

Linnéträdgården FU

Bebyggelse och äldre odling inom Prefektgården

UPPLANDSMUSEET

Joakim Kjellberg

Linnéträdgården FU

Bebyggelse och äldre odling inom Prefektgården

Arkeologisk förundersökning

**L1941:2293
Dragarbrunn 4:7
Uppsala kommun
Uppland**

Joakim Kjellberg

Upplandsmuseets rapporter 2021:26

ISSN 1654-8280

BEARBETNING AV FOTON: Joakim Kjellberg

BEARBETNING AV PLANER: Joakim Kjellberg

OMSLAGSBILD: Schakt A under pågående undersökning. Foto Joakim Kjellberg, Upplandsmuseet.

BAKSIDESBILD:

GRANSKNING: Anna Ölund

UPPHOVSÄTT: om inget annat anges: Creative Commons licens CC BY. © Lantmäteriet, dnr I2014/00634

GRAFISK FORMGIVNING OCH PRODUKTION: Malin Lucas

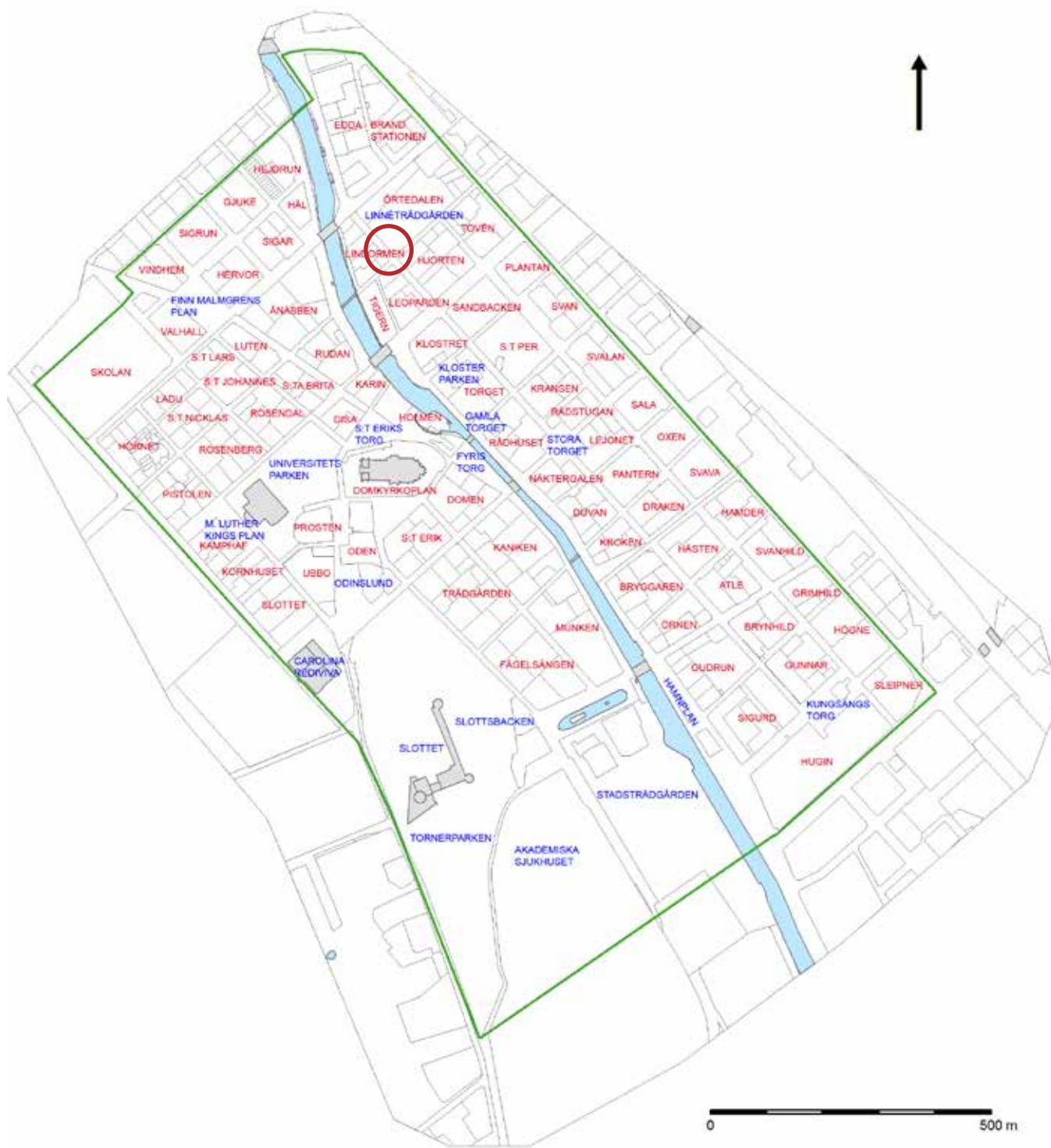
DIGITALT TRYCK: Kph, Uppsala

© UPPLANDSMUSEET, 2021

Upplandsmuseet
Drottninggatan 7, 753 10 Uppsala
Telefon 018-169100
www.upplandsmuseet.se

Innehåll

Sammanfattning	7
Inledning	8
Syfte, metod och genomförande.....	8
Historik.....	10
Tidigare undersökningar	14
Undersökningresultat	18
Fyndmaterial	41
Analyser.....	46
Tolkning och utvärdering av undersökningresultaten	52
Administrativa uppgifter	54
Referenser	55
Bilagor	57
Bilaga 1. Kontexttabell.....	58
Bilaga 2. Fyndlista	80
Bilaga 3. Dendrokronologisk rapport	92
Bilaga 4. Rapport över ¹⁴ C-analys	93

Figur 1. Karta över Uppsala stad med kvarter och fornlämningsområdet L1941:2293 (Uppsala 88:1) markerat med grönt. Aktuellt område i Linneträdgården markerat med röd cirkel.

Sammanfattning

Upplandsmuseet har på uppdrag av Länsstyrelsen i Uppsala län genomfört en förundersökning i kvarteret Örtedalen och inom Linnéträdgården i Uppsala, under sommaren 2021. Anledningen till förundersökningen var planerad nybyggnation av en permanent besöksbyggnad som ersättning för en befintlig men tillfällig besökspaviljong på platsen för den så kallade Prefektgårdens tidigare ekonomibyggnader.

Kvarteret Örtedalen ligger i den nordöstra delen av fornlämningsområdet för Uppsalas medeltida stadsbebyggelse. Kulturlager och konstruktioner med medeltida datering har tidigare undersökts både nordost och sydväst om det nu aktuella undersökningsområdet inom kvarteret och i Svartbäcksgatan.

Förundersökningen kunde i samtliga av de fyra förundersökningsschakt som upptogs påvisa kul-

turlager, fynd och konstruktioner av medeltida datering. Vid sidan om rester av äldre stengrunder och trähusbebyggelse påträffades även spår av äldre odlingar före anläggandet av den idag befintliga prefektbostaden och dess tidigare tillhörande ekonomibyggnader. De raserade lämningarna från Prefektgårdens ekonomibyggnader var omfattande och visade vid sidan av ett rikt fyndmaterial även spår av odlingsbäddar samtida med Carl von Linnés verksamheter i kvarteret.

Undersökningsytan omfattade sammanlagt 23 m² och schakten var omkring två meter djupa. Totalt registrerades 217 arkeologiska objekt, indelade i 18 kontextgrupper varav 12 hus. Därutöver dokumenterades fyra stenlagda ytor, både gårdsplaner och gator, samt två ensamliggande stolphål. Totalt registrerades 360 fyndenheter.

Inledning

Upplandsmuseet har under sommaren 2021 genomfört en arkeologisk förundersökning inom Linnéträdgården i kvarteret Örtedalen i Uppsala. Undersökningen skedde efter beslut av Kulturmiljöenheten vid Länsstyrelsen i Uppsala län (dnr 431-1059-2021, beslutsdatum 2021-04-23) på uppdrag av Statens Fastighetsverk. Anledningen var Statens Fastighetsverks planer på en nybyggnad av en besöksbyggnad på platsen för en tillfällig besökspaviljong. Schaktplaceringen utgick från planerad nybyggnation och utifrån kvarstående befintlig paviljonsbyggnad i samråd med länsstyrelse och verksamhetsansvariga vid Uppsala universitet på plats. Under juni månad var området öppet för besökande.

Syfte, metod och genomförande

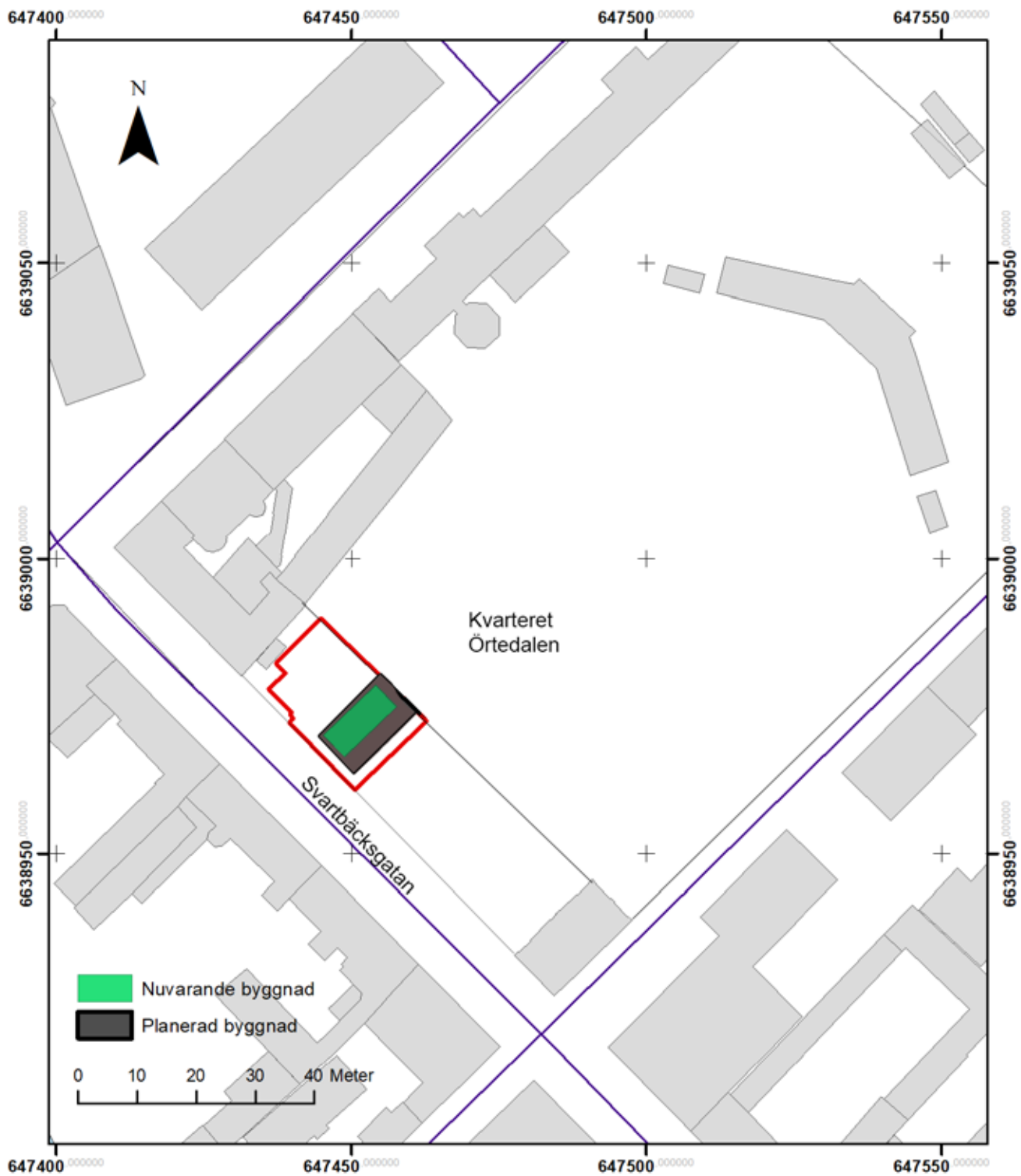
Syftet med förundersökningen var enligt förfrågningsunderlaget att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Förundersökningen skulle fastställa och dokumentera fornlämningens karaktär, datering, utbredning, komplexitet (bl.a. urskilja lager och faser) och potential samt ta tillvara fornyfynd. Resultaten ska kunna användas av undersökare för att bedöma och beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning. Resultaten ska också kunna användas i företagarens planering.

Undersökningen genomfördes mellan 2021-05-17–2021-06-10, med igenläggning och avetablering avslutad 2021-06-11. Sammanlagt upptogs i enlighet med undersökningsplanen fyra schakt (kallade A-D) på anvisade platser runt om den befintliga byggnaden och på platsen för planerad nybyggnation. I schakt A framkom vid schaktningen en tidigare okänd och kraftig stengrund, möjligen en källare, vilket medförde att schakt A förlängdes och två mindre ytor (A:I & A:II) djupgrävdes på ömse sidor om grunden. Grunden avlägsnades inte vid förundersökningen på grund av rasrisk. I övrigt fullgjordes undersökningen i enlighet med undersökningsplanen.

Samtliga schakt öppnades och sentida fyllnadsmassor avlägsnades med hjälp av en mindre grävmaskin. Därefter vidtog handrensning av de yngsta bebyggelselämningarna och manuell undersökningen av kulturlager i samtliga schakt. Då schakt A indelades i två mindre ytor grävdes först schakt A1 i botten för hand, varvid det blev uppenbart att kulturlagren både var något äldre och kraftigare än initialt beräknats. I samråd med länsstyrelsen beslöts då att först prioritera att gräva schakt A2, C och en mindre del av schakt B och D i botten. I undersökningens slutskede undersöktes resterande delar av schakt B och D skiktvis med hjälp av maskin. Undersökningen var initialt planerad till april och maj månader men då grävstart försenades kom den att ske delvis efter det att Linnéträdgården öppnats för besökare. Undersökningsresultaten och tolkningen påverkades av den begränsade undersökningsytan, arbetssäkerhetsrisker, plats för uppläggande av relativt stora jordvolymen och framkomlighet för besökare till Linnéträdgården. Dessutom av uppträngande grundvatten i nedre nivåerna av samtliga schakt. Störst problem fanns i schakt C, som var det djupaste och smalaste schaktet, mellan den då befintliga glaspaviljongen och Linnéträdgårdens plank ut mot Svartbäcksgatan.

Kontexter beskrevs genom foto, plan- och sektioneritningar och numrerades efter respektive schakt. Fynd insamlades kontextvis. I fältundersökningens slutskede utfördes en paleobotanisk undersökning av de dokumenterade sektionerna och i förväg insamlade jordprover av Jens Heimdahl, Arkeologerna SHM. En översiktlig bedömning av det insamlade osteologiska materialet utfördes i samarbete med Emma Sjöling, SAU, i samband med fyndregistreringen.

I samband med undersökningen hölls förutom återkommande samtal med besökare till Linnéträdgården en visning för personal vid Uppsala linneanska trädgårdar. Under fältarbete förmedlades undersökningsresultaten fortskridande via Instagram, Facebook och via två längre inlägg på Arkeologibloggen på Upplandsmuseet.

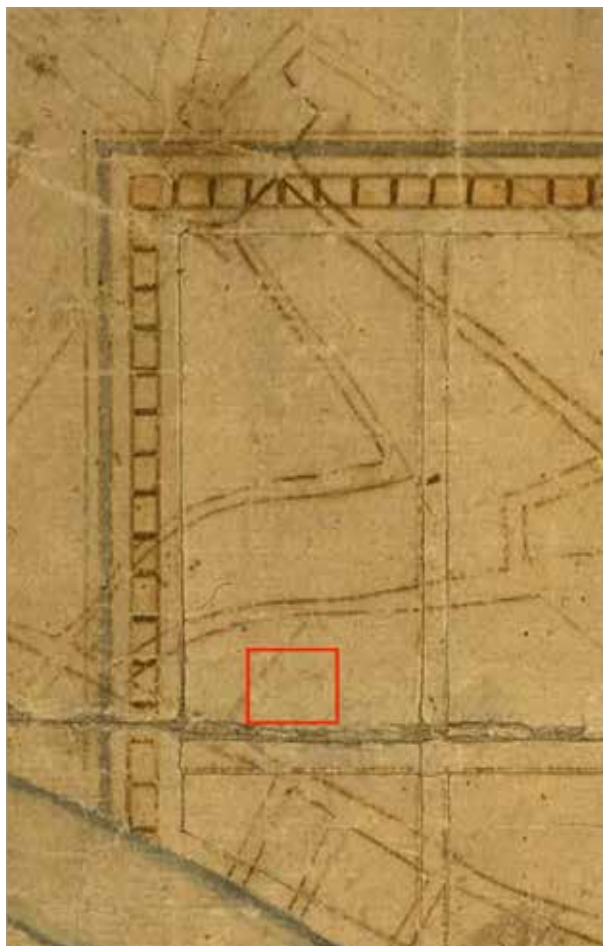
Figur 2. Utdrag ur fastighetskartan över Uppsala stad med förundersökningsområdet markerat med röd linje. Grönt markerar den vid undersökningen befintliga och tillfälliga glaspaviljongen och svart rektangel markerar den planerade byggnadsarean för nybyggnation av ny besöksbyggnad enligt förfrågningsunderlag.

Historik

Den idag benämnda Linnéträdgården ligger i kvarteret Örtedalen och i utkanten av både det medeltida och tidigmoderna Uppsalas stadsområde. Den äldsta bebyggelsen i området har troligen etablerats utmed stadens nordöstra utfart mot Gamla Uppsala.

Bebyggelsen i kvarteret Örtedalen utifrån arkeologiska och historiska källor

I den nordöstra delen av kvarteret Örtedalen finns spår som visar att bebyggelsen etablerats här under 1200-talet. I samma område finns också lämningar efter omfattande medeltida smides- och gjuteriverksamhet (Carlsson et al 2000:211, Kjellberg 2005). Bebyggelseetableringen i den sydvästra delen av kvarteret och närmast undersökningsområdet är mindre känd men de sydvästra delarna av kvarteret Örtedalen, inklusive Linnéträdgården, ligger relativt lågt och området förefaller ha övervämmats vid flera tillfällen (Carlsson m.fl. 2000:16, Forenius 1996).

I det medeltida brevmaterialet omnämns ett antal inte närmare lokalisbara tomter i området Tovan liggande norr om den så kallade Konungshögen som låg i dagens kvarteret Sandbacken. Området Tovan benämns första gången i ett brev från 1376 och i samma brev omnämns även en Tovagata som lett från staden mot Gamla Uppsala. I väster angränsar Tovan till Svartbäcken som omnämnt redan 1305 med den tillhörande Svartbäcksgatan omnämnd första gången 1459. Av brevmaterialet framgår att Tovans bebyggelse var blandad med kålgårdar och bostadshus tillhörande både borgerskap, en väpnare och olika hantverkare samt att några tomter även räntade till domkyrkans fabrica under hög- och senmedeltid (Dahlbäck m.fl 1984: 278-281).

Sammantaget med den äldre bebyggelseetableringen i kvarterets nordöstra del ansluter brevmaterialet vidare till en generell iakttagelse av stadsbebyggelsen norr om Franciskanerkonventet och kvarteret Torget. Där antas att en fastare bebyggelse tillkommit först i samband expansion och återhämtning efter digerdöden i mitten av 1300-talet. Bebyggelsen från konventet och norrut har tidigare tolkats som i första hand följande Fyrisåns strand och den så kallade Allmänningegata som föregått dagens Östra Ågatan (Kjellberg 2021:96-97, Gustafsson 1986: 110) samt utmed Tovagatan och den huvudled som lett från staden mot Gamla Uppsala (Carlsson m.fl 2000).

I övrigt är endast mycket lite känt om bebyggelsen i kvarteret Örtedalen före stadens reglering under mitten av 1600-talet. I regleringskartan från 1643 ingår kvarteret i de ursprungliga planerade kvarter som skulle anläggas. Här visas också ett vid tiden karterat och befintligt gatanät som löper diagonalt genom den norra delen av det planerade kvarteret, förmodligen den medeltida Tovagatan och en parallellgata. Mitt i kvarteret och i den södra delen närmast undersökningsområdet löper en äldre östvästlig gata eller gränd (se figur 3). Dessa gator mynnar ut på vad som synes vara en öppen triangulär plats söder om kvarteret.

Figur 3. Utsnitt ur den så kallade Regleringskartan från 1643 av det planerade kvarteret Örtedalen förevisande det vid tiden befintliga gatanätet. Den ungefärliga utbredningen av förundersökningsområdet markerat med röd rektangel. Alvinportalen UU.

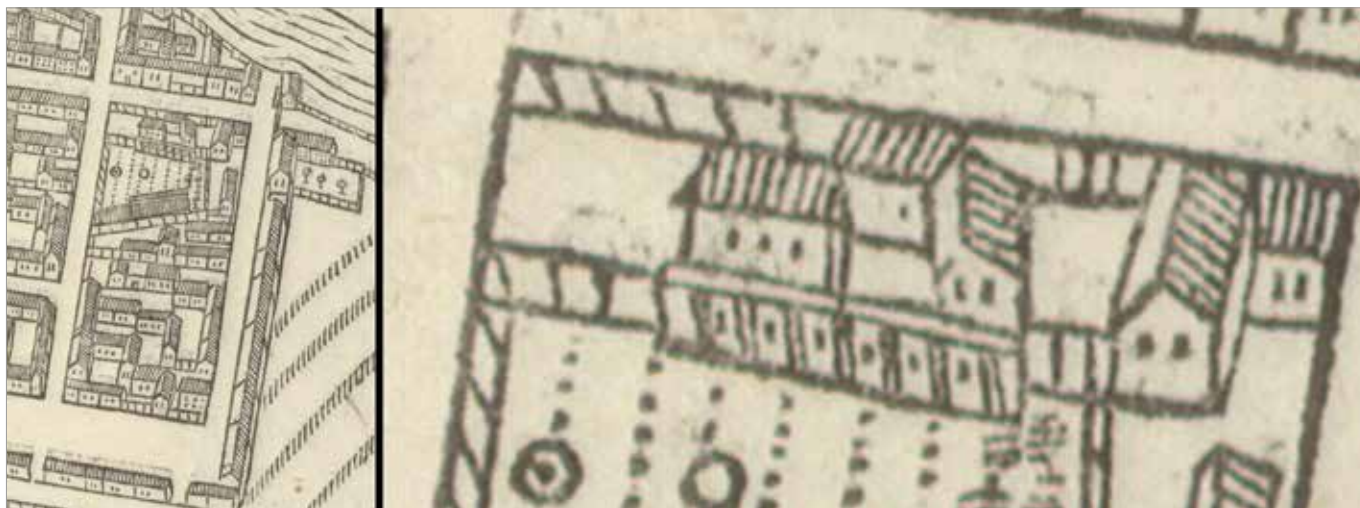

Figur 4. Den så kallade Boomans planta med de olika fastigheterna i kvarteret Örtedalen förevisande situationen före prefektgården anlades. Notera att kartan roterats 180 grader gentemot figur 3. Det huvudsakliga området för ekonomidelen av Prefektgården och förundersökningen markerat med röd rektangel. Alvinportalen UU.

Olof Rudbeck och den Botaniska trädgården under 1600-talet

Dagens Linnéträdgård har byggts om och till vid flera tillfällen. Den del av Linnéträdgården som berörs av förundersökningen ligger inom ytan för en prefektgård som uppfördes utmed Svartbäcksgatan under senare delen av 1600-talet på initiativ av Olof Rudbeck d.ä. Han hade då systematiskt köpt upp ett antal mindre gårdar i kvarteret under perioden 1655–62 och slog samman dessa till en botanisk Akademiträdgård. Vid denna tid var den världens mest nordligt belägna botaniska trädgård, och med tidens mått mycket omfattande (Martinson & Ryman 2008). Rudbecks botaniska trädgård låg ursprungligen vänd mot dagens Linnégata (Carlsson et al 2000:15). På Boomans planta, en kvarterskarta från 1671, framgår situationen efter sammanslagning men innan själva Prefektgårdens byggnader uppfördes (se figur 4).

På en huskarta som upprättats av Olof Rudbeck d.ä. och senare publicerats i hans monumentalverk *Atlantica* avbildas kvarterets bebyggelse och närmaste omgivning, men även äldre bebyggelse inom det som senare skulle komma att bli Prefektgården (se figur 5). Flera av de arkeologiska iakttagelserna under förundersökningen förefaller stämma relativt väl med den bild som förevisas (se Arkeologiska resultat).

Figur 5. Huskarta visandes den äldre bebyggelsen i kvarteret Örtedalen med förstoring av området för prefektgården och den nu aktuella förundersökningsytan. På avbildningen förekommer tre byggnader vilka skulle kunna stämma överens med de arkeologiska iakttagelserna vid förundersökningen. Alvinportalen UU.

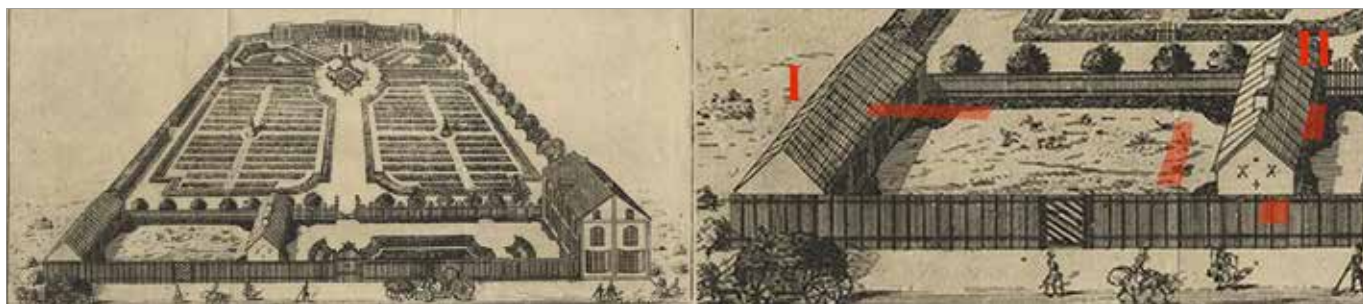
Huskartornas illustrationer bygger troligen på äldre kvarterskartor och har sedan tidigare visats ha en viss grund i arkeologiskt iakttagbara förhållanden men ska inte tas som ett helt säkert belägg på bebyggelsens utformning. De har med viss konstnärlig frihet anpassats bland annat efter kartans perspektiv och behovet av att även visa de annars dolda gatorna mellan bebyggelsen (Anund m.fl 2001:100). För kvarteret Örtedalens del får man ändå anta att den då aktuella situationen inom den till Botaniska trädgården angränsande tomten var mer bekant för Rudbeck än många andra delar av staden när kartan skulle upprättades.

Själva Prefektgården, eller Botaniska huset som bostadshuset även kallats, uppfördes av Olof Rudbeck d. ä. år 1693 med begagnande av ett beviljat kungligt anslag av 4 590 daler kopparmynt. Huset var då ämnat att tjänstgöra som prefektbostad vid Hortus Botanicus åt sonen och efterträdaren Olof Rudbeck d. y (Herdin 1932:130–131). Rudbeck d. ä. anger redan 1691 att han då har för avsikt att låta uppföra huset i sten med järntak vilket tidsfäster uppförandet av de nya byggnaderna ganska väl. Den äldre bebyggelse som avbildas i hans ovan nämnda huskarta (se figur 5) måste således ha rivits senast mellan 1691–1693. Det botaniska husets huvudbyggnad skadades i den stora stadsbranden 1702 men klarade sig förhållandevis väl. Redan 1731 ansåg emellertid Olof Rudbeck d. y enligt ett protokoll från akademiska konsistoriet att huset vara i så dåligt skick att han fann det obebodigt och flyttade därifrån. Herdin anger vidare, enligt senare uppgifter från Carl von Linné, att prefekthuset 10 år senare genomgick en grundlig reparation. Här anges inget mer om ekonomibyggnadernas tillstånd (Herdin 1932:132).

På en senare huskarta av Fredrik Akrelius, publicerad i andra delen till Bussers ”Utkast till beskrifning om Upsala”, förevisas stadens bebyggelse före den stora stadsbranden 1702 (Busser 1773). När kartan upprättats är okänt men även om den till dels bygger på Rudbecks tidigare huskarta visar den även på en del senare uppdateringar av bebyggelsen. Här framställs det Botaniska huset i korsningen mot dagens Linnégata och tre mycket nära varandra stående byggnader i delen närmast Skolgatan (se figur 6). Således har kartan ritats om efter den nya situationen efter 1693. Två av de tre parallella byggnaderna närmast Skolgatan skulle i så fall möjligen utgöra de enda avbildningarna av ekonomilängorna före renoveringen av de samma under 1740-talet (se figur 7). I denna plan är de troligast felplacerade och den senare gårdsplanen saknas. Möjligheten finns annars att detta är en relativt korrekt situation och att det under Rudbecks tid endast funnits en gårdsbyggnad.

Figur 6. Kvarteret Örtedalen i en huskarta av Fredrik Akrelius publicerad 1773 och som sägs visa bebyggelsen före stadsbranden 1702. Notera att det botaniska huset är uppfört och ekonomibyggnaderna närmast Skolgatan. Alvinportalen UU.

Figur 7. Linnéträdgården så som den såg ut under 1700-talet samt en förstöring av området för undersökningen. Byggnaderna numrerade och läget för de olika schakten ungefärligen markerade i rött. Notera att bilden i original inte är skalenlig och inte framställer bebyggelsen på den angränsande tomten mot Skolgatan. Linné 2007.

Carl von Linné och botaniska trädgården under 1700-talet

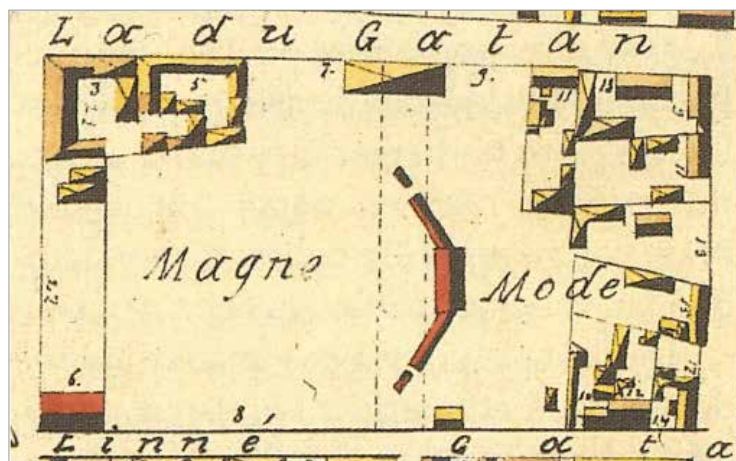
Trädgården omformades kraftigt och fick sitt nuvarande utseende då Carl von Linné tillträtt som prefekt för den Botaniska institutionen 1741. Linné nyttjade från 1743 det då iordningställda Botaniska huset som prefektbostad. Till Prefektgårdens bostad hörde då även två ekonomilängor varav en utgjort stallgård. Byggnaderna avbildades i Carl von Linnés verk Hortus Upsaliensis om Uppsala botaniska trädgård (Linné 2007 [1745]: Tavla 2, se figur 7)

Den norra byggnaden (nummer I i figur 7) framställdes då som en timmerbyggnad eller åtminstone med ett gavelröste i liggande panel medan byggnaden närmast prefektbostaden (nr II i figur 7) framställdes som en stenbyggnad med ankarlut i järn och två skorstensstockar. Av planritningen i samma verk och tillhörande numrering framgår att den norra träbyggnaden nyttjats som stallbyggnad medan stenbyggnaden utgjort två rum på vardera sida om ett portlider och endast benämns som prefektens uthus (Linné 2007 [1745]: Tavla 1, se figur 7 & 12). Gårdsplanen mellan byggnaderna benämndes Bakgården och avbildas utan synlig

stenläggning och med odlingsbäddar närmast staket till trädgården. Planteringar fanns även närmast ekonomibyggnaden i sten på dess södra sida.

Linnéträdgården under 1800- och 1900-tal

Botaniska trädgården kom att 1807 flyttas till sitt nuvarande läge väster om Uppsala slott medan den gamla botaniska trädgården i kvarteret Örtedalen enligt uppgift kom att användas som park och potatisland och Orangeriet hyrdes så småningom ut till Östgöta nations verksamheter (Ölund 2012:7). Det saknas närmare uppgifter om bebyggelsen inom kvarteret under större delen av 1800-talet. Det är därför oklart exakt när ekonomibyggnaderna inom Prefektgården revs men på Alfred Rudolf Lundgrens kvarterskarta från 1882 finns de inte längre kvar. Här syns istället två mindre byggnader närmast angränsande fastigheten vid Skolgatan (Carlsson mfl 2001:39). När Svenska Linnésällskapet bildades 1917 påbörjades på deras initiativ en stegvis restaurering till 1745 års plan av trädgården. Både Botaniska huset och Orangeriet har senare restaurerats under slutet av 1930-talet respektive mitten av 1950-talet (Ölund 2012:7).

Figur 8. Kvarterskarta från 1882 med Botaniska huset och två mindre ekonomibyggnader inom prefektgården. Från Carlsson m.fl 2001:39.

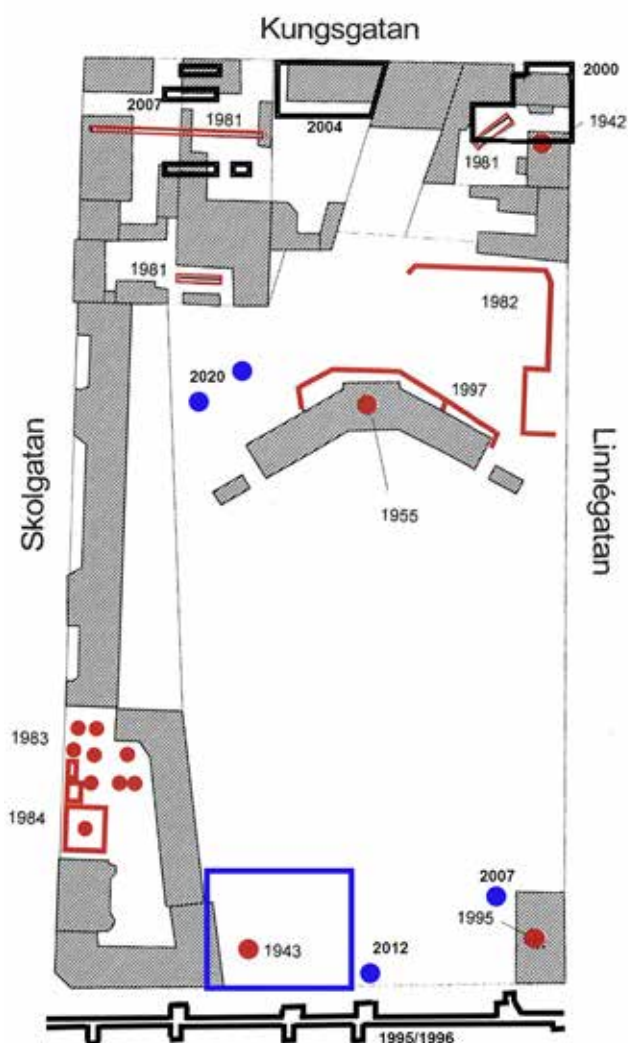
Tidigare undersökningar

Ett relativt stort antal arkeologiska undersökningar av olika omfattning har företagits i kvarteret Örtedalen sedan 1930-talet. Lämningar efter medeltida metallhantverk i form av smedjor eller gjuteriverksamhet påträffades vid större undersökningar i kvarterets norra, västra och östra delar och en fastare gårdsbebyggelse förefaller ha etablerats i kvarteret under 1300-talet. Områdena i väst och nordöst visar också tydliga inslag av odling ända fram i tidigmodern tid. I den sydvästra delen av kvarteret, inom Linnéträdgården och närmast den nu förundersökta ytan och, har sammanlagt sex arkeologiska insatser utförts mellan 1943- 2020. Dessa visar sammantaget på att de bevarade kulturlagren i området har en mycket varierande omfattning, där tjocklekar på 0,2–1,75 m har dokumenterats vid olika undersökningar (Gustafsson 1983, Göthberg 2020, Sunding 2017).

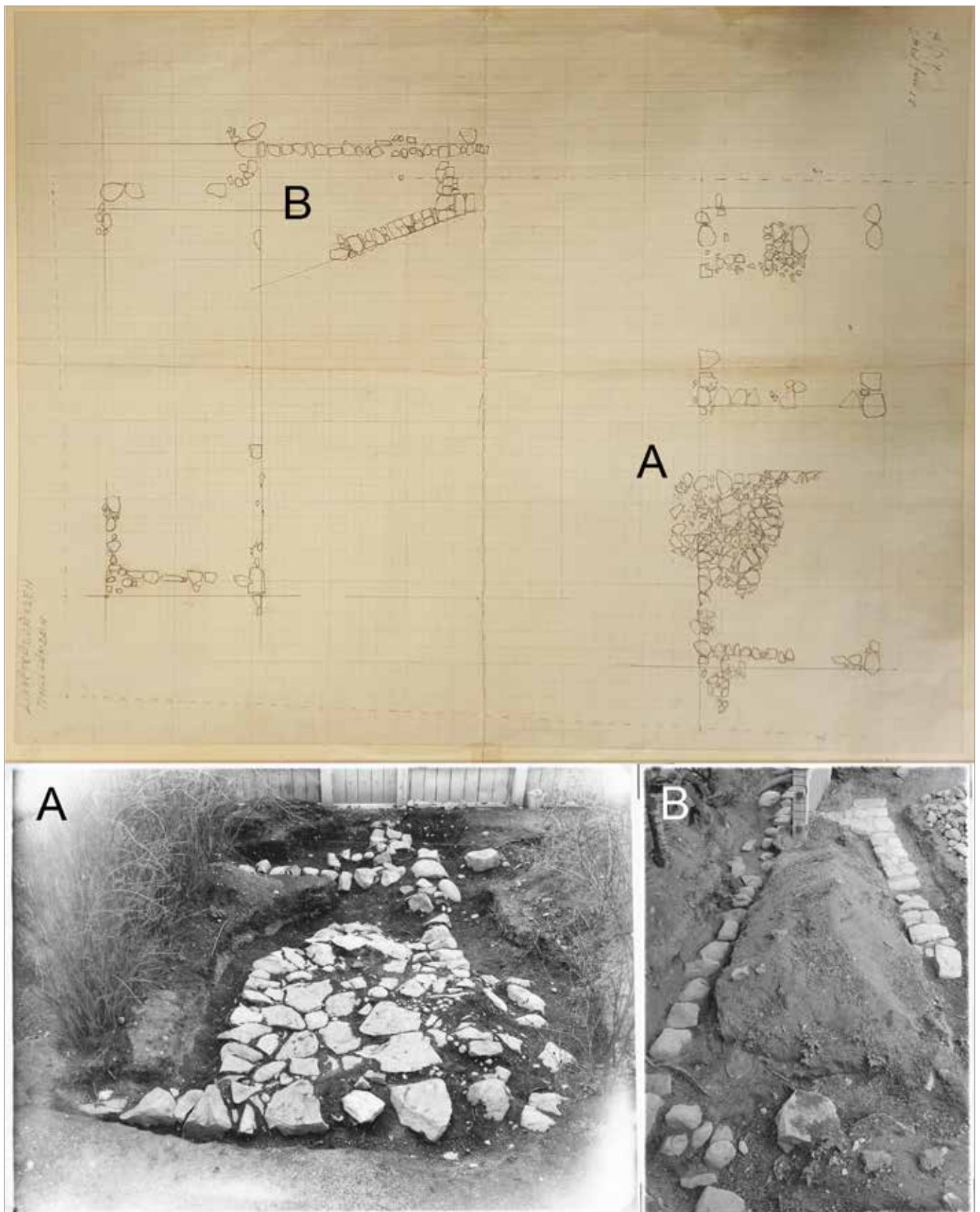
Inom den nu aktuella ytan för förundersökning framtogs och dokumenterades stengrunder efter en eller flera byggnader år 1943. Dessa tolkades vid tillfället utgöra stallgrunder från Linnés tid (Sundquist 1943). Varför undersökningen utfördes är oklart och en schaktriting är den enda dokumentation som kunnat återfinnas vid sidan av ett fåtal fotografier. Mest troligt rörde det sig om att identifiera ev. lämningar i samband med någon planerad restaurering av 1700-talsmiljön. Lämningarna täcktes efter dokumentationen över igen och lämnades kvar på platsen. I jämförelse med bildmaterialet är det tydligt att jordmassor under sen tid och efter undersökningstillfället påförts de 1943 dokumenterade lämningarna (se figur 10).

År 1981 genomfördes en förundersökning inom två tomter i kvarterets norra hörn. I norra hörnet framkom endast odlingsjord och en gles stensträng, vilken tolkades kunna vara del av en gränd i den äldre stadsplanen. I öst påträffades kulturlager bestående av främst raseringsmassor från 1700–1800-tal, men även äldre kulturlager. En stenläggning tolkades vara del av stadens norra tullgata (Gustafsson 1981).

Nästföljande år (1982) utfördes en schaktningsövervakning inne i Linnéträdgårdens östra hörn i samband med nybyggnation av ekonomibyggnader. Vid schaktningen framkom främst 0,8–1,0 meter jordutfyllnad. Parallellt med Linnégatan påträffades flera spår av äldre bebyggelse. En stengrund med tillhörande rustbädd kunde dateras till år 1785–1790 (Gezelius 2002).

Figur 9. De tidigare arkeologiska undersökningarna i kvarteret markerade. Efter Carlsson 1999 med tillägg av undersökningssytor 1997, 1999, 2004 och 2007 markerade i svart. Förundersökningsområdet har markerats med blå ram samt läget för mindre insatser under 2000-talet har markerade med blå prick.

Figur 10. Plan och några av de fotograferade lämningar som dokumenterades i samband med den arkeologiska undersökningen 1943.
 A = Spismur i prefektgårdens uthus (se hus II i figur 7).
 B = Syll för äldre plank och staket mellan trädgård och prefektgård samt stengrund efter en äldre oreglerad byggnad under prefektgårdens stalllänga (se hus I i figur 7).

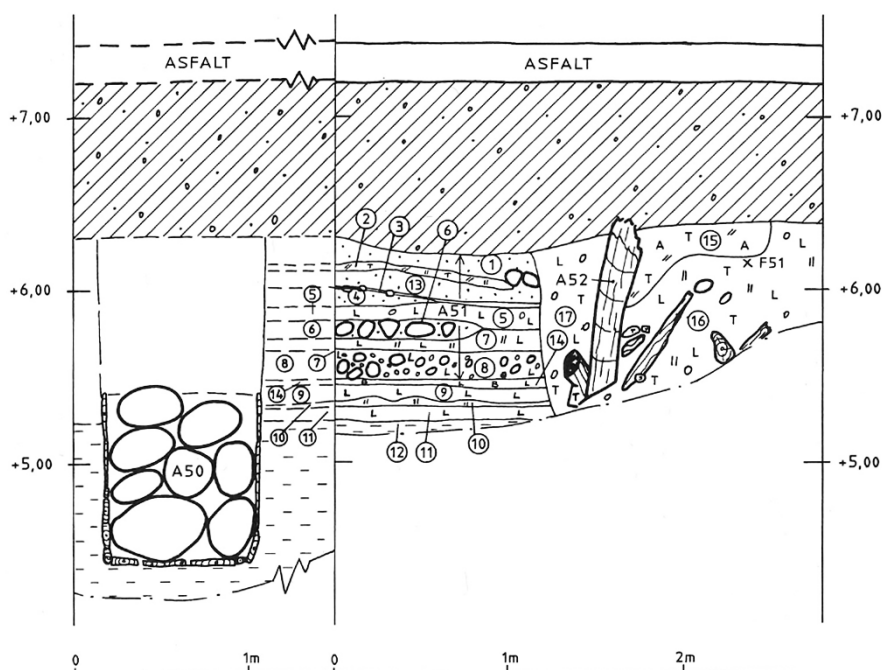
En arkeologisk provundersökning med efterföljande slutundersökning utfördes år 1983 respektive 1984 i kvarterets västra del, intill Skolgatan och strax väster om förundersökningsområdet. Med hjälp av borring framkom halvmeter tjocka kulturlager under ännu tjockare fyllnadslager. Keramik som påträffades i lagren daterades till sent 1500-tal till 1600-tal (Gustafsson 1983). Vid slutundersökningen kunde tre faser i områdets utveckling identifieras. Det äldsta skedet utgjordes av en bebyggelsefas med spår av flertalet byggnader. Ett av husen hade ett kraftigt spisfundament och i byggnaden påträffades stengods av 1400-talstyp. Riklig förekomst av smidesslagg i anslutning till byggnaden tyder på att det möjligen utgjort en smedja. Nästföljande fas utgjordes av ett tjockt lager av mylla, gödsel och träflis som troligen har påförts i markhöjande syfte. Fynd av keramik daterar skedet till 1600-tal. I sista fasen återkom bebyggelsen, orienterad efter den äldre stadsplanen och således sannolikt tillkommen under första halvan av 1600-talet (Forenius 1996).

I Svartbäcksgatan genomfördes tre arkeologiska undersökningar 1995 och 1996. Vid 1995 års undersökning påträffades utanför grinden till Linnéträdgården lämningarna efter ett träklätt dike (A50) och sten och grusrika lager vilka troligen utgjorde en gränd (A51). Kulturlagren mätte här upp till en meter i tjocklek. Mellan Skolgatan och Linnégatan kunde många anläggningar ses i sektionerna, av vilka flertalet kunde antas vara del av byggnader daterade från 1200-tal-1600-talets mitt (Qviström 1997).

Under en schaktningsövervakning 1997 öster om orangeriet framkom endast fyllnadsmassor av sand, lera och tegel (Eriksson 1998).

År 1999 genomfördes en större undersökning i kvarterets östra hörn. En yta om sammanlagt 160 m² undersöktes och de påträffade kulturlagren uppmättes till en tjocklek mellan 0,6 och 0,8 meter. Lämningarna av stadens norra utfartsväg, och delar av två medeltida tomter undersöktes. Bebyggelsen i området etablerades redan under 1200-tal som en del i stadens allmänna expansion under denna tid. Tomtgränser och gropar med smidesslagg kunde knytas till 1200-talet. Under 1300-talet anlades en smedja på den norra tomten. Samtidigt med smedjan etablerades en stadsgård på den södra av de två tomterna. Bebyggelse kom sedan att fortsätta under 1400-tal med stadsgårdsbebyggelse på de båda tomterna, sedan smedjan upphört. Under 1500-tal förtätades bebyggelsen och en brunn anlades, liksom gårdsplanen stenlades på den södra tomten. Bebyggelsen bibehöll sina lägen fram till 1600-talet och stadens reglering och över 2000 fyndposter och 140 kilo djurben registrerades från undersökningen (Carlsson et al 1999: 211).

År 2003 genomfördes en förundersökning i kvarterets nordöstra del (Qviström 2003) som under 2004 kom att följas av en större slutundersökning (Kjellberg 2005). Undersökningarna 2004 påvisade odlingsaktiviteter med kortare avbrott av bebyggelse i området från 1200-tal och framåt. Efter anläggandet av först en brunn under 1200-tal och därefter följande odling etablerades en första be-

Figur 11. I anslutning till den nu aktuella förundersökningsytan dokumenterades vid en schaktningsövervakning i Svartbäcksgatan 1997 flera konstruktioner och lager. I sektion 10 från schakt 9, direkt utanför grinden till Linnéträdgården, ses exempelvis en äldre gränd (A51) som löper i riktning in mot de dokumenterade lämningarna vid förundersökningen. En stenfylld träränna (A50) tolkades utgöra ett dräneringsdike tillhörande den Botaniska trädgården och kunde iakttas på flera ställen utmed gatusträckningen. Ur Qviström 1997:32-33).

byggelse i form av en grytgjutarverkstad och bostadshus under 1400-talet. Bebyggelsen överges i samband med en omfattande brand varefter odlingen återupptas under 1500-talet. Odlingsaktiviteter präglar därefter tomten ända fram tills reglerad trähusbebyggelse vidtar under sent 1800-tal.

Ytterligare två förundersökningar genomfördes i kvarterets norra hörn 2001 och 2007. Dessa visade en gemensam bild av att området nyttjats för odling innan 1800-talets bebyggelse etablerades och togs inte vidare till slutundersökning (Syse 2001, Kjellberg 2010).

Ett antal undersökningar av mindre omfattning har även skett i anslutning till förundersökningsområdet under den senaste 15-årsperioden.

I samband med flytten år 2007 av en Linnéskulptur som tidigare varit placerad på platsen vid den tillfälliga besökspaviljongen noterades omrörda kulturlager i den gamla fundamentsgropen. Under markarbetet för statyns nya placering framkom inga kulturlager (Syse 2007). Mellan Linnéträdgårdens entrégrind och undersökningsområdet påträffades en tegelkonstruktion med över- och underliggande stenrader vintern 2011–2012. Tegelkonstruktionen med underliggande stenrad tolkades vara del av en och samma byggnad vilken kunde dateras till 1600-talets mitt (Ölund 2012). Möjligen skulle denna i så fall kunna vara en av de som avbildas på Rudbecks huskarta (se figur 5).

Intill Skolgatan och inom tomterna väster om förundersökningsområdet utfördes 2017 en schaktningsövervakning i samband med geoteknisk undersökning. Flertalet borrhov innehöll bevarade

kulturlager av 0,5–1,75 meters tjocklek (Sunding 2017, skrivelse i Um arkiv, ej på plan figur 9).

Den senaste undersökningen vid Linnéträdgården genomfördes bakom Orangeriet år 2020, där ett antal gropar för träd- och buskplantering grävdes. Här påträffades 0,2–0,55 m tjocka kulturlager och sydost om Orangeriet fanns även spår efter en eldsvåda och troligen en brunnen byggnad, vilken tolkades vara från de senaste århundradena (Göthberg 2020).

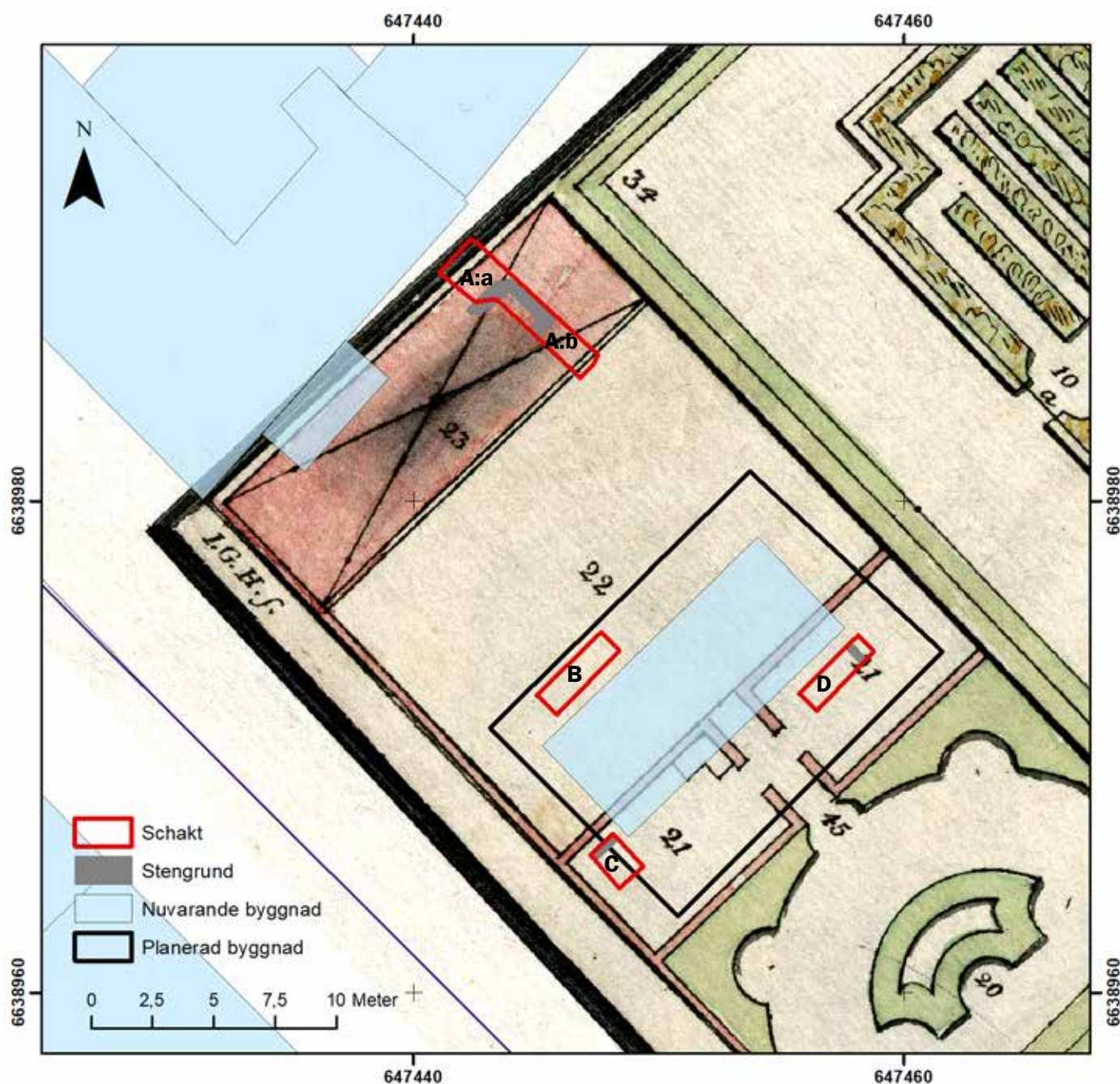
Äldre odlingshorisonter inom Linnéträdgården provtogs och undersöktes 2008 med jordsond inom ramen för ett forskningsprojekt drivet av Teija Alanko på Helsingfors universitet. Inom projektet undersöktes jord från flera äldre botaniska trädgårdar på detta sätt. Äldre trädgårdsjord provtogs på sex punkter inom trädgården: tre i trädgårdens västligaste stora kvarter och tre i det östligaste lilla kvarteret. Resultaten visade att fröer från odlingsväxter från 1600- och 1700-talet finns bevarade i de äldre odlingshorisonterna (Alanko 2017).

Även byggnadsarkeologiska iakttagelser har gjorts i Botaniska huset/Linnémuseet. I samband med renovering av Botaniska huset (dagens Linnémuseum) gjordes 1935 en undersökning i och precis intill byggnaden. Här framkom grundmurar till Rudbecks botaniska prefektbostad (Sundquist 1937–1938). 1995 gjordes omläggning av delar av golvet varvid delar av hjärtväggar tillhörande Rudbecks byggnad och hjässan till underliggande källarvalv framkom (Eriksson 1998). Ytterligare arkeologiska åtgärder utfördes inuti Linnémuseet 2000–2001 då mögelangrepp skulle åtgärdas. Vid detta tillfälle påträffades endast sand, jord, tegel och sten (Eriksson 2002).

Undersökningsresultat

Sammanlagt upptogs fyra schakt (kallade A-D) efter överenskommelse med länsstyrelsen (se figur 7). De dokumenterade kontexterna har namngivits efter respektive schakt som A1-26, B1-, C1- respektive D1- och redovisas dels kortfattat under respektive schaktbeskrivning och dels mer utförligt i kontextlistan (se bilaga 1). Kontexterna inom respektive schakt har i den mån det varit möjligt grupperats efter framförallt byggnader och kon-

struktioner. Grupperingen har varit ledande för den sammanfattande beskrivningen och redovisas under respektive schakt. Vidare har lämningarna i respektive schakt tolkats som tillhörande fem olika faser eller skeden, kallade fas 1–5, vilka diskuteras dels i slutet av respektive schaktbeskrivning och dels utgör strukturen för rapportens avslutande tolkningsdiskussion.

Figur 12. Sammanläggning av olika kartskikt där nuvarande byggnader är blåmarkerade och grävda schakt rödmarkerade. I dessa schakt finns gråmarkerings för påträffade stengrunder. I bakgrunden ses 1745 års plan över Linnéträdgården från Horti Upsaliensis mappa. Tab. I. (Tillgänglig via: www.alvin-portal.org). Skala 1:250. Alvinportalen UU.

De översta jordlagren och yngsta raseringsmassorna ned till konstruktioner schaktades med maskin i samtliga schakt. Ca 50–75 % av de bevarade äldre kulturlagren, från omkring 1,0–1,4 meter under nuvarande marknivå undersöktes därefter för hand med skyffel/hacka och skärslev. I schakt A framkom redan vid den inledande schaktningen en tidigare okänd och kraftig stengrund, möjligen en källare. Detta medförde att schakt A förlängdes och att två mindre ytor djupgrävdes på ömse sidor om grunden (A1 och A2, se figur 7). Efter det att en mindre yta grävts i botten för hand schaktade i undersökningens slutskede de resterande kulturlagren, inom schakt B och D, skiktvis ned med hjälp av maskin och dokumenterades kontinuerligt. I samtliga schakt kunde trots uppträngande vatten underifrån opåverkade marknivå och den äldsta bebyggelseetableringen iakttas.

I samtliga schakt framkom äldre bebyggelse lämningar som indelats i fem schaktövergripande faser eller bebyggelseskeden. Faserna utgörs, uppifrån och ned, av:

- **Fas 1.** Sentida utfyllnader och odling – grusfyllnader och jordlager. Troligen tillkomna under 1800-tal eller vid restaurering av trädgården efter 1920. Av foton att döma till stor del påförda massor efter den arkeologiska undersökningen 1943 samt grusade ytskikt under 2000-talet.
- **Fas 2.** Byggnationsskikt, grunder och rasering från Prefektgårdens ekonomibyggnader – dessa anlades av Olof Rudbeck d.ä. omkring 1680 och skadades i branden 1702. De renoverades under 1740-talet innan Carl von Linné övertog fastigheten. När byggnaderna revs är oklart men troligen skedde detta under 1800-talets första hälft.
- **Fas 3.** Äldre odlingar och aktiviteter före Prefektgården. Ett tjockt och omblandat lager utan tydliga spår av bebyggelse framkom i alla schakt utom C. Detta kan kopplas till äldre odlingar då den första trädgården hade en annan utformning än den nuvarande. I schakt C fanns en kontinuerlig bebyggelse fram till Prefektgårdens anläggande och det är möjligt att sådana spår även i de övriga schakten odlats bort.

- **Fas 4.** Äldre oreglerad bebyggelse, troligen medeltida. Lämningar efter trä- och lergolv från olika byggnader framkom i samtliga schakt. I schakt A:1 och D framkom även stolpar till husens väggkonstruktioner.
- **Fas 5.** Lämningar föregående den äldsta bebyggelseetableringen, motsvarande tiden fram till ca 1300. I schakt B, C och D framkom rester efter enkla härdar och eldstäder i de nedersta nivåerna.

Fyndmaterialet var överlag mycket rikt. I de yngre lagren, motsvarande fas 1 och 2, påträffades mycket rikligt av hushållskeramik, glas och djurben tillsammans med måttliga mängder kakel, byggnadsdetaljer och järnföremål. En del av keramikmaterialet har troligen utgjort blom- och planteringskrukor och kan sannolikt kopplas till både Linnés och Rudbecks aktiviteter i kvarteret.

I de äldre lagren, motsvarande fas 3 och 4, daterade till perioden före ca 1650, påträffades mycket rikliga mängder av djurben, måttliga mängder slagg och korroderat järn samt ett mindre antal föremål av hushållskaraktär.

Samtliga fynd i anslutning till den äldre bebyggelsen, motsvarande fas 4, gav intrycket av bostadsbebyggelse och hushållsmiljöer. Visst hantverksavfall i form av slagg och avsågade ledändar för benhantverk förekom i kulturlagren men endast i enstaka exemplar, vilket antyder att hantverk förekommit i närområdet men knappast i den delundersökta bebyggelsen.

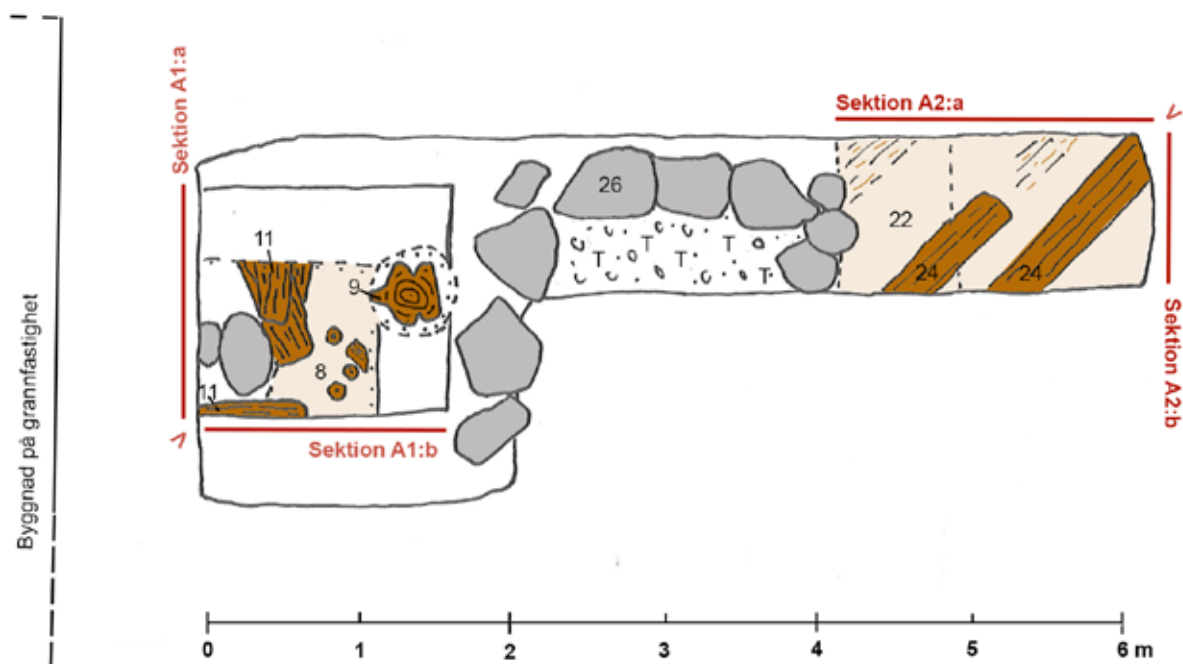
Bevaringsförhållandena för organiskt material var överlag goda, främst djurben men också enstaka läderfragment påträffades. Det mesta av järnet var kraftigt korroderat och de påträffade större trälämningarna var mestadels nedbrutna i strukturen. Kvistar grenar och huggflis i de nedre fuktiga kulturlagren var dock välbevarade. Endast tre prover möjliga för dendrokronologisk analys insamlades. Därtill insamlades kolprov från två härdar i den äldsta bebyggelsenivån. I enlighet med undersökningsplanen genomfördes paleobotanisk provtagning. Denna utfördes av Jens Heimdahl, Arkeologerna SHM (se vidare Paleobotanik).

Schakt A

Schakt A hade ursprungligen planerats som ett 5×1 meter sammanhängande schakt. Vid schaktningen påträffades strax under grästorv och de översta sentida utfyllnadslagren en kraftig murad stengrund (A26) i flera skift. Grundmuren kunde konstateras vara murad i minst tre skift av gråsten och invändigt fylld med homogent åsmaterial av grus, mindre stenar och enstaka tegelkross. Den påträffade grundmuren (kallad A26) kan troligast kopplas till de stengrunder som iaktogs utanför Prefektgårdens ekonomibyggnader i samband med den arkeologiska dokumentationen 1943 (se figur 6). Då uppenbar rasrisk förelåg samt att en eventuell borttagning sannolikt inte skulle kunna begränsas inom den planerade schaktytan förlades i stället två mindre ytor på ömse sidor om stengrunnen (kallade yta A1 och A2). Dessa ytor kunde sedan undersökas genom handgrävning och dokumenteras i plan och två sektioner ned till den opåverka-

de leran. Mot botten förelåg problem med ständigt uppträngande vatten på båda sidor om stengrunnen. Situationen medförde att endast delar av de understa kulturlagren kunde dokumenteras.

I schakt A framkom lämningar från fyra av de fem huvudfaserna inom tomten, motsvarande fas 1–4. Utöver sentida utfyllnader, fas 1, och lämningar från själva Prefektgårdens ekonomibyggnader, fas 2, framkom spår av äldre odling och den ovan nämnda källargrund, fas 3, och en eller möjligen två husgrunder, fas 4. Utöver ett tunt lager infiltrerad lera påträffades inga lämningar före bebyggelseetablering, fas 5. Sammanlagt dokumenterades 25 kontexter i schaktet och totalt 46 fyndposter insamlades. Två sektioner i vinkel, A1:a och A1:b samt A2:a och A2:b (se figur 13), upprättades i samband med undersökningen och presenteras här nedan (figur 15 och 16).

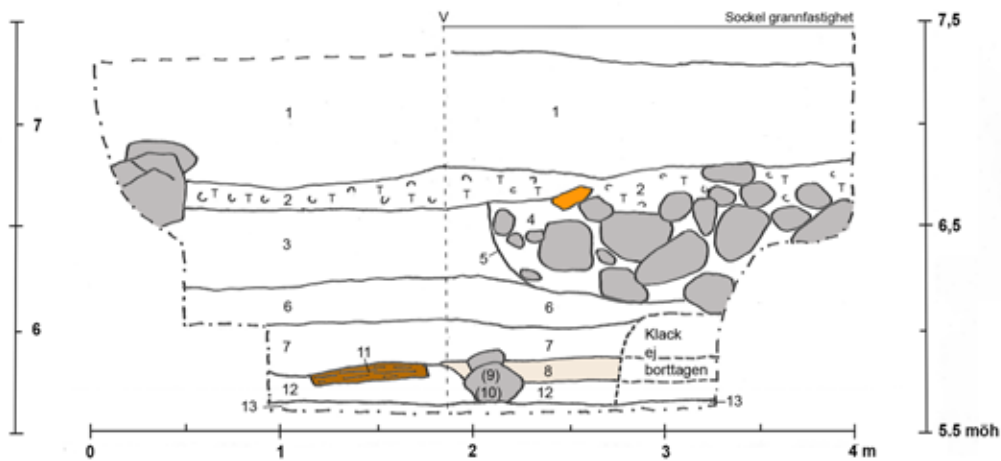
Figur 13. Plan över schakt A, Skala 1:50, med nedan redovisade sektioner markerade. I planen visas de dokumenterade lämningarna av äldre bebyggelse föregående prefektgården, källargrunnen från fas 3 och träkonstruktioner och lergolv tolkade tillhörande bebyggelse från fas 4.

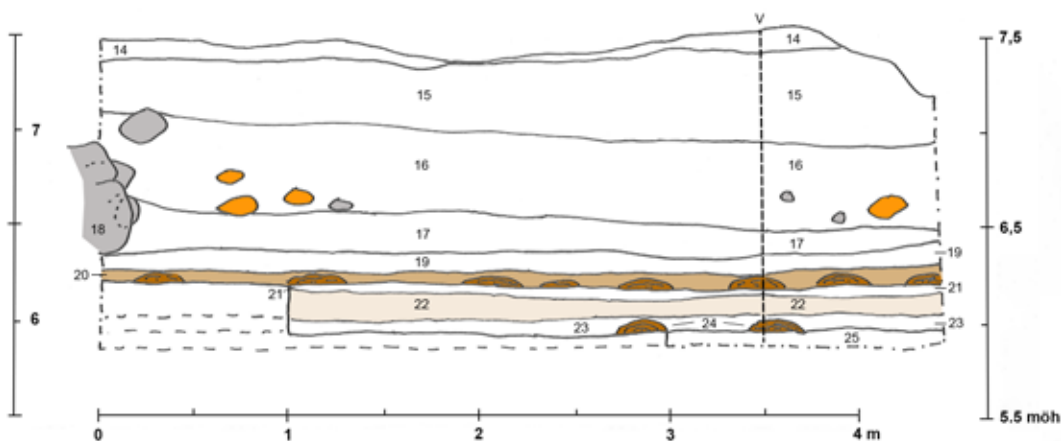
Figur 14. Till vänster: Schakt A mot sydost under slutskedet av undersökning av yta A1. I bakgrunden syns stengrunden A26 och yta A2. Till höger: Yta A2 mot nordväst fotograferad under pågående undersökning. I den bortre schaktväggen syns stenar från stengrunden A26 och i schaktets botten syns den nedbrutna träfiberstrukturen från ett golv i en äldre byggnad (A 20 i figur 11). Foto: Joakim Kjellberg, Upplandsmuseet.

Den stratigrafiska sekvensen i schakt A kan sammanfattande beskrivas som överst ett ca 0,5–0,7 m tjockt skikt av påförda massor (Lager 1 i sektion A1 och 15 i sektion A2), sannolikt tillkomna i samband med Linnéträdgårdens återskapande under 1800- och 1900-tal. Därunder framkom raseringslager och lämningar efter Prefektgårdens nordvästra ekonomibyggnad (hus I, se figur 7). I schaktkanten mot angränsande fastighet syntes fortfarande gråstensfundamentet för byggnaden (lager 4 i sektion A1). I yta A2 som låg längre utanför själva ekonomibyggnaden framkom omblandade raseringsmassor (lager 16 i sektion A2) med spår av odlingsbäddar samtida med Prefektgården (se vidare Paleobotanik). Det är möjligt att det är dessa bäddar som kan ses i samtida avbildningar av gårdsmiljön och utmed gårdsplanens norra sida (se fig 6).

Därunder framkom ett ca 0,5 meter tjockt äldre omrört lager med matjord som tolkades som spår av äldre odling (lager 3 sektion A1 och 17 i sektion A2). Denna aktivitet torde på grund av att lagret skars av grundläggningen för ekonomibyggnaden sannolikt vara före 1680-tal men kan svårigen tidsfästas närmare. Möjligen kan odlingen kopplas till Rudbecks aktiviteter i kvarteret före Prefektgården och därmed vara spår efter ursprungliga akademiträdgården. En äldre odling i kvarteret även innan Rudbeck kan inte uteslutas och kan delvis förklara varför platsen ansågs vara lämplig för anläggandet av en akademiträdgård. Den större stengrund som påträffades i schakt A ska troligen knytas till samma tid då de äldre mark- och odlingslagren ligger upp mot denna (Lager 17 i sektion A2).

Figur 15. Sektion A1:a och A1:b. Skala 1:40. Kontexter angivna som Anr i tabell, se figur 12, och kontexttabellen för beskrivning.

Figur 16. Sektion A2:a och A2:b. Skala 1:40. Kontexter angivna som Anr i tabell, se figur 12, och kontexttabellen för beskrivning.

Under de äldre omblandade odlingslagren framkom på en nivå av ca 6,4 m. ö.h. spår av en äldre bebyggelse. Dessa lämningar utgjordes av resterna av en, möjligen två, träbyggnader (grupp 2, kontext A8–A11 samt grupp 4, kontext A20–A22 & A24). Byggnaden hade ett kraftigt nedbrutet trägolv anlagt ovan ett äldre golv eller tätskikt av homogen påförd blålera. Då riktningen på träfiberstruktur och byggnadsvirke låg i samma riktning inom ytorna A1 och A2 tolkas dessa som rester av en och samma byggnad.

Utöver ett tunt påverkat äldre markskikt av infiltrerad lera ovan den opåverkade postglaciala undergrunden kunde inga tidigare lämningar identifieras vid undersökningen i schaktet. Det är därför mest troligt att byggnaden och därmed bebyggelseetableringen i kvarteret kan tidsfästas till någon gång under 1300-talets förra hälft.

I anslutning till de äldre byggnadsresterna i schakt A1 framkom två skärvor nästanstengods av rhenländsk typ, mest troligt tillverkade i området kring orten Siegburg (F28 och F29) samt delar till en sammansatt dubbelkam av typ 4a (F27). Fynden

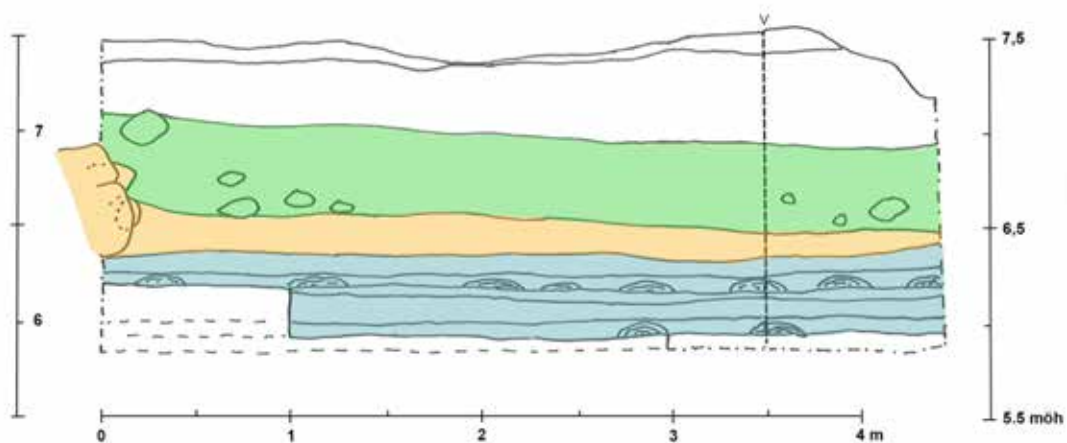
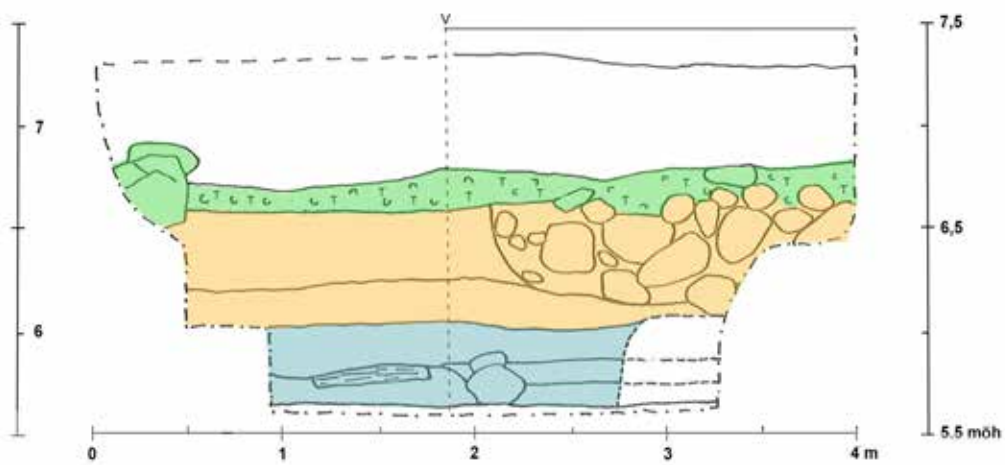
Grupp	Grupptyp	Fas	Kontext	Typ	Undertyp
		1	A1	Lager	Utfyllnad/ odling
		2	A2	Lager	Raseringslager
		2	A3	Lager	Odling
1	Hus 1	2	A4	Fyllning	Grundläggning
1	Hus 1	2	A5	Nedgrävning	Grundläggning
		3	A6	Lager	Marklager
		3	A7	Lager	Marklager
2	Hus 3	4	A8	Lager	Golvlager
2	Hus 3	4	A9	Träkonstruktion	Stolpe
2	Hus 3	4	A10	Nedgrävning	Stolphål
2	Hus 3	4	A11	Träkonstruktion	Vägg
		5	A12	Lager	Marklager, infiltrationsskikt
		5	A13	Natur	Opåverkad
		1	A14	Lager	Utfyllnad
		1	A15	Lager	Utfyllnad
		2	A16	Lager	Raseringslager/odling
		2	A17	Lager	Odling/byggnation
3	Hus 2	3	A18	Stenkonstruktion	Grundläggning
		3	A19	Lager	Marklager
4	Hus 3	4	A20	Träkonstruktion	Golv
4	Hus 3	4	A21	Lager	Brandlager
4	Hus 3	4	A22	Lager	Golvlager
		5	A23	Lager	Marklager, infiltrationsskikt
4	Hus 3	4	A24	Träkonstruktion	Rustbädd
		5	A25	Natur	Opåverkad
3	Hus 2	3	A26	Stenkonstruktion	Stengrund/Källare

Figur 17. De dokumenterade kontexterna i schakt A. För full beskrivning av enskilda kontexter hänvisas till kontexttabellen i bilaga 1.

kan dateras till perioden mellan 1250 och 1400. Inom yta A2 och direkt ovan och i golvlaget i hus 3 framkom flera skärivor av en praktfull glashögare av en typ som vanligen kallas Fahrenrippen-becher. Dessa kan vanligen dateras till 1300-tal och tidigt 1400-tal (Haggren 2014:322) och förekommer vid flera undersökningar med en något mer högstatus betonad miljö i Uppsala (Kjellberg 2021: 189–191). Sammantaget indikerar fyndmaterialet en relativt välbärgad borgerlig bostadsmiljö med en datering till ca 1300-1400, något som också senare kunde bekräftas av en dendrodatering av den stående stolpen A9 i sektion A1 (Prov 57773). Ett

fragment av en sågad ledande för kamtillverkning (F299) och ett begränsat antal djurben med sågmärken kunde konstateras i anslutning till byggnaden, vilket tillsammans med förekomsten av enstaka slaggbitar och bränd lera indikerar att visst hantverk förekommit i närmiljön men troligen inte i själva byggnaden.

De kronologiska sambanden och uttolkade bebyggelsefaserna i schakt A kan vidare visualiseras genom följande framställning (figur 18, s. 24) av lämningarnas fasindelning och nivåer.

Figur 18. De i sektion dokumenterade lämningarna och deras tolkade kopplingar till olika faser. Skala 1:40.

Vitt = Fas 1, ca 1800–2021 motsvarande tiden efter Prefektgården.

Grönt = Fas 2, ca 1680–1800 motsvarande tiden för Prefektgården.

Gult = Fas 3, ca 1500–1680, äldre odling och aktiviteter motsvarande tiden från medeltidens slut och fram till trädgårdens anläggande/stadsreglering.

Blått = Fas 4, ca 1300–1500, medeltida bebyggelse och aktiviteter.

Fas 5 ej färgmarkerad.

Schakt B

Schakt B mätte sammantaget 5×1,5 meter i yta och togs upp på den öppna ytan mellan den nuvarande besökspaviljongen och grannfastigheten. I schaktet framkom lämningar från fas 1–4, varav 61 kontexter kunde dokumenteras i plan och/eller sektion. Sammanlagt 113 fyndposter samlades in.

De flesta kontexter och fyndmaterial kunde kopplas till bostadsmiljö. Under de sentida utfyllnadsmassorna, fas 1, framkom främst raseringslager och en stenläggning som troligen kan kopplas samman med Prefektgården, fas 2. Därunder följde spår av bebyggelse och odling som föregått Prefektgården, fas 3. Under odlingslagren påträffades lämningar av två ännu äldre byggnader och ett större brandlager med rikligt av brända ben, fas 4. Mot botten av schaktet fanns skikt av infiltrerad lera, vilka utgjorde de enda spåren före bebyggelseetableringen på platsen, fas 5. En sektion upprättades över den sydöstra schaktkanten (BI) och den nordöstra kortsidan (BII, se figur 19).

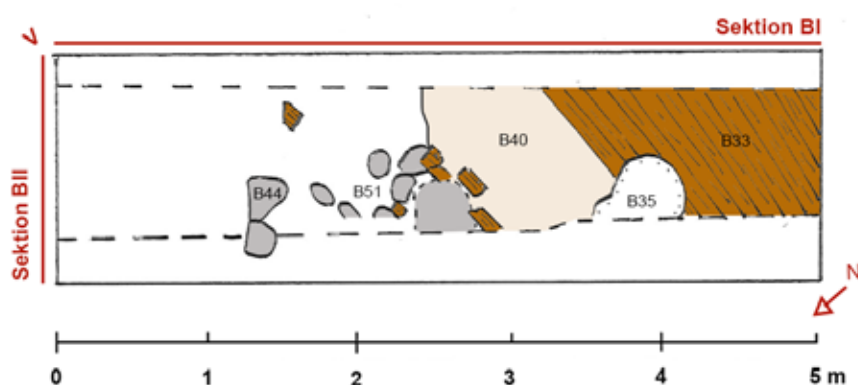
I den översta delen av schakt B, under ett översta gruslager om ca 0,1 m, fanns ett 0,3–0,5 m tjockt skikt av påförda massor (lager 1 i sektion B), sannolikt deponerade under 1800–1900-tal. Därunder framkom raseringslager och delar av en stenläggning (B9), vilken troligen utgjort gårdsplan för Prefektgården.

På ungefär 0,7–0,8 m djup påträffades flera lämningar som troligen hörde till den bebyggelse som föregått Prefektgården. Dessa utgjordes av en möjlig stensyll (B44, hus 4) och två nivåer av stenlagda ytor (B17 och B30). Att syllen, som överlagrade de båda stenläggningarna, hör till en tidigare fas än Prefektgården är troligt då syllen var placerad inom ett område som enligt historiska kartor skall ha utgjort en öppen yta under Rudbecks och

Linnés tid (se figur 7 och 12). Direkt under den äldre stenläggningen fanns två omrörda lager med matjord (B31 och B32), som sannolikt utgjorde spår av äldre odling. B31 innehöll mer finfördelade komponenter och verkade ha bearbetats mer än B32, men troligen utgjorde de egentligen ett och samma lager. Möjligen kan odlingslagren knytas till akademiträdgården som föregick Rudbecks botaniska trädgård. Mellan de båda stenläggningarna respektive under odlingslagren fanns dessutom två stolphål (B24 och B35). Vilken typ av konstruktioner dessa ingått i gick inte att avgöra.

Under de omblandade odlingslagren, ca 1,1–1,3 m under markytan, påträffades ytterligare bebyggelselämningar tillhörande två separata byggnader, vilka sannolikt kan dateras till medeltid. Av den yngre byggnaden (hus 5) var endast ett fragmentariskt trägolvs (B33) bevarat. Trägolvs plankor var tydligt placerade i öst-västlig riktning, vilket tyder på att byggnaden inte varit anpassad efter det reglerade gatunätet. De äldsta bebyggelselämningarna (hus 6) utgjordes av ett lergolv (B40) och ett möjligt spisfundament (B51), där lergolvet gick upp emot spisfundamentet. Därunder fanns ett yttäckande brandlager (B48) med tydliga skikt av kol/sot och aska. Särskilt i den nordöstra änden av schaktet fanns dessutom rikligt av brända djurben i detta lager. På grund av den bevarade tydliga skiktningen är det sannolikt att det eldats på platsen vid flera tillfällen, men i vilket syfte är oklart.

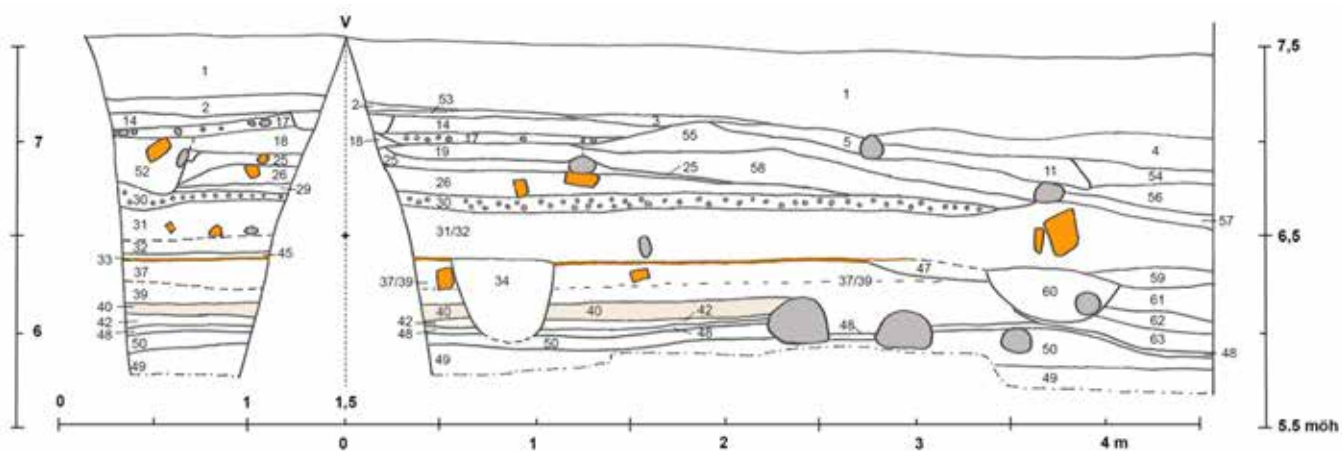
Mot botten av schaktet, ovan den opåverkade undergrunden, fanns äldre markskikt av infiltrerad lera (B49 och B50). Dessa lager representerar sannolikt åtminstone delvis aktiviteter före bebyggelseetableringen på platsen, fas 5.

Figur 19. Plan över schakt B, Skala 1:50, med nedan redovisad sektioner markerade. I planen visas de dokumenterade lämningarna av äldre bebyggelse, bestående av en möjlig syll (B44) från fas 3 och ett möjligt spisfundament (B51) samt trä- och lergolv (B33 och B40) som tolkats tillhöra bebyggelse från fas 4.

Figur 20. Till vänster: Den fragmentariska stenläggningen B9 som troligen utgjort gårdsplan till Prefektgården. Till höger: På grund av schaktets stora djup och rasrisken från de översta lagren i schaktkanterna grävdes schakt B som trappsteg. I botten av schaktet syns brandlagret B48 som innehöll rikligt med brända djurben. Foto mot SV, Karin Stenström, Upplandsmuseet.

Figur 21. Sektion över schakt Bs nordöstra och sydöstra schaktkant med samtliga i sektion dokumenterade lager och konstruktioner markerade. Skala 1:40.

Grupp	Grupptyp	Fas	Kontext	Typ	Undertyp
		1	B1	Lager	Utfyllnadslager
		2	B2	Lager	Raseringslager
		2	B3	Lager	Brandlager
		2	B4	Lager	Utjämningslager
		2	B5	Lager	Lager
		2	B6	Lager	Tramphorisont?
		2	B7	Lager	Utfyllnadslager?
		2	B8	Lager	Utfyllnadslager?
5	Yta 1	2	B9	Stenkonstruktion	Stenläggning
5	Yta 1	2	B10	Lager	Bärlager
		2	B11	Lager	Utfyllnadslager
		2	B12	Lager	Lager
6	Stolphål 1	3	B13	Träkonstruktion	Stolpe?
		2	B14	Lager	Lager
		2	B15	Nedgrävning	Nedgrävning
		2	B16	Lager	Fyllning
		3	B17	Lager	Grusläggning
		3	B18	Lager	Raseringslager
		3	B19	Lager	Fyllning
		3	B20	Nedgrävning	Nedgrävning
		3	B21	Lager	Raseringslager
		3	B22	Lager	Lager
6	Stolphål 1	3	B23	Lager	Fyllning
6	Stolphål 1	3	B24	Nedgrävning	Stolphål
		3	B25	Lager	Raseringslager
		3	B26	Lager	Raseringslager
		3	B27	Lager	Fyllning
		3	B28	Nedgrävning	Nedgrävning
7	Yta 2	3	B29	Lager	Tramphorisont?
7	Yta 2	3	B30	Konstruktion	Stenläggning
		3	B31	Lager	Odlingslager
		3	B32	Lager	Odling/utfyllnad
10	Hus 5	4	B33	Träkonstruktion	Golv
9	Stolphål 2	3	B34	Lager	Fyllning
9	Stolphål 2	3	B35	Nedgrävning	Stolphål
		4	B36	Lager	Marklager
		4	B37	Lager	Utfyllnadslager
		4	B38	Lager	Utfyllnadslager?
		4	B39	Lager	Utfyllnadslager
11	Hus 6	4	B40	Lager	Golv
11	Hus 6	4	B41	Lager	Tramphorisont
11	Hus 6	4	B42	Lager	Konstruktionslager?
		4	B43	Lager	Raseringslager?
8	Hus 4	3	B44	Stenkonstruktion	Syll?
10	Hus 5	4	B45	Lager	Brandlager
		4	B46	Lager	Fyllning
		4	B47	Nedgrävning	Nedgrävning
		4	B48	Lager	Brandlager

Grupp	Grupptyp	Fas	Kontext	Typ	Undertyp
		5	B49	Lager	Marklager
		5	B50	Lager	Marklager
10	Hus 6	4	B51	Stenkonstruktion	Spisfundament?
		3	B52	Lager	Fyllning
		2	B53	Lager	Lager
		2	B54	Lager	Utfyllnadslager
		3	B55	Lager	Raseringslager
		3	B56	Lager	Raseringslager
		3	B57	Lager	Utfyllnadslager?
		3	B58	Lager	Utfyllnadslager?
		4	B59	Lager	Raseringslager
		4	B60	Lager	Fyllning
		4	B61	Lager	Utfyllnadslager
		4	B62	Lager	Utfyllnadslager
		4	B63	Lager	Lager

Figur 22. De dokumenterade kontexterna i schakt B. För full beskrivning av enskilda kontexter hänvisas till kontexttabellen i bilaga 1.

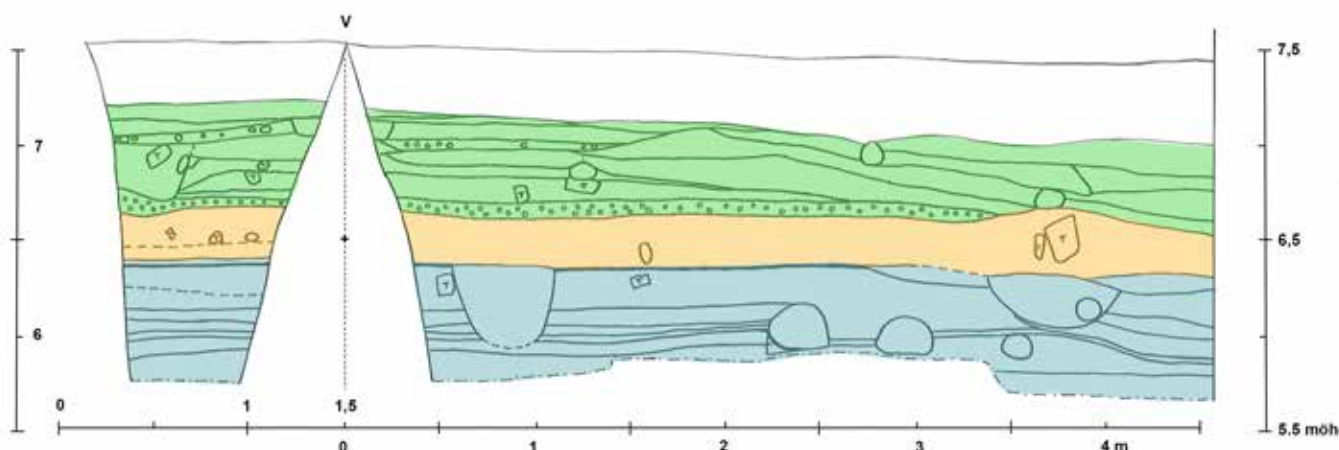
De fynd som framkom i schakt B var av generell hushållskaraktär, varav några kunde dateras närmare. Två mynt påträffades i lager tillhörande fas 2. Det ena av dessa utgjordes av ett mynt (F34) som präglats under Karl XII:s regeringstid (1609–1615) vilket påträffades i en möjlig tramphorisont ovan den stenlagda gårdsplanen. Möjligen ska myntet dock räknas till det översta omrörda utfyllnadslagret B1. Det andra myntet (F33) framkom i det lager som täckte den yngre av stenläggningarna i fas 3 och utgjordes av ett mynt som präglats under Karl XI:s regeringstid (1666–1686).

Att odlingslagret B31 var omrört bekräftades av det i lagret framkom både medeltida och tidigmoderna fynd. Det eventuellt medeltida fyndet bestod av fragment av en glasbägare (F35), troligen av Schaffhausen-typ, mest troligt kan dateras till 1350–1500 (Kjellberg 2021:189). Det andra fyndet var ett fragment av skaftet till en kritpipa som var dekorerad med franska liljor (F73). Denna typ kan dateras till 1625–1660 (Åkerhagen 2008: 13, 28). I lagret påträffades även bitar av slagg (F74).

I det övre av de två marklagren tillhörande fas 5 (B50) påträffades flera skärvor av ett stengodskrus (F69). Kruket är av en typ som tillverkas i Waldenburg, och dateras vanligen till ca 1400 - 1525 (Gaimster 1997:279).

Några fynd talar för att visst hantverk har utförts på platsen. I en nedgrävning under det möjliga odlingslagret B32 påträffades en sländtrissa i ben (F135), medan det i det infiltrerade marklagret B49 i schaktets botten fanns olika typer av spår av kamtillverkning. Dessa utgjordes av en ofullbordad sammansatt dubbelkam (F122) och flera fragment av bearbetat ben för tillverkning av kammar (F121).

De kronologiska sambanden och uttolkade bebyggelsefaserna i schakt B visualiseras i figur 23 (s. 29).

Figur 23. De i sektion dokumenterade lämningarna i schakt B och deras tolkade kopplingar till olika faser. Skala 1:40.

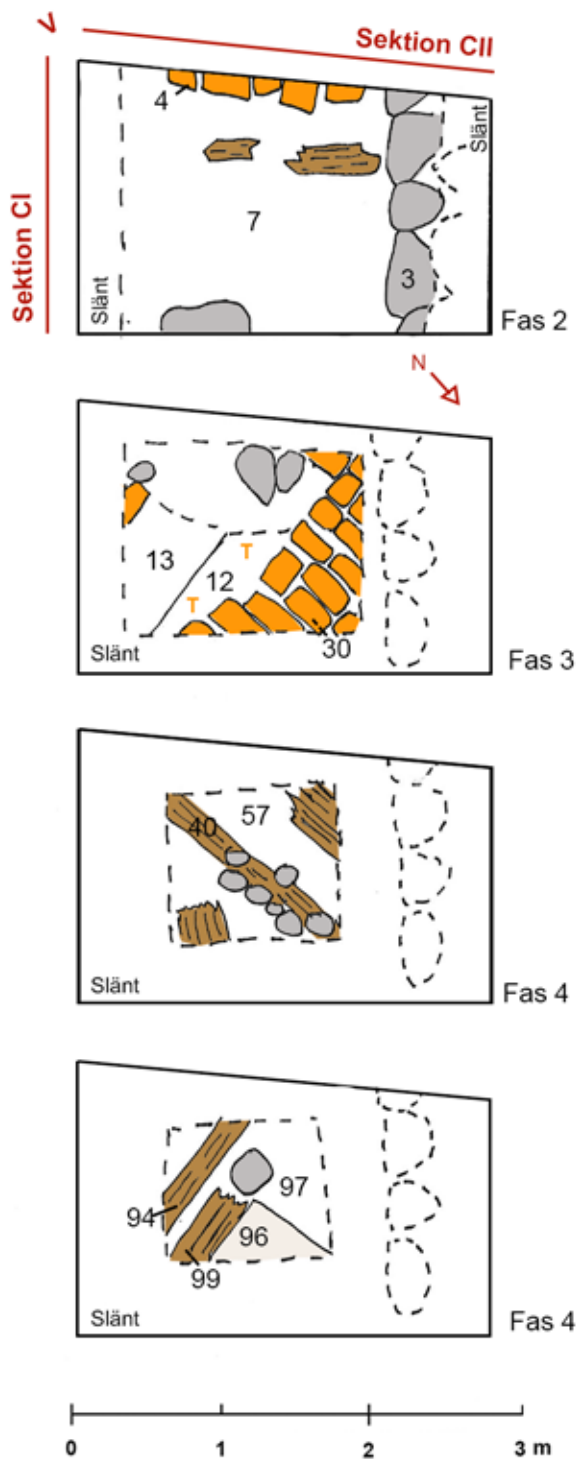
Vitt = Fas 1, ca 1800–2021 motsvarande tiden efter prefektgården. Grönt = Fas 2, ca 1680–1800 motsvarande tiden för prefektgården. Gult = Fas 3, ca 1500–1680, äldre odling och aktiviteter motsvarande tiden från medeltidens slut och fram till trädgårdens anläggande/stadsreglering.

Blått = Fas 4, ca 1300–1500, medeltida bebyggelse och aktiviteter. Fas 5 ej färgmarkerad.

Schakt C

Schakt C mätte ursprungligen 3×2 meter i yta och upptogs mellan den nuvarande glaspaviljongen och planket i tomtgränsen ut mot Svartbäcksgatan. Då det ganska snart visade sig finnas stenkonstruktioner liggande i relativt lösa sand och jordmassor högt upp i schaktet samt att det i det begränsade utrymmet inte fanns tillräcklig plats för schaktmassor förelåg viss rasrisk vid arbete längre ned i schaktet. Därför minskades ytan så att endast ca 1,2×1 meter kunde undersökas längst ned i schaktet. Den begränsade ytan försvårade ytterligare tolkningen av den i jämförelse med intilliggande schakt mer komplicerade stratigrafien. Det stora djupet, rasrisken samt att de nedre nivåerna av schaktet snabbt vattenfylldes vid undersökningen begränsade möjligheterna för dokumentation ytterligare. Sammanlagt dokumenterades 102 kontexter varav 43 även i sektion CI och CII (se figur 26). Totalt insamlades 143 fyndposter från kontexter i schakt C.

I schaktet dokumenterades bebyggelse lämningar i samtliga faser och även om sambanden är svårtolkade och även om det är möjligt att flera av de dokumenterade konstruktionerna kan höra samman förekom dessa i åtminstone fyra olika nivåer (se figur 24). Det förefaller därför ha funnits en kontinuerlig bebyggelse från den äldsta bebyggelseetableringen fram till Prefektgården i denna del av tomten. Till skillnad från i övriga schakt fanns heller inga tydliga odlingslager mellan bebyggelsen. En del av en gata eller gränd i flera skikt kunde dokumenteras liksom flera olika eldstäder eller härdar, varav den ena enligt analyserade prover troligen utgjort en ässja för smide (C 100, se Paleobotanisk analys). En sektion upprättades över den nordöstra och sydöstra schaktkanten (figur 19).

Figur 24. Plan över utvalda kontexter i schakt C. Överst ses vad som förmodas vara grundmur efter Prefektgårdens uthus, C3, och en något äldre tegelkonstruktion i schaktet närmast Svartbäcksgatan, C4. Därunder ses nivån för den oreglerade tegelkonstruktionen, troligen en eldstad, C30 i fas 3. Därunder ses träkonstruktioner i två nivåer, troligast tillhörande två olika byggnader, Hus 9 och hus 10 under fas 4. Skala 1:50.

Figur 25. Foton över det mycket djupa och trånga schakt C. Överst till vänster: Spisfundamentet eller ässjan C30 tillhörande hus 9 och de yngre av de oreglerade strukturerna som kunnat dokumenteras i schaktet. Överst till höger: Lergolv C37 och stolphål C32 tillhörande den äldsta dokumenterade bebyggelsen och hus 10. Foto: Linda Qviström, Upplandsmuseet.

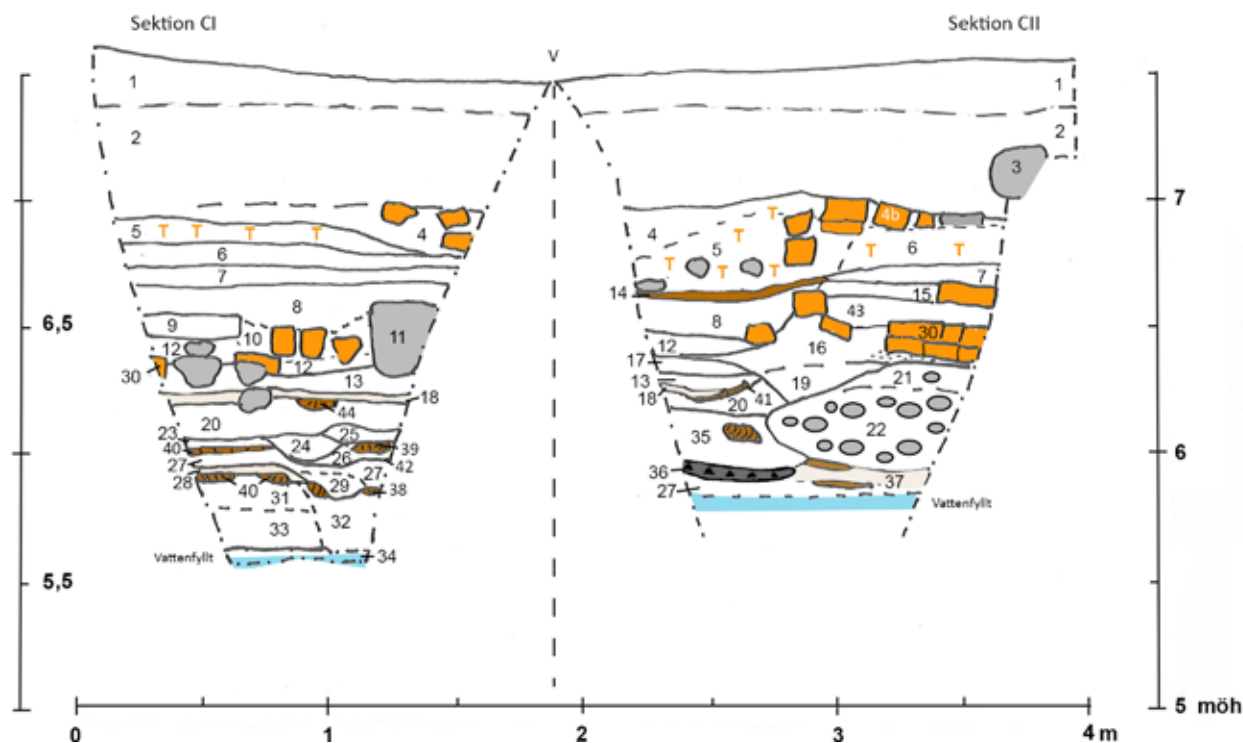
Nederst: foto ut mot Svartbäckgatan och sektion CII. Notera den snabbt stiggande och vattenfyllda botten som komplicerade dokumentationen av de nedersta nivåerna. Till höger i bilden ses grunden till Prefektgårdens uthus och strax ovan tumstocken en äldre tegelkonstruktion som tillhör bebyggelse som sträcker sig längre ut mot gatan.

Den stratigrafiska sekvensen i schakt C var mer kompakt och fragmenterad än i övriga schakt då de relativt homogena utfyllnads- och odlingslager som förekom i schakt A och B mellan bebyggelsenivåerna saknades. Undersökning och tolkningen försvårades även av den relativt lilla undersöknings- och arbetsytan och av uppträngande grundvatten. Trots schaktets begränsade bottenyta kunde ett relativt stort antal av de kontexter som undersöktes i plan inte relateras till de kontexter som senare kunde dokumenteras i sektion.

Sammanfattningsvis kan schakt C beskrivas som att det överst fanns ett relativt kraftigt påfört sandigt matjordslager, C2. Detta har tillkommit i relativt sen tid och till stor del efter den tidigare undersökningen 1943. Under detta lager framkom lämningar i form av en gråstenssyll tillhörande Prefektgårdens uthus (hus 7 och motsvarande hus II i figur 7). Under och vinkelrät mot grundmuren framkom ut mot Svartbäcksgatan en tegelkonstruktion tillhörande en stratigrafiskt äldre men troligen reglerad byggnad. Detta skall möjligen kunna vara spår av en av de byggnader som syns avtecknade på tomten i Rudbecks huskarta 1672 och före det att Prefektgården anlades. En sådan tolkning motsägs dock av ett närliggande myntfynd som daterats till 1715 (se nedan).

Längre ned i schaktet påträffades ett tegelfundament i två skikt diagonalt över schaktet, C30. Tillsammans med en mindre stenläggning, C13, och troliga golvnivåer, C18, tolkades detta som en eldstad tillhörande en oregerad byggnad och tiden före 1650 i kvarteret, hus 9. Mikroskopering av jordprover från konstruktionen visade på riklig förekomst av kulslagg vilket talar för att detta varit ässjan i en smedja (se Paleobotanik).

Under hus 9 upptogs den nordvästra delen av schaktet av ett kraftigt lager av sten och grus med tendens till flera olika skiktningar, C22. Det tolkades som en gata eller gränd. Denna sammanfaller relativt väl som parallell till en observation av en tvärgränd till Svartbäcksgatans föregångare och som observerats ca 20 meter längre åt sydost vid schaktningsövervakningen 1995 (Qviström 1997). I den sydvästra delen av schaktet och sektion CI avtecknades flera fragmentariskt bevarade nivåer av vad som möjligen utgjort ytterligare byggnader utmed gränden.

Figur 26. Sektion CI och CII med tillhörande kontexter. Skala 1:30.

Den äldsta och tydligaste byggnaden, Hus 10, framkom dock först under gatan/gränden C22 i form av ett påfört och homogent i lerlager som tolkades som golv, C37, samt ett stolphål, C32. Parallellt ligande men nedbrutna trärester (C39 och C40) tolkades som möjligen ett trägolv legat ovan lergolvet eller golvunderlaget C37. Här fanns även ett brandlager, en sot och kollins, med enstaka skörbrända stenar C36, vilken möjligen utgör resterna efter en härd i byggnaden. Ytterligare en nedgrävning med brandlager, möjligen en härd och på samma nivå

som och delvis samma som C36 i sektion, visade vid provtagning innehålla stora mängder köksavfall i form av brända ben och förkolnade skalkorn. Skalkornet ¹⁴C -analyserades mest sannolikt till senare delen av 1200-talet eller möjligen 1300-tal (se analyskapitel och Bilaga 5). Utöver ett påverkat äldre markskikt av infiltrerad lera, delvis undersökt under vatten, kunde inga ytterligare lämningar identifieras vid undersökningen.

Grupp	Grupptyp	Fas	Kontext	Typ	Undertyp
		1	C1	Lager	Utfyllnadslager
		1	C2	Lager	Utfyllnadslager
11	Hus 7	2	C3	Stenkonstruktion	Syll
12	Hus 8	3	C4	Lager	Raseringslager/golv?
12	Hus 8	3	C4b	Tegelkonstruktion	Tegelrad
12	Hus 8	3	C5	Lager	Utfyllnadslager
		3	C6	Lager	Lager
		3	C7	Lager	Lager
		3	C8	Lager	Lager
		3	C9	Lager	Lager
		3	C10	Nedgrävning	Nedgrävning
		3	C11	Stenkonstruktion	Sten
		3	C12	Lager	Lager
13	Hus 9	3	C13	Stenkonstruktion	Stenläggning
		3	C14	Träkonstruktion	Konstruktion
		3	C15	Lager	Lager
		3	C16	Nedgrävning	Nedgrävning?
		3	C17	Lager	Lager
13	Hus 9	3	C18	Lager	Golv/konstruktionslager
		3	C19	Nedgrävning	Nedgrävning
		4	C20	Lager	Lager
14	Yta 3	4	C21	Lager	Marklager
14	Yta 3	4	C22	Stenkonstruktion	Gata/gränd i flera skikt
		4	C23	Lager	Marklager
		4	C24	Lager	Lager
		4	C25	Lager	Brand-/raseringslager
		4	C26	Lager	Brand-/raseringslager
		4	C27	Lager	Lager
15	Hus 10	4	C28	Lager	Golv/konstruktionslager
		4	C29	Lager	Lager
13	Hus 9	4	C30	Tegelkonstruktion	Tegelkonstruktion, eldstad
		4	C31	Lager	Marklager
15	Hus 10?	4	C32	Nedgrävning	Stolphål?
		5	C33	Lager	Marklager
		5	C34	Natur	Opåverad
		4	C35	Lager	Brandlager
15	Hus 10	4	C36	Lager	Sot och kollins, härd?
15	Hus 10	4	C37	Lager	Lergolv m trästycken/plank i sektion

Grupp	Grupptyp	Fas	Kontext	Typ	Undertyp
15	Hus 10?	4	C38	Träkonstruktion	Planka?
		4	C39	Träkonstruktion	Löst virke/konstruktion?
15	Hus 10	4	C40	Träkonstruktion	Golv/underlag
13	Hus 9	4	C41	Träkonstruktion	Golv/underlag
		5	C42	Lager	Brandlager
		3	C43	Lager	Lager
13	Hus 9	4	C44	Träkonstruktion	Golv/underlag
Kontexter ej dokumenterade i sektion					
			C45	Lager	Lager
12	Hus 8	3	C46	Lager	Utjämning/rasering
			C47	Träkonstruktion	Träkonstruktion?
			C48	Stenkonstruktion	Stensamling
			C49	Lager	Konstruktionslager?
			C50	Stenkonstruktion	Stenrad
			C51	Träkonstruktion	Träkonstruktion?
			C52	Lager	Lager
			C53	Lager	Lager
			C54	Nedgrävning	Nedgrävning/stenlyft
			C55	Nedgrävning	Nedgrävning/stenlyft
13	Hus 9?	4	C56	Lager	Markhorisont
13	Hus 9?	4	C57	Lager	Markhorisont/lager
13	Hus 9?	4	C58	Träkonstruktion	Stolpe/stående trä
13	Hus 9?	4	C59	Lager	Raseringslager?
			C60	Lager	Lager
13	Hus 9?	4	C61	Lager	Raseringslager?
			C62	Lager	Fyllning
13	Hus 9?	4	C63	Lager	Konstruktionslager?
			C64	Lager	Raseringslager
			C65	Lager	Utjämningslager?
			C66	Nedgrävning	Nedgrävning/ränna
			C67	Lager	Lager
			C68	Lager	Raseringslager?
			C69	Lager	Golv?
13	Hus 9?	4	C70	Träkonstruktion	Planka, Golv?
13	Hus 9?	4	C71	Lager	Golv?
13	Hus 9?	4	C72	Lager	Golv?
13	Hus 9?	4	C73	Lager	Golv?
13	Hus 9?	4	C74	Nedgrävning	Stolphål?
			C75	Nedgrävning	Nedgrävning/svacka
			C76	Träkonstruktion	Golv?
			C77	Lager	Golv?
			C78	Lager	Lager
			C79	Stenkonstruktion	Stenläggning
			C80	Nedgrävning	Ässja?
			C81	Lager	Lager
			C82	Lager	Raseringslager?
			C83	Träkonstruktion	Bjälke/stock
			C84	Nedgrävning	Nedgrävning
			C85	Lager	Raseringslager

Grupp	Grupptyp	Fas	Kontext	Typ	Undertyp
			C86	Lager	Golvlager/tramphorisont
			C87	Stenkonstruktion	Stenläggning?
			C88	Lager	Golv?
			C89	Träkonstruktion	Träkonstruktion
			C90	Stenkonstruktion	Sten
			C91	Lager	Lager
			C92	Lager	Lager
			C93	Stenkonstruktion	Stenar
15	Hus 10?	4	C94	Träkonstruktion	Trä
15	Hus 10?	4	C95	Lager	Lager
15	Hus 10?	4	C96	Lager	Golv/konstruktionslager
			C97	Lager	Lager
			C98	Nedgrävning	Ränna
15	Hus 10?	4	C99	Träkonstruktion	Träkonstruktion
15	Hus 10?	4	C100	Nedgrävning	Hård, möjl. samma som C36
15	Hus 10?	4	C101	Lager	Golv?
			C102	Lager	Lager

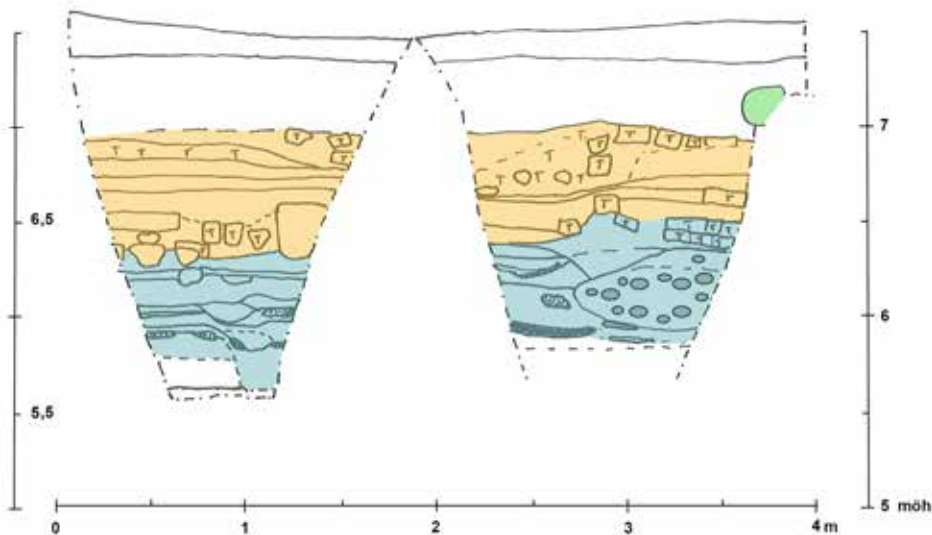
Figur 27. De dokumenterade kontexterna i schakt B. För full beskrivning av enskilda kontexter hänvisas till kontexttabellen i bilaga 1.

Fyndmaterialet från schakt C karaktäriseras av hushållsavfall och byggnadsmaterial vid sidan av förekomst av enstaka och stratigrafiskt odaterade slaggförekomster (F151 och F165). Detta kan tyckas något förvånande med tanke på den dokumenterade ässjan C30.

I de yngre tidigmoderna nivåerna, Fas 2 och 3, dominerar fynd av yngre rödgods, fönsterglas, och järnbeslag. Här kan noteras ett mindre inslag av fajans och vitgods i jämförelse med de delar av hus 7, dvs Prefektgårdens uthus, som undersöktes i schakt D. I de äldre nivåerna och före reglering dominerar djurben fyndmaterialet och övriga föremålsfynd är få från schaktet.

Ett mynt påträffades i en i övrigt svårdaterad kontext, C49, strax under men utanför tegelraden i schaktkanten mot Svartbäcksgatan, hus 8. Detta kunde vid röntgen före konservering bedömas som ett mynt från Karl XII och dateras till 1715 (uppgift från konservator Max Jahrehorn 2021-11-02). Kopplingen mellan tegelkonstruktionen och myntet får anses som osäker. Två fynd av passglas eller så kallade Stangenglas (F215 och F216) hör det tidiga 1600-talet till (Haggrén 2011:128-129). Även om kontexten, C53, är svårdaterad borde denna liksom glaset tillhöra fas 3, dvs före stadsregleringen, och vara någorlunda samtida med hus 9.

De kronologiska sambanden och uttolkade bebyggelsefaserna i schakt C kan vidare visualiseras genom följande framställning (figur 28, s. 36) av lämningarnas fasindelning och nivåer.

Figur 28. De i sektion dokumenterade lämningarna i schakt C och deras tolkade kopplingar till olika faser. Skala 1:40.

Vitt = Fas 1, ca 1800–2021 motsvarande tiden efter prefektgården.

Grönt = Fas 2, ca 1680–1800 motsvarande tiden för prefektgården.

Gult = Fas 3, ca 1500–1680, äldre odling och aktiviteter motsvarande tiden från medeltidens slut och fram till trädgårdens anläggande/stadsreglering.

Blått = Fas 4, ca 1300–1500, medeltida bebyggelse och aktiviteter.

Fas 5 ej färgmarkerad.

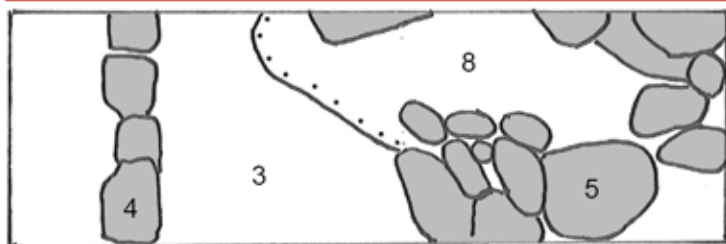
Schakt D

Schakt D mätte 5×1,2 meter i yta och upptogs vid hörnet på glaspaviljongens sydöstra långsida. Ganska direkt under de översta lösa jordlagren framkom en syll till Prefektgården och en ansamling mycket stora och kraftiga stenar i en sand och tegelfylld nedgrävning (se fas 2, figur 29). Dessa tolkades som ett spisfundament och hade troligen delvis berörts av undersökningen 1943. De flesta av de större stenarna avlägsnades med maskin men schaktets bottenyta begränsades av större block som fanns i kanten av schaktet. Först efter att den sydvästra delen undersökts och återfylld kunde den resterande ytan om 1,5×1 meter i den nordöstra delen schaktas ned skiktvis med maskin och dokumentationen kompletteras. Sammanlagt dokumenterades 25 kontexter i schakt D (se figur 35) och 56 fyndposter insamlades.

I schaktet dokumenterades bebyggelse lämningar från troligen tre olika byggnader i fas 2, 3 och 4 åtskilda av förhållandevis kraftiga och troligen odlade lager (Se paleobotanisk analys). En stolpe från den stratigrafiskt äldsta byggnaden kunde dendrokronologiskt dateras till omkring sekelskiftet 1300. En stensatt gata eller gränd genomkorsade schaktet och anslöt till vad som tolkats som en något yngre byggnad med en eldstad av tegel. Denna byggnad var dock skadad av det kraftiga spisfundamentet till Prefektgårdens uthus. En sektion upprättades över den nordöstra schaktkanten (figur 31).

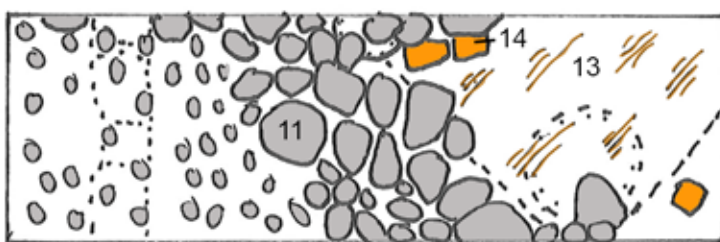
Fas 2

Sektion D

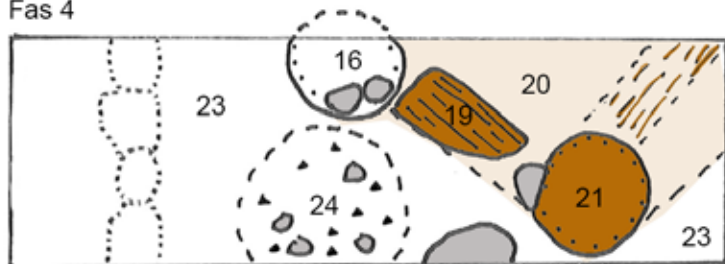
Paviljong

Fas 3

Paviljong

Fas 4

0 1 2 3 4 5 m

Paviljong

Figur 29. Plan över schakt D, Skala 1:50. I planerna visas överst de dokumenterade lämningarna tillhörande Prefektgårdens uthus, D4, och spisfundamentet D5 i nedgrävning D8. Under skede 3 visas stenläggningen tillhörande en gata/gränd samt den övre träläggingsnivån till en förmodad byggnad. Underst visas de äldsta lämningarna i fas 4 bestående av två stolpar, D16 och D21, en mellanliggande men nedbruten syllstock D19, samt det cirkulära brandlagret D24, troligen en härd, anlagd direkt på den äldsta markhorisonten.

Figur 30. Överst till vänster ses gatan/gränden D11 under pågående undersökning. Överst till höger ses lergolvet D20 och de vattenfyllda stolphålen D 16 och D21 samt den mellanliggande nedbrutna syllen D19.

*Underst: Schakt D mot sydväst under slutskedet av undersökning. I förgrunden syns sten-
grunden till en mellanvägg i Prefektgårdens
uthusbyggnad (D4) och i bakgrunden resterna
av spisfundamentet (D5). I botten av schaktet
skymtar lergolvet i ett medeltida hus (D20).*

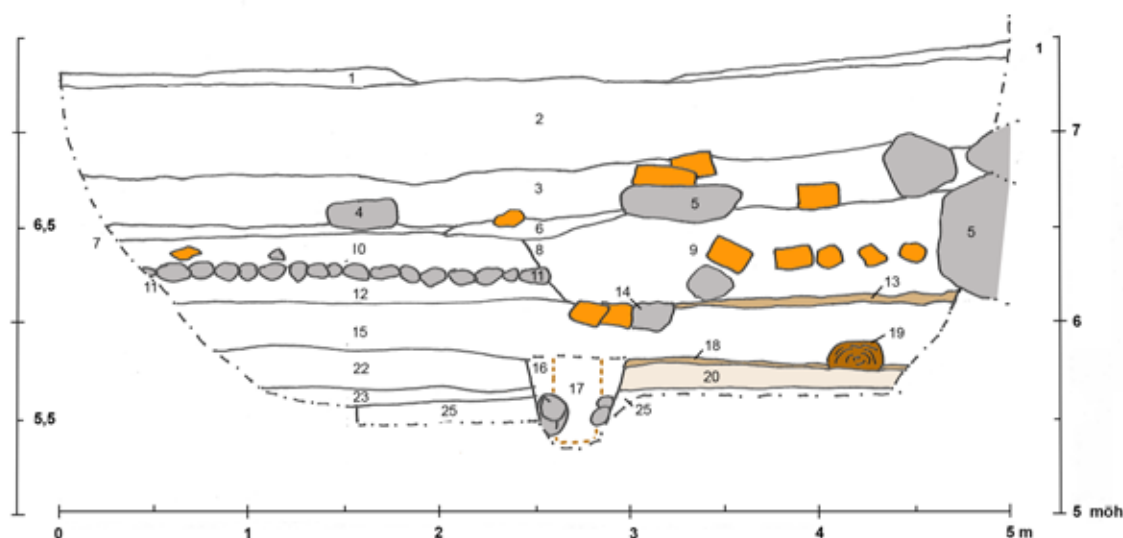
Foto: Joakim Kjellberg, Upplandsmuseet.

I schakt D liksom i övriga schakt fanns överst ett ca 0,5 m tjockt och påfört sandblandat jordlager, D2. Därefter vidtog ett ca 0,3–0,4 meter tjockt raseringslager. Därunder framkom lämningar efter Prefektgårdens sydöstra ekonomibyggnad (hus 7, hus II i figur 7) i form av en syll, D4, och ett kraftigt nedgrävt spisfundament, D8 och D9. De övre delarna av spisfundamentet har delvis dokumenterats vid 1943 års undersökning (se figur 10). Under ett utfyllnadslager, D10, som senast deponerats vid Prefektgårdens uppförande framkom en mot schaktet diagonalt liggande stenläggning, troligen en gata eller gränd, D11. Utmed denna påträffades de fragmenterade resterna efter en byggnad, Hus 11, med en trolig eldstad i tegel. I ett prov som insamlades strax ovan golvet i hus 11, prov D9, påträffades köksavfall i form av ben och förkolnat vete (Se paleobotanisk analys) vilket tolkades som att byggnaden varit ett bostadshus.

Under hus 11 fanns ett kraftigare lager av utfyllnadsmassor och som tolkades som ett omrört odlingslager innan lämningar från ännu en äldre byggnad, hus 12, framkom under och i samma läge som hus 11. Byggnadens begräsning framgick

av ett tydligt avgränsat lergolv, D20, en syll, D19, mellan två stolphål, D21 och D16. Den enda bevarade stolpen i D21 kunde med denrokronologisk analys dateras till avverkad mellan 1295–1300 (Se dendrokronologisk analys). Under den del av schaktet som överlagrats av stenpackningen D11 och direkt utanför hus 12 framkom ett mycket löst och djurbensrikt avfallslager med flera stående och större ben. Möjligen ska detta lager snarare ses som en fyllning i ett dike och som i så fall under ett senare skede avlösts med en gränd eller gata i samma riktning. Även i detta schakt försvårades tolkningen av de nedre nivåerna av uppträngande grundvatten.

Under hus 12 och direkt ovan den infiltrerade äldsta markytan påträffades ett kol och sotblandat brandlager med enstaka stenar, troligen en härd. Ett prov från lagret, D24 (ej i sektion) analyserades i samband med den paleobotaniska undersökningen och innehöll material som kan kopplas till en första avbränd ängsvegetation (Se paleobotanisk analys) och hör troligen samman med den första bebyggelseetableringen.

Figur 31. Sektion D. Skala 1:40. Kontexter angivna som Dnr i tabell, se figur 32 och kontexttabellen i bilaga 2 för beskrivning.

Grupp	Grupptyp	Fas	Kontext	Typ	Undertyp
		1	D1	Lager	Marklager
		1	D2	Lager	Utfyllnad
16	Hus 7	2	D3	Lager	Rasering
16	Hus 7	2	D4	Stenkonstruktion	Syll
16	Hus 7	2	D5	Stenkonstruktion	Fundament
		2	D6	Lager	Marklager
		2	D7	Lager	Marklager
16	Hus 7	2	D8	Nedgrävning	Fundamenteringsgrop
16	Hus 7	2	D9	Fyllning	Fundament
		2	D10	Lager	Utfyllnad
17	Yta 4	3	D11	Stenkonstruktion	Gata/gränd
17	Yta 4	3	D12	Lager	Sättsand
18	Hus 11	3	D13	Träkonstruktion	Golv
18	Hus 11	3	D14	Stenkonstruktion	Eldstad, fundament
		3	D15	Lager	Odling
19	Hus 12	4	D16	Nedgrävning	Stolphål
19	Hus 12	4	D17	Träkonstruktion	Stolpe
19	Hus 12	4	D18	Träkonstruktion	Golv
19	Hus 12	4	D19	Träkonstruktion	Syll
19	Hus 12	4	D20	Lager	Lergolv
19	Hus 12	4	D21	Nedgrävning	Stolphål
		4	D22	Lager	Avfallslager
		5	D23	Lager	Marklager
		5	D24	Lager	Brandlager
		5	D25	Lager	Opåverkad

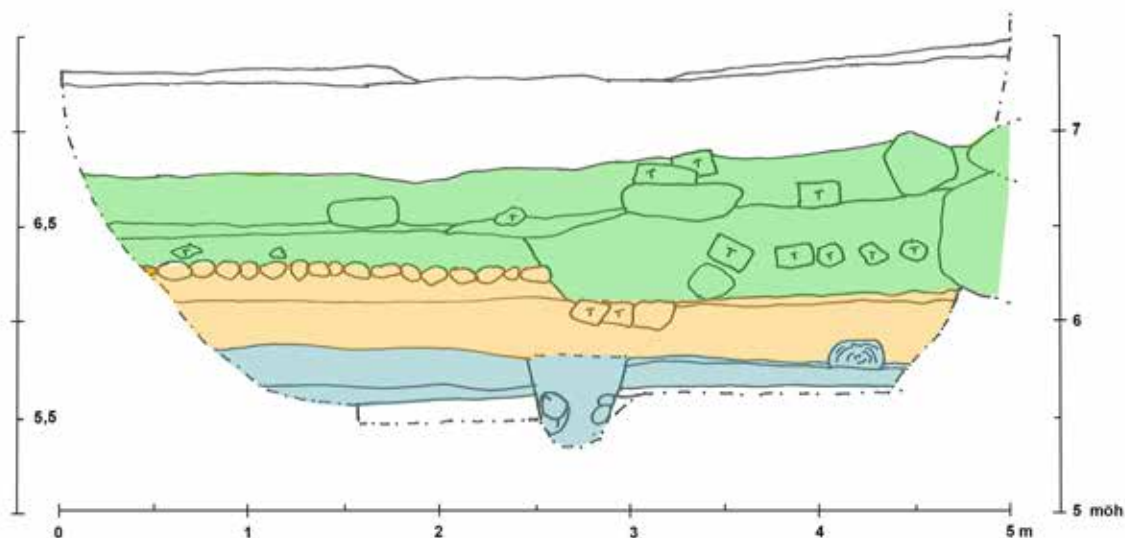
Figur 32. De dokumenterade kontexterna i schakt A. För full beskrivning av enskilda kontexter hänvisas till kontexttabellen i bilaga 2.

Bland fynd från schaktet kan nämnas en relativt riklig förekomst av skärvor från fajans- och yngre rödgodskärl i de senare faserna. Detta kan tolkas som att denna del av byggnaden, med spisfundamentet, möjligen haft en mer hushållsnära koppling till Prefektgården än övriga delar av ekonomibyggnaderna. Ett fynd i raseringsmassorna utgjordes också av en större ansamling skärvor från en planteringskruka av 1700-talsform, F287 (se figur 36).

Bland föremålsfynd i de äldre nivåerna kan nämnas fynden av en sländtrissa i sten, F274, och en skärva av ett mörkt grått och mycket tunt sten-

godskärl av oklar proveniens, F279. Dessa påträffades tillsammans med ett bryne i odlingslager D15 och fas 3. Skärvan och sländtrissan indikerar en senmedeltida datering. Den äldsta bebyggelsenivån, hus 12, saknade helt föremålsfynd så när som på de stora djurbensmängder som påträffades i avfallslagret D24.

De kronologiska sambanden och uttolkade bebyggelsefaserna i schakt D kan visualiseras genom följande framställning (figur 33, s. 41) av lämningarnas fasindelning och nivåer.

Figur 33. De i sektion dokumenterade lämningarna i schakt D och deras tolkade kopplingar till olika faser. Skala 1:40.

Vitt = Fas 1, ca 1800-2021 motsvarande tiden efter prefektgården.

Grönt = Fas 2, ca 1680-1800 motsvarande tiden för prefektgården.

Gult = Fas 3, ca 1500-1680, äldre odling och aktiviteter motsvarande tiden från medeltidens slut och fram till trädgårdens anläggande/stadsreglering.

Blått = Fas 4, ca 1300-1500, medeltida bebyggelse och aktiviteter.

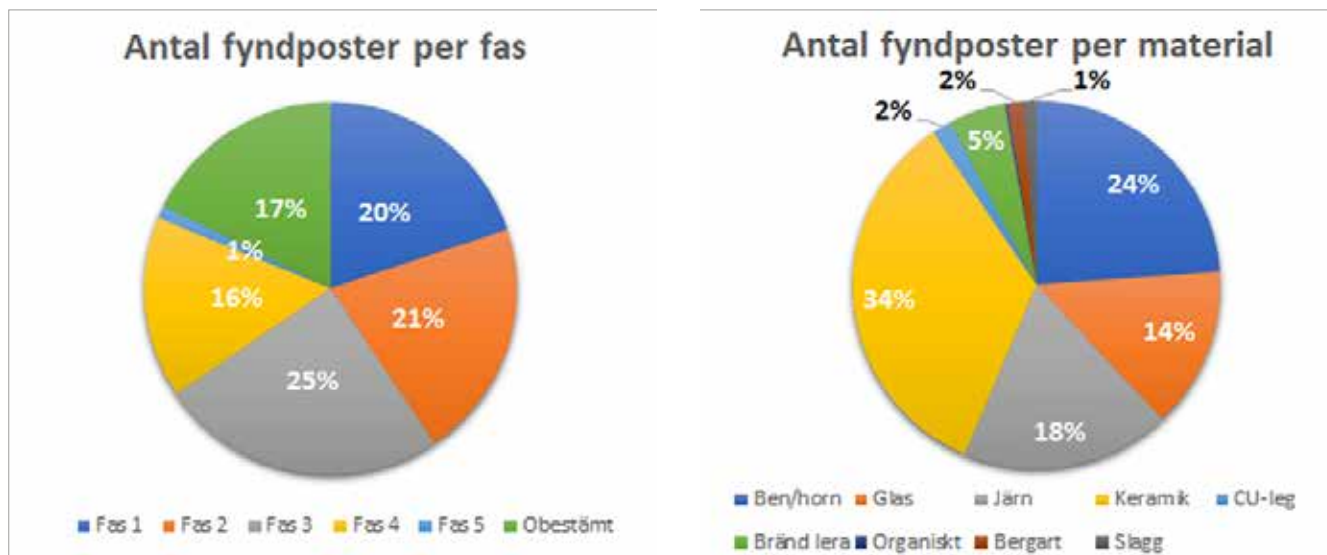
Fas 5 ej färgmarkerad.

Fyndmaterial

Fyndmaterialet karaktäriseras och presenteras här nedan sammanfattande under respektive fas, då enskilda fynd lyfts fram i den schaktvisa framställningen ovan. Därefter presenteras ett urval av representativa och särskilt betydelsefulla fynd och föremålskategorier närmare. Totalt insamlades 362 fyndposter vid undersökningen.

I de påförda massor som tillhör fas 1 finns en stor andel 1700-talskeramik och endast ett fåtal skärvor med tydlig datering till 1800- och 1900-tal. Det kan

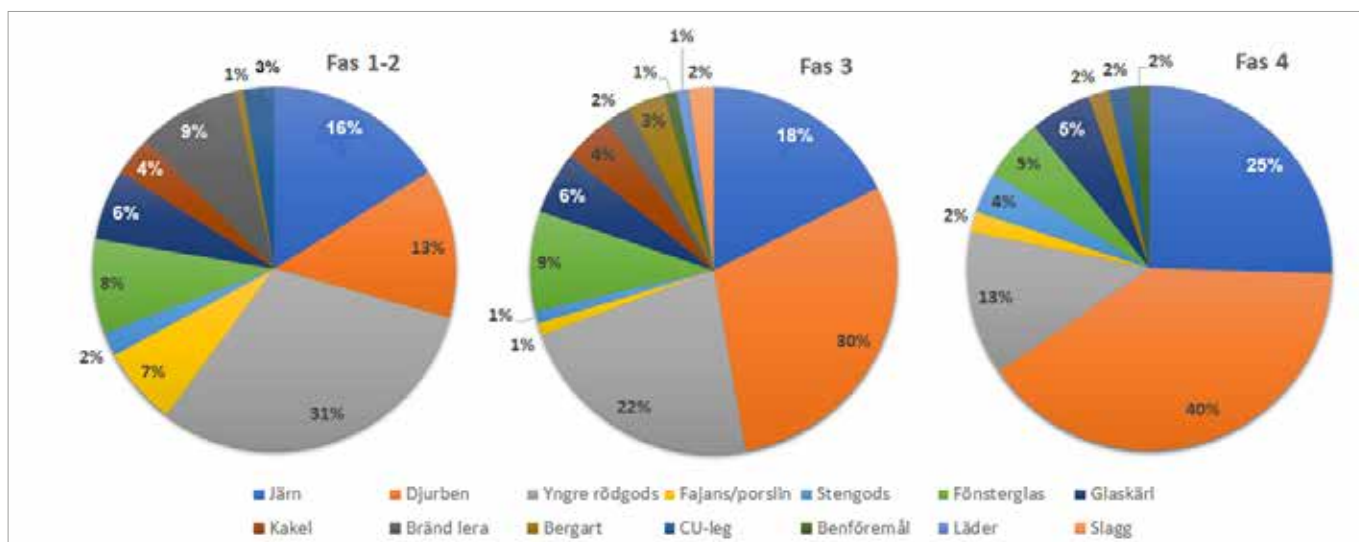
därför antas att en del av de massor som påförts i relativt sen tid sammanblandats med massor omrörda under 1943 års grävning. Om vi därför antar att fyndmaterialet under fas 1 och 2, som i övrigt liknar varandra, kan sammanslås utgör dessa fynd den absolut största andelen (41%) av det totala antalet fyndposter från undersökningen. 17% av fyndmaterialet har insamlats från kontexter där fasindelningen inte har kunnat fastställas med säkerhet.

Figur 34. Det totala fyndmaterialets fördelning i antal fyndposter per fas och per materialkategori.

Materialet i fas 1-2 kännetecknas förutom av tegel- och murbruksinblandning av dekorerade yngre rödgodsskär, rörskaftsgrytor, fönsterglas och kakel vid sidan av ett antal starkt korroderade järnföremål, troligast olika former av bleck och beslag. För fas 3 och 4, det vill säga den nedre och äldre bebyggelsen före reglering utgör djurben det dominerande materialet. I djurbensmaterialet finns ett litet inslag av spill från benhantverk, troligen

kammakeri. Utöver djurben finns här ett fåtal föremålsfynd av glas- och keramikkarl av hushållskaraktär och som visar på en relativt välbeställd senmedeltida och borgerlig miljö i denna del av kvarteret. Det daterbara fyndmaterialet har en kronologisk tyngdpunkt i 1300–1400-tal, vilket stämmer väl med de daterande analyserna av den äldsta bebyggelsens etablering.

Figur 35. Olika föremålskategorier och deras fördelning inom fas 1–2, 3 och 4.

Byggnadsdetaljer

Föremål associerade med byggnader utgör en betydande del av föremålsmateriet. Detta utgörs av allt från spikar och beslag i järn, till bränd lera och tegel. Föremålen i denna kategori domineras av lämningar från själva Prefektgårdens uthus, där hus 7 i schakt C och D varit en stenbyggnad och hus 1 i schakt A varit en träbyggnad (se även figur 7). Vid sidan av dessa finns både fönsterglas och kakelfragment i materialet som kan sägas tillhöra denna kategori. Tyngdpunkten i kakel och glas-materialet ligger i fas 1-2 men förekommer även under fas 3. Även i fas 4 finns ett fåtal fragment av fönsterglas som troligen utgör ett senare inslag. Ett löst liggande ensamfynd av ett medeltida skuret profiltegel finns även från schakt B, F316, men hör till utfyllnadsmassorna under fas 1.

Figur 36. Överst: Två bearbetade och huggna stenar som ingått i syllan D4 och tillhörande Prefektgårdens uthus. Den vänstra har troligen tillhört en fönster- eller dörrumfattnings och den högra utgör en blanknött tröskel med rektangulära uttag. Underst: En skärva av oglaserat kakel med ett mans- eller djävulsansikte i relief, F361 från schakt D. Foto: Joakim Kjellberg, Karin Stenström, Upplandsmuseet.

Trädgårdsredskap

Vid sidan av för tiden sedvanlig hushållskeramik finns även ett ovanligt stort inslag av oglaserade kärl och kärl med perforerade botten i materialet. Detta gäller särskilt kärl från fas 1 och 2. Dessa kan med tanke på den undersökta miljön tolkas som odlings- och planteringskrukor och ska troligen associeras med trädgårdsbruket. Det tydligaste exemplet på detta utgörs av en stor gröngul glaserad kruka, F287, som hittades relativt högt upp i schakt D (se figur 36). Det finns även vad som tolkats som en planteringskrukor från schakt B, F54 och schakt C, F332. En skära eller lövkniv, F119, hittades även i schakt B och kan troligen kopplas till trädgårdsaktiviteten i kvarteret under 1700-tal.

Figur 37. Två fynd med tydlig koppling till trädgårdsverksamheterna i kvarteret. Överst: en grönglaserad yngre rödgods-kruka med ett större centralt hål och flera mindre i botten, F287. Denna påträffade i raseringsmassorna från prefektgården och syllan D1 kan ses till vänster. Krukan kan troligast dateras till 1700-tal. Underst: En skära eller lövkniv av järn, F119, från fas 2 och 1700-talets lämningar i schakt B. Foto: Joakim Kjellberg, Karin Stenström, Upplandsmuseet.

Hushållskärl

Två av de större föremålskategorierna utgörs av hushållskärl i keramik och glas. I fas 1 och 2 finns ett relativt rikligt inslag av importerad och inhemsk fajans tillsammans med de dekorerade bords- och serveringskärlen i yngre rödgods. Här finns även flera representanter för kokkärl i form av röskafsgrytor. I fas 3 förekommer fortfarande de vitleredekorerade bordskärlen och trefotsgrytorna i yngre rödgods, men inslaget av fajanskärl har minskat betydligt. Tunnväggiga och väl genomstrade krus i stengods förekommer och har importerats från bland annat Sachsen, F69. I fas 4 förekommer kärl i yngre rödgods men nu utan vitleredekor. Istället ökar inslaget av importerat stengods från Rehnområdet, F28 och F29.

I det äldre materialet finns även ett relativt stort utbud av dryckeskärl i glas, vilket är förvånande med tanke på den begränsade förundersökningsytan. Glasmaterialet indikerar dessutom en relativt hög materiell standard i jämförelse med andra Uppsalamaterial (jmf Kjellberg 2021). Från fas 3 finns exempel på olika passglas (F189, F215 och F216) och en representant för senmedeltida blåtonade noppbägare av Schaffhausen-typ (Baumgartner och Krueger 1988: 210). Från fas 4 och golvlagret i hus 3 finns skärvor av en eller möjligen två böhmiska bägare, så kallade fahrenrippenbecher, F31 och F32, typiska för sent 1300-tal eller tidigt 1400-tal (Haggrén 2014:330).

Figur 38. Ett urval av keramiken från undersökningen. Överst två fynd med koppling till 1700-talets bebyggelse, ett bemålat fajansfat (F25) och skärvor från två större skålar eller fat med ristad och polykrom dekor (F330). Båda fynden från fas 2. Därunder skärvor till ett senmedeltida krus i stengods, troligen tillverkat i området runt Waldenburg i Tyskland (F69). Foto: Karin Stenström, Upplandsmuseet.

Figur 39. Exempel på fynd av medeltida bågare från fas 4 och påträffade i anslutning till byggnaderna i schakt A och B. Glasbågarna är av oväntat hög kvalitet och indikerar tillsammans med det äldre keramiska materialet en borgerlig miljö av oväntat hög status i området även före anläggandet av Prefektgården. Foto: Karin Stenström, Upplandsmuseet.

Hantverksspill och redskap

Spill och redskap för hantverk förekommer i spridda förekomster från samtliga schakt. Hantverksspillet av bearbetat ben är relativt jämt spritt mellan schakten och några tydliga koncentrationer kan inte anas från den begränsade undersökningen, mer än att de tillhör fas 2 och 3. Endast förekomsten av kulslag i anslutning till fundamentet i schakt C tyder på hantverksproduktion i direkt anslutning till bebyggelsen. I övrigt finns endast två fasindelade fyndposter från schakt A och B. Det finns betydligt tydligare inslag av hantverk från närliggande undersökningar i samma kvarter och det hålls för troligt att fynden representerar ett brus av dessa eller andra aktiviteter i närområdet (jmf Carlsson m.fl 2000, Forenius 1996).

Figur 40. Fyndet längst till vänster, F27 från schakt A, är en sammansatt dubbelkam av typ 4. Fyndet hör troligast samman med den äldre bebyggelsen i fas 4 men påträffades i omrörda odlingslager under fas 3. Den förefaller inte vara särskilt väl använd och är av samma typ som en sammansatt dubbelkam från schakt B, F122, som påbörjats men ej färdigställets. Den ofärdiga kammern utgör det tydligaste exemplet på ben- och hornhantverk från förundersökningen vid sidan av spill i djurbensmaterialet. Foto: Karin Stenström, Upplandsmuseet.

En felbränd och delvis sammansmält större skärva av yngre rödgodskeramik (F362) utgör krukmakerispill. Skärvan kommer från de sentida utfyllnader, C2, som delvis kan ha blandats samman med raseringsmaterial från Prefektgården. Dess ursprung får anses som okänt även om det finns liknande fynd i området (jmf Carlsson m.fl 2000, Kjellberg 2004).

Två sländtrissor, en i ben från schakt B och en i sten från schakt D, representerar troligen hantverkssysslor utförda i hushållet. Sländtrissor i sten är relativt ovanliga i Uppsala och förekommer endast i ett fåtal senmedeltida miljöer av relativt hög materiell status i staden (Kjellberg 2021:179).

Figur 41. Två sländtrissor varav den översta, F135 i ben, kommer från fas 4 och schakt B. Den understa, F274 i sten, kommer från schakt D och lager tillhörande fas 3. Foto: Karin Stenström, Upplandsmuseet.

Analyser

Paleobotanik

En paleobotanisk provtagning och makroskopisk analys av jordprover utfördes under fältarbetet i samarbete med Jens Heimdahl vid Arkeologerna på Statens historiska museer. Heimdahl har sammanställt en rapport och redogörelse över resultatet (2021-09-29) vilken återges nedan i sin helhet. I sammanställningen nedan har lagernummer mm uppdaterats (2021-12-08 av Joakim Kjellberg) för att i övrigt stämma med de i den arkeologiska rapporten redovisade resultaten.

Bakgrund

Under den arkeologiska förundersökningen vid entrébyggnaden i Linnéträdgården i Uppsala utfördes ett tvärvetenskapligt samarbete i fält. Stratigrafin i de fyra öppnade schakten undersöktes kvartärgeologiskt med fokus på spår efter odling, samt genom makroskopisk analys av jordprover i fält. Denna fältprovtagning syftade till att underlätta fälttolkningen och optimera provtagning för makrofossilanalys.

Totalt analyserades 14 prover insamlade från de fyra schakten. Fokus låg dels på de äldsta lämningarna på platsen i syfte karaktärisera dessa och finna material med kort egenålder för ¹⁴C-datering, dels på de yngre odlingslämningarna från 1600- och 1700-talet, då trädgårdar och trädgårdsrelaterade bebyggelse fanns på platsen.

Tidigare analyser av odlingsjord från Linnéträdgården har visat att äldre odlingshorisonter med bevarade fröer från kulturväxter kan påträffas här. I dessa analyser påträffades bland annat spikklubba (*Datura stramonium*). På grund av provtagningsmetoden måste den provtagna kontexten och det stratigrafiska läget anses något osäker, men dateringar och fyndsammanhang indikerar att fröerna tillhör en odlingshorisont från Olof Rudbecks, eller Linnés trädgård på 1600- eller 1700-talet. Dateringar visar också att det i kulturlagren under Linnéträdgården finns urbant hushållsavfall som dateras till senmedeltid (Alanko 2017, s. 111–119).

Metod och källkritik

Proverna insamlades från stratigrafiskt väldefinierade lager i schaktprofiler, och jorden preparerades på plats genom flotation enligt metod beskriven av Wasylikowa (1986) och våtsiktades i siktar med minsta maskstorlek 0,25 mm. Även den kvarvarande flotationsresten av tyngre minerogent material våtsiktades och genomsöktes. Det framfloterade materialet genomsöktes hastigt på plats i ett stereomikroskop med 5–40 ggr förstoring, och resultatet återkopplades till arkeologerna.

Från de 14 proverna som genomsökts i fält analyserades samtliga arkeobotaniskt. Identifieringen av materialet skedde under ett stereomikroskop med 6–100 gångers förstoring. I samband med bestämningarna utnyttjades litteratur (främst Von Jacomet 2006 och Cappers m. fl. 2012) samt referenssamlingar av recenta fröer. Den makroskopiska analysen har främst behandlat växtmakrofossil (som inte är ved eller träkol), men även puppor, fekalier, smältor, slagg, ben mm har eftersökts.

De provtagna brukslagren definierats med skarpa kontakter mot angränsande strata vilket visar att den postdepositionella bioturbationen varit begränsad, och i de flesta fall försumbar. Materialet bedöms huvudsakligen ligga in situ sedan övergivandet och eventuell omlagring av material har således skett innan depositionstillfället. I vissa lager kan postdepositionell bioturbation ha skett genom nedträngning av växrötter men detta verkar inte nämnvärt ha påverkat det makrofossila innehållet i dessa lager. De oförkolnade fröer som påträffades var hårt slitna och speglar ingen yngre flora.

Analysresultat

I resultattabellen har en del av materialet (det som inte är förkolnade fröer och frukter) kvantifierats enligt en grov relativ skala 1–3 prickar, där 1 prick innebär förekomst av enstaka (ca 1–5 st.) fragment i hela provet. 2 prickar innebär att materialet är vanligt – att det i stort sett hittas i alla genomletningar av de subsamplingar som görs. 3 prickar innebär att materialet är så vanligt att de kan sägas vara ett av de dominerande materialen i provet och man hittar det var man än tittar. Förkolnat och oförkolnat material har separerats i tabellen.

De identifierade arterna har i tabellen delats in i olika kategorier efter ekologi (äng och ogräs) och kulturell användning (bär, odlade växter och importvaror). Kategoriseringen syftar till att underlätta för läsaren att följa med i den tafonomiska tolkningen (som att ängsväxter i ofta härrör från stalldynga, eller att kärnor från bär och frukt ofta

kommer från latrinavfall). Den skall inte läsas som absolut (t.ex. så kan hallon såväl uppträda som ogräs som i ängsmiljö etc.).

Diskussion

Proverna diskuteras i de följande kronologiskt. Den inbördes relationen mellan de provtagna kontexterna är till stor del okänd, men för tidigmodern tid är kvarterets historia relativt välbelagt.

Den äldsta lämningarna (A12, B48 & 50, C100 och D12)

De äldsta lämningarna som påträffades i schakten utgjordes av brukshorisonter och kolfläckar i och på den postglaciala leran som underlagrar kulturlagren.

Den understa bruksnivån (A12) i schakt A förefaller utgöras av en odlingshorisont i en kålgårdsmiljö. Växtmaterialet i denna jord var välbevarad och utgjordes till stor del av näringsälskande ogräs och ängsväxter som i detta sammanhang är spår av stalldynga som använts som gödsel. Även träflis och djurhår, som antingen kommer från dyngan eller är spår av garveriafall förekom rikligt. Fröer av rova och kirskaal utgör exempel på de växter som odlats här, men även bolmörten kan ha varit en av de odlade växterna.

I schakt B analyserades dels kol på den understa leran (B48) samt själva horisonten i denna lera (B50). Vid sidan om träkol och träflis var innehållet i dessa prover fattigt, men spår av en ogräsflora påträffades vilket visar att denna äldsta marknivå trampats och varit slitna. I prov 48 hittades förkolnade starrfrukter vilket möjligtvis kan vara spår av förkolnad dynga, eller en avbränd äldre ängsvegetation. Proverna liknar det som togs i sotlagret mot bottenleran i schakt D, D12.

Härden ovanpå den äldsta markytan i schakt C (C100) innehöll vid sidan om träkol och träflis, även stora mängder köksavfall i form av brända ben och förkolnade skalkorn. Dessa skalkorn utgör ett utmärkt underlag för datering och plockades ut och preparerades för detta. Även bränd lerklining påträffades i härden och det är troligt att den utgör spår av en matlagingsanläggning. Kanske en ugn eller lerhäll.

A21: Tolkades som ett brukslager ovan ett golv. I det makroskopiska innehållet fanns (förutom träflis och träkol) fiskben, ogräs och spår av stalldynga. Möjligen är det insläpat markskräp (möjligen trädgårdsjord) i en bod.

Linnéträdgården i Uppsala		Schakt	A					B				C			D	
		SL	2	1/2	2/3	21	12	40	50	31	48	100	4	30	20	12
		Kontext	1800-talensnivå					Golvlager				Hård i bottenhorisont			Golv i hus	
			Övre odling Linne					Understa markhorisont				Rasering			Sotlager ovan bottenlera	
			Odling 1800-tal					Odlingshorisont 1600-tal				Tegelkonstruktion.				
			Bruk ovan golv					Tunt kol på äldsta mark								
			Understa bruksnivå													
		Analyserad vol.	2,1	2,4	1,8	0,5	0,4	0,7	0,8	2,6	0,3	1	0,7	2	2,6	0,5
Förkolnade vedartade växter	Vedartade växter	Obränt träflis och bark (0-3)	***		***	***	***	**	**	***	***	***	***	***	***	***
		Träkol	***	**	***	***	***	***	**	***	***	***	***	***	**	***
		Granbarr	**													
		Enbarr/enris										*	**			
		Örtfragment						***	***	***	***	***				
		Animalier														
		Djurhår					**									
		Däggdjurs- och fågelben	*	*												*
		Brända ben (däggdjur och fågel)								*		***				
		Fiskben och -fjäll	**	*	**	**										
	Säll/strömning (prooticum)		*						*							
	Tegel och kalkbruk		**									**	***			
	Glas		*													
	Övrigt	Smidesloppor												**		
	Bränd lerklining										*	***		*		
	Glasad mineralsmälta								**					*		
Fuktäng	Svenskt namn	Latinskt namn														
	Gråstarr-typ	<i>Carex canescens</i> -typ														
	Slankstarr-typ	<i>Carex flacca</i> -typ	2	1	4	6		1						3	1	
	Knaggelstarr-typ	<i>Carex flacca</i> -typ	1	1	2	4		1						10		
	Hundstarr-typ	<i>Carex nigra</i> -typ														
	Blankstarr	<i>Carex otrubae</i> -typ														
	Gräs (ospec.)	Poaceae														
Ogräs	Vildpersilja	<i>Aethusa cynapium</i>	23													
	Ullig kardborre	<i>Arctium tomentosum</i>														
	Kamomillkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	1													
	Getmålla-typ	<i>Atriplex patula</i>														
	Skelört	<i>Chelidonium majus</i>	25													
	Svinnmålla-typ	<i>Chenopodium album</i> -type	86	46	20			26	109	16				6	5	91
	Blå-/Rödmålla	<i>Chenopodium glaucum/rubrum</i>	70		200	9	40		60							
	Lönnmålla	<i>Chenopodium hybridum</i>	59													
	Åkertistel	<i>Cirsium arvense</i>	2													
	Jordrök	<i>Fumaria officinalis</i>														
	Hamp-/pipdån	<i>Galeopsis tetrahit/bifida</i>	1													
	Bolmört	<i>Hyoscyamus niger</i>	3	1	4		8	1	3							
	Vitplister	<i>Lamium album</i>	11													
	Trampört	<i>Polygonum aviculare</i>	1													
	Gåsört	<i>Potentilla anserina ssp. anserina</i>	1													
	Blodrot	<i>Potentilla cf. argentea</i>	1													
	Tiggarranunkel	<i>Ranunculus sceleratus</i>	1		4										1	
	Smällglim	<i>Silene vulgaris</i>	1													
	Våtarv	<i>Stellaria media</i>	1		1	4			1							
	Brännässla	<i>Urtica dioica</i>	3													
Träd	Vårtbjörk	<i>Betula cf. pendula</i>	1													
Bär	Hallon	<i>Rubus idaeus</i>	3	17	4			3					2	2		
Odlät	Kirskål	<i>Aegopodium podagraria</i>	1													
	Rova/åkerkål	<i>Brassica cf. rapa</i>	1													
	Lungrot	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	8													
	Sommarfläder	<i>Sambucus ebulus</i>	2													
Imp.	Åkta fläder	<i>Sambucus nigra</i>	1													
	Fikon	<i>Ficus carica</i>	1													
Viol (ospec.)	Vindruva?	<i>Vitis vinifera</i>														
		<i>Viola spp</i>	2													
Förkolnade fröer	Äng	Hundstarr-typ	1							3						
		Skalkorn	<i>Hordeum vulgare ssp. vulgare</i>													
Säd	Råg	<i>Secale cereale</i>	3													
	Brödvete	<i>Triticum aestivum</i>	1													

Figur 42 Sammanställning av den paleobotaniska analysen.

B40: Vid sidan om träflis och träkol var provet från detta golvlager helt rent. Resultatet kan tokas som rum i ett hus som hållits rent, till exempel ett bostadshus.

C:4: Denna rasering innehöll rikligt med tegel, kalkbruk och bränd lerklining. Den utgör troligen resterna efter en spis eller ugn, eller någon annan tegelkonstruktion.

D9: I detta golvlager påträffades markskräp (som ogräsfröer, spår av dynga etc.) samt lite köksavfall i form av ben och förkolnad säd (vete). I materialet fanns också kärnor av hallon och vindruva (russin) som antingen kan vara en del av köksavfallet eller utgöra spår av latrinavfall.

1600-tal (A2 & 3, B31, C:30)

Lager 2/3 och 3/6 i schakt A samt lager 31/32 i schakt B utgjordes av odlingshorisonter som bedömdes motsvara 1600-talsnivån. Innehållet i dessa strata liknar varandra med ett innehåll av köksavfall (ben, fiskben och förkolnade sädeskorn), latrinavfall (bär- och fruktkärnor) men en förhållandevis liten andel stalldynga (ängsväxter). I proverna från schakt A finns också spår av kulturväxter som sommarfläder (en medicinalväxt) och äkta fläder, men detta saknas i schakt B. I samtliga dessa prover finns förvånansvärt lite spår av stalldynga, vilket väcker frågor om hur trädgårdsjorden gödslades. Användes bara latrin och köksavfall till gödning här? Anmärkningsvärt är också inslaget av granbarr i prov A2 och djurhåret i B31. Granbarr kan i detta sammanhang tolkas som att granris använts för att täcka över övervintrande perenna växter. Djurhåret kan vara spår av att garveriafall blandats i jorden.

C30: Denna ansamling av tegel och kalkbruk, eller markutjämning, innehöll rikliga spår av smidesavfall i form av kulslag (smidesloppor). Sammansättningen talar för att den ursprungliga kontexten kan ha varit en ässja konstruerad av tegel.

1700-tal (A1/2, Övre odlingshorisont, motsvarande Linnéträdgården)

I detta odlingslager påträffades de rikligaste lämningarna av odlade växter i form av lungrot, eller "Gode Henriks målla". En mat- och medicinalväxt som är känd sedan medeltiden. Odlingshorisonten är belägen vid själva trädgårdens utkant, eventuellt i en rabatt som legat vid en gårdsplan utanför själva den botaniska trädgården (se figur 7 den

arkeologiska rapporten). Trädgårdsmållan är en utpräglad nyttoväxt och visar att nyttoväxter odlats i denna rabatt.

Bland de växter som klassats som ogräs finns intressanta avvikelser från resten av proverna från området. Provet från 1700-talsträdgården präglas av stora mängder skelört, lönnmålla och vildpersilja, arter som inte alls förekommer någon annanstans. Denna fördelning kan bero på att dessa växter odlats (skelört och vildpersilja var välbekanta medicinalväxter), eller att jord hämtats till trädgården från en plats med en särpräglad ruderatflora. Det är också intressant att notera att lönnmållan först beskrevs av Linné 1745, och att han (felaktigt) trodde att den var en hybrid mellan svenskmålla och spikklubba. Lönnmållan betraktas som sällsynt, men dyker då och då upp i urbana miljöer.

Vid sidan om odlingsväxter finns rika spår av gödning med latrin- och köksavfall (hallon- och fiskkonkärnor och fiskben), ogräs och lite stalldynga. Huvuddelen av gödningen verkar ha skett med hushållsavfall och möjligen skulle detta kunna komma från trädgårdspersonalens hushåll.

Översiktlig osteologisk bedömning och utvärdering

I samband med fyndregistrering genomfördes en översiktlig osteologisk bedömning av Emma Sjöling, SAU, 20210819. Förekommande djurarter per insamlad prov samt i vissa fall förekommande benslag har vid genomgången införts i fyndlistan. Någon generell beräkning av antal individer, ålder mm har inte kunnat genomföras och genomgången syftade främst till att karaktärisera materialet samt att identifiera ev. utstickande eller speciella förekomster då det bland annat förekommer historiska uppgifter om exotiska djur i trädgården under Rudbecks och Linnés tid i kvarteret. Sjöling har lämnat följande och sammanfattande utlåtande om det osteologiska materialet via mail 2021-08-25:

"Majoriteten av benmaterialet från förundersökningen vid Linnéträdgården, Uppsala, är obränt. De obrända benfragmenten har god bevaringsgrad där ytskiktet till största delen är hårt med bevarade ledytter och muskelfästen. Fragmenten från däggdjuren är ofta stora och endast styckade eller fragmenterade till viss del. Även tunna benslag från fågel och fisk är välbevarade. De brända benfragmenten varierade i förbränningsgrad och hade

oftast välbevarat ytskikt, dock var de relativt fragmenterade.

De arter som dominerar i materialet är tamdjursarterna nötkreatur, följt av får/get och svin. En stor andel benfragment bedömdes härröra från artgruppen stor gräsätare eller stort däggdjur, vilket förmodligen rör sig om nötkreatur. Även ett stort antal fragment bedömdes komma från artgruppen mellanstort däggdjur (som ex. revbensfragment), vilket sannolikt är får/get och svin. Ytterligare arter som identifierades var häst (enstaka ben), katt (juvenil), fisk (gädda) och hönsfågel (tupp). Benslagen från tamboskapen kommer både från köttfattiga och köttrika delar av kroppen.

De bearbetade benfragmenten i vissa kontexter tolkas bland annat komma från hantverksspill, ex. kamtillverkning.”

För uppgifter om benslag och artfördelning hänvisas till fyndlistan i bilaga 2.

Dendrokronologi

Sammanlagt lämnades material från tre konstruktioner för dendrokronologisk analys vid Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi vid Lunds universitet. Proverna analyserades av Anton Hansson och Hans Linderson som sammanställt resultatet i en rapport (nr 2021:72) och som återges här nedan. De tre analyserade kontexterna utgörs av: syllstocken D19 (57771), stolpe D21 (prov 57772), stolpe A9 (57773).

Syllstocken i prov 57771, från hus 12 i schakt D, var stört och hade ett deformerat/kompakterat ringbreddsmönster. Detta gjorde att provet ej gått att datera. Stolpen i prov 57772 tolkades även den tillhöra hus 12 och saknar splint. Stolpen har avverkats efter 1253 och provets form tyder inte på att vankanten/barken är nära yttersta årsring. Provet bör dock inte sakna mer än 100 ringar och virket är därför troligast inte avverkat senare än 1350.

Stolpen i prov 57773 kommer från hus 3 i schakt A och har avverkats någon gång åren 1295-1300. Det finns ingen tydlig splintgräns i virket men provets kurvatur tyder på att vankanten/barken är nära yttersta uppmätta årsringen, varpå virket bör ha avverkats max 5 år efter 1295.

Rapportförfattarna lämnar även en uppgift om att det daterade virket korrelerar väl mot referensmaterial från Uppland vilket tyder på att virket kan vara lokalt avverkat (Hanson & Linderson 2021). Den fullständiga rapporten för den dendrokronologiska analysen återfinns i bilaga 3.

Dendro nr	Prov nr	Trädslag	Antal år (2 radi- er om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E (Efter) V (vinterhalv-året)	Kommentarer
57771	3	Tall	67; 1	Ej W	Ej datering		Stört prov
57772	2	Ek	64+~5	Ej Sp, Ej W	1238	E 1253	(1253-1350)
57773	1	Tall	138	Sp 80?, Nära W	1295	1295-1300	

Figur 43. Resultat av den dendrokronologiska analysen.

¹⁴C dateringar

Efter den dendrokronologiska analysen utvaldes material från två kontexter för kompletterande dateringar med ¹⁴C-analys. Provmaterialet utgjordes av en fröer och skalkorn utplockade vid den paleoekologiska analysen från kontexterna C100, en härd i schakt C, och B48, ett kollager i den understa markanvändningen från schakt B. Proverna analyserades vid Tandemlaboratoriet, Ångströmlaboratoriet vid Uppsala universitet. Den fullständiga rapporten för ¹⁴C-analysen återfinns i bilaga 4.

Provrnr	Lab-nr	Kontext	Material	¹⁴ C-datering	1 sigma kal (68,2%)	2 sigma kal (95,4%)
UM71890	UM8823_1	C100	Skalkorn	709 ± 29	AD 1276 - 1297 (65,3%)	AD 1265 - 1306 (80%) AD 1364 - 1384 (15,4%)
UM71891	UM8823_2	B48	Starrfrukter	596 ± 36	AD 1330 - 1360 (53,2%) AD 1338 - 1400 (13,9%)	AD1299 - AD1372 (68,7%) AD1377 - AD1411 (26,6%)

Figur 44. Resultat av ¹⁴C-analysen.

Tolkning och utvärdering av undersökningsresultaten

Sammantaget gav förundersökningen i Linnéträdgården ny kunskap om den tidigaste bebyggelsens etablering och om den fortsatta bebyggelseutvecklingens karaktär i området. Trots att Linnéträdgården och kvarteret Örtedalen ligger i vad som historiskt kan betraktas som ett utkantsområde av den medeltida och tidigmoderna staden har bebyggelsen i förundersökningsområdet varit kontinuerlig sedan den etablerats fram till anläggandet av den botaniska trädgården och senare Prefektgården under 1600-tal. Utifrån de undersökta schakten är det möjligt att åtminstone hypotetiskt tolka resultaten som att en mer kontinuerlig och komplex bebyggelse legat i schakt C, närmast dagens Svartbäcksgatan. Svartbäcksgatan har troligen utgjort en parallellgata till den Å- eller Allmänningegata som omtalas i det medeltida brevmaterialet (Dahlbäck m.fl 1984, Qviström 1997). Bebyggelse fanns även i schakt A, B och C men förefaller här varvas med periodvis odling. Detta skulle eventuellt kunna tolkas mer som en bakgårdsmiljö och som att denna del av de medeltida tomterna legat längre in på gårdar som vänt sig ut mot den passerande gatan.

Utifrån förundersökningsresultaten kan utvecklingen i kvarteret indelas i fem faser, varav fas 2–4 har spår av tidigare bebyggelse. Det bör tilläggas att schakt C innehåller fyra bebyggelsenivåer medan det i övriga schakt förekommer perioder av odling mellan, i vardera schakt, tre konstaterade bebyggelsenivåer.

Fas 1 utgörs av sentida utfyllnader och aktiviteter efter att Prefektgårdens båda uthusbyggnader rivs, troligen under 1800-talets förra hälft och i samband med Linnéträdgårdens restaurering under 1900-tal.

Fas 2 utgörs av spår i samtliga schakt från Prefektgårdens uthus och gårdsplan, som tidigast påbörjats omkring 1690. Hur dessa sett ut före de omfattande ombyggnationer som gjordes efter 1702 års brand är okänt (se Historik). Den paleobotaniska analysen visade också på att det finns bevarade partier av äldre odlingsbäddar, möjligen Prefektgårdens köksträdgård, inom området.

Fas 3 utgörs av lämningar före 1690, troligen före stadens reglering under 1650-tal, men efter medeltid. Här finns spår av bebyggelse i schakt B, C och D med annorlunda orientering än Prefektgår-

dens byggnader. Byggnadernas ålder är svårt att precisera närmare men fyndmaterialet, framförallt keramik och glas vid sidan av förekommande tegel och enstaka kakel, antyder en eventuell datering till 1500-tal eller tidigt 1600-tal. I schakt C och D finns under fas 3 även två stenläggningar som tolkas som tvärgränder till Svartbäcksgatans föregångare utmed kvarteret. Strax sydväst om området, utanför Linnéträdgårdens grind, finns ytterligare en tvärgränd sedan tidigare dokumenterad men av okänd ålder (se figur 11). Spår av odlingsaktiviteter föregående den botaniska trädgården förekom i schakt A, B och D.

Fas 4 utgörs av medeltida lämningar och hus, främst stolpburna byggnader med ler- och trägolv i samtliga schakt. Med utgångspunkt i den ytmässigt begränsade förundersökningen kan den äldre bebyggelsen tolkas som varandes av bostadskaraktär med visst inslag av hantverk, odling och husdjurshållning, det vill säga hög- och senmedeltida stadsgårdar. Under fas 4 förefaller ett dike eller tomtgräns ha löpt genom schakt D och i samma sträckning som den senare stenlagda gränden från fas 3. Gränden eller stenläggningen i schakt C förefaller även ha funnits under fas 4 men överlagrar den äldsta bebyggelsen.

Fas 5 det vill säga skedet före bebyggelsen etableras, förefaller området ha bestått av ängs- och möjligen betesmark enligt den paleobotaniska analysen. Detta vet vi på grund av att de i de allra äldsta markhorisonterna i schakt B, C och D förekom brandlager och grunda nedgrävningar med kol- och sot som möjligen utgör rester av enstaka härdar eller kommer från en större samtidig avbränning. De två ¹⁴C proverna som insamlats från schakt B och C och de äldsta dendrodateringarna av bebyggelsen visar att denna aktivitet mest troligt föregått i anslutning till eller strax innan bebyggelsen etablerats runt sekelskiftet 1300.

Förundersökningen har förutom en äldre och mer komplex bebyggelsestruktur än tidigare förväntats även kunnat påvisa ett fyndmaterial av relativt hög materiell status i relation till den äldre bebyggelsen. Materialet är relativt litet men kan förklaras av de få kvadratmeter som undersökningen omfattat. Fynden, utöver ett rikt och varierat benmaterial, var dock genomgående av hög kvalitet och mer

exklusiv karaktär i jämförelse med flera mer centralt belägna undersökningar i Uppsala (jmf Kjellberg 2021).

Inför förundersökningen kunde utifrån tidigare undersökningar i kvarteret ett större inslag av spill och redskap från hantverk förväntas inom förundersökningsområdet. Endast ett fåtal slaggförekomster och en eldstad, möjligen en ässja, i tegel kunde kopplas till smidesverksamhet. I det rikliga djurbensmaterialet fanns i samtliga schakt och i flera kontexter små förekomster av sågade och bearbetade ben, troligen spill från kamtillverkning. Av fyndmaterialet från kan konstateras att även om det finns spår av närliggande hantverk har detta troligen inte praktiserats i någon större omfattning inom undersökningsområdet.

Bevaringsförhållandena för kulturlagren var goda och fyndfragmenteringen över lag var låg, delvis på grund av den välbevarade miljön inom trädgården och avsaknaden av äldre ledningsdragningar

och andra sentida störningar. Järnföremålen omgavs i de flesta fall av kraftig korrosion och krusta förutom i de översta lagren tillhörande fas 1 och 2. Samtligt av benmaterialet var mycket välbevarat och fragmenteringen var överlag låg. Endast ett fynd av läder gjordes, i de nedre och blöta nivåerna, och detta var i mycket god kondition. Samtliga påträffade trästrukturer var delvis nedbrutna och deformerade, särskilt i de torrare och sandrika lagren högre upp i stratigrafin. I de nedersta och vattendränkta nivåerna var de flesta större trästrukturer bevarade.

Förundersökningen i Linnéträdgården visade sammantaget på en komplex stratigrafi och ovanligt välbevarad miljö med flera bebyggelsenivåer och bevarade huskonstruktioner från medeltid till 1700-tal. Förundersökningen visar att här finns stor potential för kompletterande kunskapsinhämtning om bebyggelse och vardagsliv i ett mindre utforskat område av det medeltida och tidigmoderna Uppsala.

Administrativa uppgifter

Uppdragsnummer Forureg: 202100537

Plats: Linnéträdgården, kv Örtedalen, Dragarbrunn 4:7, Uppsala stad

Forulämningsnummer: L1941:2293

Forulämningsstyp: Stadslager

Typ av undersökning: Förundersökning

Orsak till undersökning: Planerad nybyggnation

Uppdragsgivare: Statens fastighetsverk

Fältarbetsperiod: 2021-05-17 – 2021-06-11

Upplandsmuseets projektledare: Joakim Kjellberg

Upplandsmuseets personal: Linda Qviström, Karin Stenström

Upplandsmuseets diarienummer: 232 - 2021

Upplandsmuseets projektnummer: 8823

Länsstyrelsens diarienummer och beslutsdatum: 431-1059-2021, 2021-04-23

Koordinat- och höjdsystem: Sweref 99TM, RH 2000.

Dokumentationsmaterial: Förvaras i Upplandsmuseets arkiv

Fynd: 362 fyndposter förvaras i Upplandsmuseets magasin i väntan på fyndfördelning.

Referenser

- Alhanko, T. 2017: Cloister, manor and botanic gardens in medieval and early modern Finland and Sweden. University of Helsinki. Helsingfors
- Anund, J., Carlsson, R., Syse, B., 2001. Uppsalas medeltid och 1600-talets kartor, in: Uppland. Uppland, pp. 65–112.
- Baumgartner, E., Krueger, I., 1988. Phönix aus Sand und Asche : Glas des Mittelalters. Klinkhardt & Biermann, München.
- Carlsson, R., Qviström, L., Syse, B., Wallebom, U., 2000. På vägen in till staden : arkeologisk undersökning 1999. Textdel (No. 3), Upplandsmuseets skriftserie. Upplandsmuseet, Uppsala.
- Cappers, R. T. J., Bekker, R. M. & Jans, J. E. A., 2012: Digital Seed Atlas of the Netherlands, (2nd edition). Groningen Institute of Archaeology. Groningen
- Dahlbäck, G., Rahmqvist, S., Ferm, O., 1984. Det medeltida Sverige Bd 1 Uppland, 2 Tiundaland : Ulleråker, Vaksala, Uppsala stad. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakad., Stockholm.
- Eriksson, H. 1998. Linnéträdgården. Antikvarisk kontrollschaktning. Arkivrapport. Upplandsmuseets arkiv.
- Eriksson, H. 2002. Linnémuseet. Åtgärder mot mögelangrepp och dränering av källaren 2000-2001. Arkivrapport Upplandsmuseet.
- Forenius, S. 1996. Kvarteret Örtedalen- ingen lustgård före Linnéträdgården. Arkeologisk undersökning av medeltida och yngre kulturlager. Riksantikvarieämbetet UV Uppsala rapport. Dnr 3475/84. ATA, Stockholm.
- Gaimster, D.R.M., 1997. German stoneware 1200-1900 : archaeology and cultural history : containing a guide to the collections of the British Museum, Victoria & Albert Museum, and Museum of London. Published for the Trustees of the British Museum by British Museum Press, London.
- Gezelius, L. 2002. Rapport över antikvarisk kontroll av schaktning för personal- och kontorsbyggnad vid Linnéträdgården, Kv Örtedalen, Uppsala, den 15-26.2.1982. Arkivrapport. Upplandsmuseets arkiv.
- Gustafsson, J-H. 1981. Rapport. Provundersökning, Kv Örtedalen, Dragarbrunn 4:3, 4:6, Uppsala, Uppland. Dnr 2879/81 ATA. Stockholm.
- Gustafsson, J - H. 1983. Rapport. Stadsarkeologisk undersökning. Provundersökning. Kv. Örtedalen, fastigheten Dragarbrunn 4:1, Uppsala, Up. Dnr 5040/82. ATA, Stockholm.
- Gustafsson, J -H. 1986. Uppsalas medeltida stadsplan, sedd i ljuset av de senaste 20 årens arkeologiska undersökningar. Uppsala stads historia VII. Uppsala.
- Göthberg, H., 2020. Bakom Linnés Orangeri Arkeologi i kvarteret Örtedalen. L1941:2293. Dragarbrunn 4:7. Uppsala kommun Uppland. (No. 2020:05), Upplandsmuseets rapporter. Upplandsmuseet, Uppsala.
- Haggrén, G., 2014. Bohemian glass in the north: producers, distributors and consumers of Late Medieval vessel glass. Everyday products in the Middle Ages: crafts, consumption and the individual in Northern Europe c. AD 800 1600, 319–338.
- Haggrén, G., 2011. Bordskultur och glashandel i renässansens Nordeuropa. Hikuin 37, 123–123.
- Hansson, A. & Lindersson, H. 2021. Dendrokronologisk analys av Linnéträdgården, Uppsala. Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2021:72. Lund.
- Heimdahl, J. 2021. Makroskopisk analys av jordprover från FU Linnéträdgården, Uppsala. Teknisk rapport. Arkeologerna – Statens historiska museer 2021-09-29. UM arkiv.
- Herdin, K.W., 1932. Bygge och bo. Bidrag till Uppsala stads byggnadshistoria 1. Uppsala.
- Jahrehorn, M. Via mail 2021-11-02. Um arkiv.

- Kjellberg, J. 2005. Kvarteret Örtedalen. Gjuteri, odling och bebyggelse i Uppsalas utkant. Arkeologisk undersökning. Upplandsmuseets rapporter 2005:14. Uppsala.
- Kjellberg J. 2010. Kvarteret Örtedalen. Kulturlager i stadsranden. Arkeologisk förundersökning. Upplandsmuseets rapporter 2010:04. Uppsala.
- Kjellberg, J., 2021. Den medeltida stadens dynamik: – urbanitet, sociala praktiker och materiell kultur i Uppsala 1100–1550, AUN. Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala Universitet, Uppsala.
- Linné, C. von, Naucclér, S., Fries, T.M., 2007. Uppsala botaniska trädgård = Hortus Upsaliensis : akademisk avhandling. Uppsala universitet, Uppsala.
- Martinsson, K. & Ryman, S-G. 2008. Blomboken: bilder ur Olof Rudbecks stora botaniska verk, Prisma, Stockholm.
- Qviström, L., 1997. I Swartabekkenom : kulturlager från medeltid och nyare tid i Svartbäcksgatan, Uppsala : arkeologiska undersökningar i Svartbäcksgatan mellan S:t Olofsgatan och Råbyvägen RAÄ 88, Uppsala, Uppland. UV Uppsala rapport 1997:63, Uppsala.
- Sjöling, E. Via mail 2021-08-25. UM arkiv.
- Sunding, E., 2017. Ang. arkeologisk schaktningsövervakning i samband med geoteknisk undersökning inom fastigheten dragarbrunn 4:11, uppsala socken, uppsala kommun, uppsala län. lst dnr 431-3704-17. Upplandsmuseet, Uppsala.
- Sundquist N. 1937-1938. Linnéhuset i Uppsala. Dess tillkomst och utveckling. I Svenska Linné-Sällskapets Årsskrift XX (1937)- XXI (1938). Uppsala.
- Sundquist N. 1943. Arkeologisk undersökning Linnéträdgården. Arkivmaterial. Upplandsmuseets arkiv.
- Syse, B. 2001. Arkeologisk förundersökning. Kvarteret Örtedalen. Planerad exploatering. Upplandsmuseet rapport 2001:19. Uppsala.
- Syse, B. 2007. Skrivelse Dnr Ar-66-2007. 2007-04-10. Angående tillstånd enligt KML att schakta för grundläggning av fundament för Linnéskulptur inom Linnéträdgården, Kv Örtedalen, Uppsala stad och kommun. Lst dnr 431-16474-06. Bent Syse Upplandsmuseet.
- Qviström, L., 1997. I Swartabekkenom : kulturlager från medeltid och nyare tid i Svartbäcksgatan, Uppsala : arkeologiska undersökningar i Svartbäcksgatan mellan S:t Olofsgatan och Råbyvägen RAÄ 88, Uppsala, Uppland. Arkeologiska undersökningar, Riksantikvarieämbetet, Uppsala.
- Qviström L. 2003. Kvarteret Örtedalen. Trasiga kulturlager i stadens utkant. Arkeologisk förundersökning. Upplandsmuseets rapporter 2003:18. Uppsala.
- Von Jacomet, S., 2006: Identification of cereal remains from archaeological sites. 2nd ed. IPAS Basel University, Basel
- Wasylikowa, K., 1986: Analysis of fossil fruits and seeds. I Berglund, B. E. (ed.): Handbook of Holocene Palaeoecology and Palaeohydrology. John Wiley & Sons Ltd. 571–590
- Åkerhagen, A. 2008. Inventering av kritpipor i Upplandsmuseets samlingar 13-05-2008. UM arkiv.
- Ölund, A. 2012. Arkeologi i Linnéträdgården i Uppsala. Upplandsmuseets rapporter 2012:06. Uppsala.

Bilagor

Bilaga 1 Kontexttabell

Bilaga 2 Fyndlista

Bilaga 3 Dendrokronologisk rapport

Bilaga 4 Rapport över ¹⁴C-analys

Bilaga 1. Kontexttabell

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
A1			1	Lager	Utfyllnad/ odling	Tertiär		AI		Sentida utfyllnads- massor, sandig matjord, omblandad med inslag av sten, grus och tegelkross. Överst påfört åsgrus.
A2			2	Lager	Raseringslager	Primär	A1	AI		Rikligt av småsten, ca 0,1m diameter, och torr sand/grus med rikligt av rötter. Rikligt med tegel- kross, omblandat.
A3			2	Lager	Odling	Primär	A2	AI		Kompakt lerblandad gråbrun matjord med inslag av hög- fragmenterat tegel- kross och småsten. Omrört.
A4	1	Hus 1	2	Fyllning	Grundläggning	Tertiär	A2	AI		Fyllning av större och mindre stenar i A5. Till synes utan bruk och förband, del av grundkonstruktion för grundmur till stallänga prefektgår- den.
A5	1	Hus 1	2	Nedgrävning	Grundläggning		A4	AI		Nedgrävning för grund till stallänga prefektgården.
A6			3	Lager	Marklager	Primär	A3, A5	AI		Lucker rödbrun rotsprängd sandig matjord, saknar tegel, inslag av bark och träflis, med enstaka små stenar. Mycket rikligt av djurben med låg fragmentering-
A7			3	Lager	Marklager	Primär	A6	AI		Som A6 men mer kompakt och lerblan- dat.
A8	2	Hus 3	4	Lager	Golvlager	Tertiär	A7	AI		Kompakt homogen ljus grå lera med fläckar av siltig lera. Golv i hus 3.
A9	2	Hus 3	4	Träkonstruktion	Stolpe		A7	AI		Stående stolpe i nedgrävning A10, kraftigt nedbruten. Utgör hörnstolpe i hus 3.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
A10	2	Hus 3	4	Nedgrävning	Stolphål		A7, A8, A9	AI		Nedgrävning för stolpe A9 i hus 3. Saknar fyllning då endast ett vattenfyllt hålrum med träbitar uppstått mellan nedgrävning och stolpe. Kunde ej tömmas pga uppträngande grundvatten.
A11	2	Hus 3	4	Träkonstruktion	Vägg		A7	AI		Liggande trä i kanten på lergolv, två skikt, klavor med nedbruten träfiberstruktur. Rest efter vägg utan syll.
A12			5	Lager	Marklager		A11, A10, A8	AI		Lerblandat gödsel med rikligt av träflis och djurben. Infiltrationsskikt.
A13			5	Natur	Opåverkad		A12, A10	AI		Opåverkad homogen blågrå lera, uppträngande grundvatten.
A14			1	Lager	Utfyllnad	Tertiär		All		Sentida påfört marklager av åsgrus.
A15			1	Lager	Utfyllnad/ odling	Tertiär	A14	All		Sentida utfyllnadsmassor, sandig matjord, omblandad med inslag av sten, grus och tegelkross.
A16			2	Lager	Raseringslager	Primär	A15	All		Omrört raseringslager innehållande rikligt av sten och tegelkross, matjordsblandat, omrört.
A17			2	Lager	Odlingslager/ byggnation	Primär	A16, A18	All		Brun, humös sandig matjord med inslag av murbruk och tegelflis, omblandad, omrört byggnationsskikt, äldre odling.
A18	3	Hus 2	3	Stenkonstruktion	Grundläggning		A16	All		Grundmur utan bruk till källare bestående av stora spräckta block utan borrhål. Äldre konstruktion.
A19			3	Lager	Marklager	Primär	A17, A18	All		Kompakt ljusgrå lerig silt med träflis och kol, enstaka mindre stenar.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
A20	4	Hus 3	4	Träkonstruktion	Golv		A19	All		Humöst träflis- blandat lager med parallellt liggande plankor, diagonalt mot schaktet, ca 0,1-0,15 m bredd avtecknade genom nedbrutna träfiber. Trägol. Delvis inblandning av matjord med ensta- ka djurben. Fynd av glasbägare.
A21	5	Hus 3	4	Lager	Brandlager	Primär	A20	All		Sot och kolblandad, brandpåverkad san- dig silt med enstaka djurben och bränd lera/tegefliis.
A22	5	Hus 3	4	Lager	Golvlager	Tertiär	A21	All		Kompakt homogen ljus siltig lera, anlagt som golv i hus.
A23			5	Lager	Marklager	Primär	A22, A24	All		Brun gödselblandad lera med träflis, infiltrationsskikt.
A24	4	Hus 3	4	Träkonstruktion	Rustbädd		A22	All		Två parallellt lig- gande kluvor med mycket nedbruten struktur, ligger nedtryckta i lera. Rustbädd, stabilise- ring för hus 5
A25			5	Natur	Opåverkad		A23	All		Opåverkad homogen blågrå lera, upp- trängande grund- vatten.
A26	3		3	Stenkonstruk- tion	Stengrund, källare		A2	Plan		Kallmurad stengrund i minst tre skift av huggen gråsten med plan insida. Fyllt invändigt med sand och grus och ensta- ka tegel.
B1			1	Lager	Utfyllnadslager			B	F34?, F317-F323	Sentida utfyllnads- massor, bortschak- tat.
B2			2	Lager	Raseringslager	Primär	B1	B	F129-F132	Luckert lager av främst murbruk, både pulversierat och i bitar. Med inblandning av grus, tegelkross, ensta- ka sten och stora djurben.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
B3			2	Lager	Brandlager	Primär	B2	B	F133	Relativt kompakt svart sotigt lager med inslag av obränt trä samt både brända och obrända djurben.
B4			2	Lager	Utjämningslager	Tertiär	B1	B	F66-F68, F88, F89	Kompakt ljus blågrå och ljusbrun lera med kolfragment och spridda bitar tegelkross och småsten. Mycket ojämnt lager, 0,02-0,15 m tjockt.
B5			2	Lager	Lager		B3, B4, B15	B	F37-F46	Något kompakt gråbrun lerig sand med grus, tegelkross och kolfragment. Hög fragmenteringsgrad.
B6			2	Lager	Tramphorisont?	Primär	B2	B	F34, F108-F113	Kompakt brun lerig sand med kolfragment och tegelkross. Hög fragmenteringsgrad.
B7			2	Lager	Utfyllnadslager?	Tertiär	B5, B6	B	F82-F85, F117, F118	Lucker rödbrun grov sand med småsten och tegelkross.
B8			2	Lager	Utfyllnadslager?	Tertiär	B5	B		Likt B7, troligen samma.
B9	5	Yta 1	2	Stenkonstruktion	Stenläggning	Tertiär	B7, B8	B		Stenläggning, endast sporadiskt förekommande i SV. Ett skift med sten och enstaka tegelbitar, 0,05-0,2 m stora.
B10	5	Yta 1	2	Lager	Bärlager	Tertiär	B9	B	F36	Gråbrun siltblandad grov sand. Sättsand till stenläggning B9.
B11			2	Lager	Utfyllnadslager	Tertiär	B10	B	F55-F56	Kompakt omblandad gråbrun sandig lera med fläckar av ljusgrå lera. Inslag av tegelkross och spridda kolfragment. Utfyllnad i svacka.
B12			2	Lager	Lager	Tertiär	B11	B	F119, F120	Lucker brun lerig sand. Nästan rent.
B13	6	Stolphål 1	2	Träkonstruktion	Stolpe?		B12	B		Möjlig rest av brunnen stolpe.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
B14			2	Lager	Lager		B13?	B	F33, F47-F50, F90-F93	Kompakt brun sandig silt med rikligt av kolfragment och tegelkross. Relativt hög fragmenteringsgrad.
B15			2	Nedgrävning	Nedgrävning		B16	B		Osäker utbredning pga rikligt med kraftiga rötter i området. Ca 0,7 m i diameter, 0,4 m djup.
B16			2	Lager	Fyllning	Tertiär	B2	B	F61, F86, F87	Lucker brun siltig sand med rikligt av tegelkross och sten, upp till 0,15 m stora.
B17			3	Lager	Grusläggning	Tertiär	B14	B	F123	Generellt upp till 0,05 m stora stenar, men enstaka större, blandat med grus. Möjlig gårdsplan.
B18			3	Lager	Raseringslager	Primär	B17	B	F95, F96	Relativt poröst lager av mörkbrun sandig silt med rikligt av kol, ställvis även rikligt med tegelkross och större tegelbitar.
B19			3	Lager	Fyllning	Tertiär	B18	B		Fyllning i nedgrävning B21, av rödbrun grov sand med grus och sten.
B20			3	Nedgrävning	Nedgrävning		B19	B		Oregelbunden form i plan med nästan raka sidor. 0,1 m djup.
B21			3	Lager	Raseringslager	Primär	B20, B22, B24?	B	F51-F54	Kompakt mörkbrun lerig silt med kolfragment, tegelkross och småsten. Låg fragmenteringsgrad.
B22			3	Lager	Lager	Tertiär	B18	B		Ren blålera. Rest av konstruktionslager?
B23	6	Stolphål 1	3	Lager	Fyllning	Tertiär	B18?	B		Fyllning i stolphål B24, av rödbrun grov sand med småsten och stora kolbitar. Eventuellt sammanhörande med stolpe B13.
B24	6	Stolphål 1	3	Nedgrävning	Stolphål		B23	B		Ca 0,3 m i diameter, 0,2 m djup. Eventuellt sammanhörande med stolpe B13.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
B25			3	Lager	Raseringslager	Primär	B21	B		Relativt poröst lager av gråbrun lerig sand med kolfragment, tegelkross, tegelflak, sten, samt fläckar av kalkbruk och lera.
B26			3	Lager	Raseringslager	Primär	B25, B28	B	F116, F315	Lager av murbruk, både pulveriserat och i bitar, samt rikligt med tegelkross, spridda större bitar tegel, sten och klumpar av ljusbrun lera.
B27			3	Lager	Fyllning	Tertiär	B25	B	F58, F60	Fyllning i nedgrävning B28, av gråbrun sandig och lerig silt med inslag av kolfragment, tegelkross, bitar av murbruk och sten.
B28			3	Nedgrävning	Nedgrävning		B27	B		Fyrkantig i plan, mätte minst 0,3×0,35 m. 0,18 m djup.
B29	7	Yta 2	3	Lager	Tramphorisont?	Primär	B26	B	F63-F64	Relativt kompakt gråbrun lerig sand med kolstänk, tegelkross, småsten och små bitar av murbruk. Hög fragmenteringsgrad.
B30	7		3	Stenkonstruktion	Stenläggning	Tertiär	B29	B	F127	Upp till 0,1 m stora stenar i hårt packad gråbrun lerig silt. Även enstaka större tegelbitar. Möjlig gårdsyta.
B31			3	Lager	Odlingslager	Primär	B30	B	F35, F72-F81	Gråbrun lerig silt med tegelkross, tegelbitar, ler- och murbruksprickar, spridda kolfragment och sten.
B32			3	Lager	Odling/ utfyllnad		B31, B35	B	F104-F107, F124-F126	Liknande B31, men innehöll betydligt mer kol och större bitar murbruk och lerklumpar.
B33	10	Hus 5	4	Träkonstruktion	Golv		B45	B		Plankor i öst-västlig riktning. Mycket nedbrutet, svårt att skilja plankorna åt.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
B34	9	Stolphål 2	3	Lager	Fyllning	Tertiär	B31	B	F70, F71	Fyllning i stolphål B35, av gråbrun lerig silt med tegelkross, murbruk, kolfragment och småsten. Veriklar stående träfibrer utgjorde troligen rest av stolpe. Stenskoning av 0,11–0,17 m stora stenar samt bitar av tegel.
B35	9	Stolphål 2	3	Nedgrävning	Stolphål		B34	B		Rund i plan, minst 0,5×0,3 m stor. Ca 0,4 m djup.
B36			4	Lager	Marklager	Primär	B33	B	F62	Lager under golv B33, av kompakt brungrå lerig silt med inslag av tegelkross.
B37			4	Lager	Utfyllnadslager	Tertiär	B36	B	F59, F115	Kompakt ljust blågrå lera med rikligt av delvis brända tegelbitar och bitar av bränd lera. Även spridda stenar, kolfragment och enstaka träfragment.
B38			4	Lager	Utfyllnadslager?	Tertiär	B37	B		Ren grov rödbrun sand med grus och småsten.
B39			4	Lager	Utfyllnadslager		B38	B	F57, F137	Omblandad lera med inslag av kolfragment, tegelkross, bränd lera, sten och spridda träfragment.
B40	11	Hus 6	4	Lager	Golv	Tertiär	B43	B		Kompakt ljusgrå till ljusbrun omblandad ren lera.
B41	11	Hus 6	4	Lager	Tramphorisont	Primär	B40	B	F101	Tydlig horisont av mörkt gråbrun lerig silt med kolfragment och tegelkross. I toppen en mindre fläck av pulveriserat murbruk.
B42	11	Hus 6	4	Lager	Konstruktionslager?	Tertiär	B41	B	F97, F98, F134	Omblandad grå och brun lera med kolfragment, småsten, bränd lera och tegelkross. Verkade ha sama utbredning som B40.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
B43			4	Lager	Raseringslager?	Primär	B39	B		Tunt lager med tegelkross, kolfragment och ställvis förekommande delar av plankor i olika riktningar.
B44	8	Hus 4	3	Stenkonstruktion	Syll?		B12	B		Två stenar, 0,2–0,3 m stora. Jämn kant i NV.
B45	10	Hus 5	4	Lager	Brandlager	Primär	B32, B47	B	F99, F100, F102, F103	Sotig lerig silt med kol, tegelkross och klumpar av murbruk. Överlagrade golv B33.
B46			4	Lager	Fyllning	Tertiär	B32	B	F94, F128, F135	Fyllning i nedgrävning B47, av rikligt med tegelkross och stora bitar tegel blandat med pulveriserat murbruk och mörkt gråbrun sandig silt.
B47			4	Nedgrävning	Nedgrävning		B46	B		Rundad, nästan oval form i plan. Minst 1,2×0,7 m stor, ca 0,3 m djup.
B48			4	Lager	Brandlager	Primär	B42, B51	B	F114, F136	Svampigt lager av sot, aska och kol, med inslag av bränd lera samt både skörbrända och naturligt rundade stenar. Rikligt med brända ben. Tydliga skikt av aska och sot/kol.
B49			5	Lager	Marklager		B50	B	F121, F122	Ljusbrun lera med spridda bitar av fragmenterad träflis, kolfragment och enstaka stenar. Fynd av ofullbordad kam. Infiltrationsskikt.
B50			5	Lager	Marklager		B48	B	F65, F69	Smetig och blöt brun siltig lera med kolstänk, djurben och större träbitar i olika riktning. Troligen övre del av infiltrationsskikt.
B51	10	Hus 6	4	Stenkonstruktion	Spisfundament?		B40	B		0,15–0,35 m stora stenar.
B52			3	Lager	Fyllning			B		Siltig sand med rikligt av tegelkross och kol. Möjligen samma som B18.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
B53			2	Lager	Lager	Tertiär		B		Rödbrun grusig grov sand med tegelkross.
B54			2	Lager	Utfyllnadslager	Tertiär		B		Lucker brun sand silt. Nästan ren, enstaka tegelkross och småsten.
B55			3	Lager	Raseringslager	Primär		B		Rasering med mycket kolfragment och ställvis rikligt med tegel. Troligen samtida med B18.
B56			3	Lager	Raseringslager	Primär		B		Gråbrun siltig sand med tegelkross och kol. Centralt ett rödbrunt stråk, möjligen förmultnat trä, omgivet av murbruk. Mot botten rikligt med tegelkross.
B57			3	Lager	Utfyllnadslager?	Tertiär		B		Nästan rent lager av grov sand och småsten. Liknar B58.
B58			3	Lager	Utfyllnadslager?	Tertiär		B		Ren rödbrun grov sand med rikligt av småsten. Mycket likt B19, men tydligt avgränsad i plan.
B59			4	Lager	Raseringslager	Primär		B		Sotig sandig silt med tegelkross, kolfragment och småsten.
B60			4	Lager	Fyllning	Tertiär		B		Gråbrun lerig sand med klumpar av grå lera och murbruk, kolfragment och småsten.
B61			4	Lager	Utfyllnadslager	Tertiär		B		Grov rödbrun sand med upp till 0,1 m stora stenar.
B62			4	Lager	Utfyllnadslager	Tertiär		B		Ljusgrå kompakt lera med tegelkross. Möjligen samma som B37 och/eller B39.
B63			4	Lager	Lager	Tertiär		B		Blött grått lerigt grus.
C1			1	Lager	Utfyllnadslager	Tertiär		Plan, CI + CII		Homogent påfört grus och stenkross
C2			4	Lager	Utfyllnadslager	Tertiär	C1	Plan, CI + CII	F324-F333	Brun humös och siltig sand med tegelkross och enstaka murbruksbitar.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C3	11	Hus 7	2	Stenkonstruktion	Syll		C2	C		0,3–0,5 m stora stenar. Främst oberarbetad sten, men enstaka kliven. Jämn kant åt SÖ.
C4	12	Hus 8	3	Lager	Raseringslager/ golv?		C2	Plan, CI + CII		Nivå av tegel och enstaka stenar i olika riktningar. Murbruk runt flera tegelstenar. Några tegelstenar kraftigt sekundärbrända. Troligen rivningsmaterial som lagts ut som en jämn mark- eller golvyta.
C4b	12	Hus 8		Tegelkonstruktion	Tegelrad		C2	Plan, CII	F193	Murtegel i rad längs kanten av schakt. Både hela och delar av tegel. Minst två skift, inget murbruk. I sektionen observerades obrända trärester under teglet, i schaktets längdriktning.
C5	12	Hus 8		Lager	Utfyllnadslager		C2, C4	Plan	F242–F251	Brungrå siltig och något humös lera med kolstänk, tegelbitar och inslag av grus.
C6				Lager	Lager		C4, C5	CI		Brun humös och något lerig sandblandad silt med kolstänk och tegelbitar. I sektion CII mindre tegelfragment och utan kol.
C7			3	Lager	Lager		C6	CI		Brungrå siltig och sandig lera med relativt gott om tegel och enstaka små stenar. I sektion CII mindre tegel och högre fragmentering.
C8			3	Lager	Lager		C7, C14	CI		Mörkbrun humös och något lerig sandblandad silt med enstaka tegelbitar.
C9			3	Lager	Lager		C8	CI		Grå lera med inslag av sand, murbruk och tegel.
C10			3	Nedgrävning	Nedgrävning		C9, C8	CI		Troligen nedgrävning med fyllning som 8, men med mer tegel.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C11			3	Stenkonstruktion	Sten		C8	Plan, CI		Sten i hörnet av schaktet. Oklart vad stenen hörde till.
C12			3	Lager	Lager		C9, C10	CI + CII		Brunrå sandig och något humös lera.
C13	13	Hus 9	3	Stenkonstruktion	Stenläggning		C12, C17	Plan, CI + CII		Rest av stenläggning av kullersten i brun och något sotig sand. Troligen golv framför eldstaden C30.
C14			3	Träkonstruktion	Konstruktion		C5			Liggande trä enbart synlig i sektion, troligen tillhörande konstruktion utanför schaktet
C15			3	Lager	Lager		C7, C8	CII		Grå fläckar av ren lera samt tegelfragment.
C16			3	Nedgrävning	Nedgrävning?		C12, C15	CII		Möjlig nedgrävning som var svår att avgränsa. Fyllning av gråbrun humös och sandig lera med inslag av tegelbitar. Närmast och under spesfundament C34 rikligt av kolstänk.
C17			3	Lager	Lager		C16, C12	CII		Brun siltig och humös lera.
C18	13	Hus 9	3	Lager	Golv?	Tertiär	C13	CI + CII		Brun humös lera, möjligt golv. Liggande ovan parallellt lagda stockar, C41 och C44.
C19			3	Nedgrävning	Nedgrävning		C16	CII		Fyllning av brun humös och något lerig sand. Eventuellt samma som C43
C20			4	Lager	Lager		C19, C41	CI + CII		Grå lera med inslag av bränd lera, tegel och kolbitar.
C21		Yta 3	4	Lager	Lager		C16	CII		Grå lera med stänk av bränd lera och någon sten. Möjligen del av C22.
C22		Yta 3	4	Stenkonstruktion	Stenläggning?		C21, C19, C20	CII		Rundade stenar, omkring 0,05–0,1 m stora, i brunt ställvis lerblandat grus. Möjlig gränd.
C23			4	Lager	Marklager		C20	CI		Brun lerblandad silt med bränt material: lera och tegel.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C24			4	Lager	Lager		C20, C25	CI		Bränd lera och möjli- gen slagg.
C25			4	Lager	Brand-/raserings- lager	Primär	C20	CI		Bränt material i form av lera och tegel. Rödbrunt med sotinlag.
C26			4	Lager	Brand-/raserings- lager	Primär	C24, C39	CI		Gult till rödgult bränt material, möjligen torv.
C27			4	Lager	Lager			CI + CII		Brun humös lera, eventuellt med obränt trä.
C28	15	Hus 10	4	Lager	Golv/ konstruk- tionslager	Tertiär	C58	Plan, CI	F194	Brun humös lera med enstaka rena lerfläckar. Lergolv el- ler underlag för golv. Ligger ovan obränt nedbrutet trä C44.
C29			4	Lager	Lager			CI		Brungrå siltig lera med småsten.
C30	13		4	Tegelkonstruk- tion	Tegelkonstruktion, eldstad		C24, C26, C31, C32	Plan, CII		Spruckna tegel- stenar i troligen ursprungligt läge. I sektion CII doku- menterades två lager av tegelkon- struktionen varav det övre skiktet tegel lagt med relativt jämn yta, sotigt och något skörbränt på ovansidan. Södra de- len genombrutet av mycket rötter och en- dast fragmentariskt bevarad. Sträcker sig diagonalt över schaktet.
C31			4	Lager	Marklager	Primär	C69, C71, C40	Plan, CI	F255	Grå lera med kol- stänk. Någon skör- bränd sten i ytan. Markytan sluttade åt SV.
C32	15	Hus 10?	4	Nedgrävning	Stolphål?		C29	Plan, CI	F262	Möjlig nedgrävning i S hörnet. Gick inte att dokumentera på grund av vatten.
C33			5	Lager	Marklager		C31, C32	CI		Grå lera. Infiltrations- skikt.
C34			5	Natur	Opåverad		C33	CI		Grå till gråblå lera. Troligen helt opåver- kad.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C35			4	Lager	Brandlager	Primär	C20, C22	CII		Rödbrun bränd torv med stora kolstycken samt bränd lera/tegel. Kol i botten.
C36	15	Hus 10	4	Lager	Sot och kollins	Primär	C35	CII		Svart sot- och kollins. Möjligen hårdbotten.
C37	15	Hus 10	4	Lager	Golv?	Tertiär	C22, C35	CII		Brun till brungrå lera. Möjligt golv.
C38	15	Hus 10	4	Träkonstruktion	Stock?		C27	Plan, CI		Obränt trä, möjligen stock. Ca 0,15 m bred.
C39			4	Träkonstruktion	Löst virke/ konstruktion?		C25			Förkolnat ändträ till två stockar/plankor. Möjl golv? Hör troligen samman med grövre ändträ i C35.
C40			4	Träkonstruktion	Golv/underlag		C91, C20	Plan, CI		Paparellt liggande nedbrutna plankor eller klavor. Under lergolv C28.
C41	13	Hus 9	4	Träkonstruktion	Golv/underlag					Obränt liggande trä
C42			5	Lager	Brandlager	Primär		CI + CII		Svart sot- och kollins
C43			3	Lager	Lager			CII		Brun humös och sandig lera med enstaka rena lerfläckar.
C44	13	Hus 9	4	Träkonstruktion	Golv/underlag					Obränt liggande trä, motsvarande C40
C45				Lager	Lager		C3	Plan	F152-F161	Som C8 men med mer tegel och flera fynd i vertikalt läge. Möjligen nedgrävning.
C46	12	Hus 8	3	Lager	Utjämning/ rase-ring	Tertiär	C47, C50, C51	Plan	F145, F163, F176-F178, F182-F192, F205	Brun lerig och humös sand med ställvis gott om tegelflis. Även inslag av grus, murbruk och enstaka rundade stenar. En del av teglet var hårt bränt/sintrat. Möjligen brunfärgat av helt nedbrutna trärester. Troligen del av C5.
C47				Träkonstruktion	Träkonstruktion?		C4b	Plan		Mycket dåligt bevarat trä i schaktets längdriktning. Ca 0,12 m bred plank. Fynd av mynt direkt under plankan.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C48				Stenkonstruktion	Stensamling		C102	Plan		Tre större stenar, ca 0,15–0,2 m stora. Möjligen botten av nedgrävning som dock ej kunde avgränsas i ytan.
C49				Lager	Konstruktionslager?	Tertiär	C4b	Plan	F148-F151	Brun humös och något sandig, men i övrigt ren lera. Möjligt golvunderlag.
C50				Stenkonstruktion	Stenrad		C3	Plan		Gles rad av stenar parallellt placerade. Ett par kantiga, ca 0,15 m stora, och ett par rundade, ca 0,1 m stora.
C51				Träkonstruktion	Träkonstruktion?		C48	Plan		Mycket starkt nedbrutet trä, bredd ca 0,1 m. Troligen rest av plankor.
C52				Lager	Lager		C45	Plan	F222-F231	Brun sandblandad lera, humös och med inslag av grus, små bitar tegelflis och någon kolbit.
C53				Lager	Lager		C54	Plan	F204, F208-F221	Brungrå sandig lera med grusinslag och tegelstänk. På ytan enstaka små fläckar av sot. Enstaka ytliga runda lerfläckar. Lerigare och något mer kompakt än C51.
C54				Nedgrävning	Nedgrävning/ stenlyft		C51	Plan	F139–F143	I östra hörnet av schaktet. Minst 0,75×0,3 m. Fyllningen lik ovanliggande lager C51, men med enstaka bitar av skärvsten. 0,1–0,15 m djup. Möjligt stenlyft.
C55				Nedgrävning	Nedgrävning/ stenlyft		C51	Plan	F147	Minst 0,8×0,45 m. Fyllning som C53, men utan skärvsten och med järn, djurben och mindre tegel. Möjligt stenlyft.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C56	13	Hus 9?	4	Lager	Markhorisont	Primär	C52	Plan	F263–F268	Relativt ojämn yta som sluttade något åt SÖ. Brun till gråbrun humös och sandig lera med tegelbitar. På den ojämna ytan fanns fläckar av bränd lera och fläckar av aska. Enstaka kolbitar.
C57	13	Hus 9?	4	Lager	Markhorisont/ lager	Primär	C55	Plan	F172–F175	Brungrå lerig och grusig sand med tegel- och kolbitar, bränd lera och möjligen torv. På ytan fläckvis rödbränd lera, ask- och sotfläckar samt kol.
C58	13	Hus 9?	4	Träkonstruktion	Stolpe/stående trä			Plan		Bränd stolpe eller stående trä. Oregelbundet rundad i plan. Helt förkolnad. Möjligen uppstickande del av C60.
C59	13	Hus 9?	4	Lager	Raseringslager?	Primär	C56	Plan		Sotsvart yta med kol och sot i parallella stråk. Ytan sluttade åt SV. Möjlig del av nedfallen bränd konstruktion.
C60				Lager	Lager			Plan	F164	Brun lerblandad och något humös sand med inslag av tegelbitar och grus. Små kolstänk på ytan av lagret.
C61	13	Hus 9	4	Lager	Raseringslager?	Primär	C59	Plan	F165–F168	Svart kollager, troligen rester av bränt plankor efter nedfallen konstruktion.
C62				Lager	Fyllning	Tertiär		Plan	F179	Ansamling av 0,1–0,15 m stora rundade stenar och tegelbitar i brun något lerblandad och humös sand. Fyllning i ca 0,7×0,4 m stor svacka.
C63	13	Hus 9?	4	Lager	Konstruktionslager?	Tertiär	C60	Plan	F253	Brun relativt kompakt lera. Färgat av organiskt material, troligen trä. Möjligt golvunderlag. Möjlig del av C18.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C64				Lager	Raseringslager	Primär	C59, C61, C65, C66	Plan		Yta med fläckar av murbruk samt tegelbitar och enstaka stenar. Gott om tegelkross. Möjlig rest av spisfundament.
C65				Lager	Utjämningslager?	Tertiär	C63	Plan		Grå sandblandad lera med orange stänk av bränd lera och något kolstänk. Låg som en lerbrukskaka ovanpå C30. Troligen påfört för att jämna ut ytan.
C66				Nedgrävning	Nedgrävning/ ränna		C59	Plan	F196, F256–F260	0,5–0,6 m bred, ca 0,1–0,15 m djup. Fyllning av brun humös och något lerig sand med tegelkross och kolstänk.
C67				Lager	Lager	Tertiär	C59	Plan		Brun ren sand.
C68				Lager	Raseringslager?	Primär	C63	Plan		Tegel (murtegel) i brun lerblandad och humös sand.
C69				Lager	Golv?	Tertiär		Plan		Brunsvart sotig lera. Möjlig golvrest.
C70	13	Hus 9?	4	Träkonstruktion	Träkonstruktion		C68	Plan		Mycket fragmentariska rester av en trolig plank, ca 0,15 m bred.
C71	13	Hus 9?	4	Lager	Golv?	Tertiär		Plan	F171	Närmast ren grå lera med kolstänk. På ytan ett mycket tunt sandlager. I den SÖ delen även askfläckar i lagret.
C72	13	Hus 9?	4	Lager	Golv?	Tertiär	C67	Plan	F252	Möjlig golvrest av mörkt sotgrå och sandblandad lera med inslag av kol. .
C73	13	Hus 9?	4	Lager	Golv?	Tertiär	C11	Plan	F261	Brunt mycket humöst lerlager med kolstänk och små fragment av bränd lera.
C74	13	Hus 9?	4	Nedgrävning	Stolphål?		C34	Plan	F206, F207	Omkring 0,4 m bred, minst 0,4 m djup. Fyllning av brun humös och lerblandad sand med tegelbitar.
C75				Nedgrävning	Nedgrävning/ svacka			Plan		Fylld med brun humös och lerblandad sand.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C76				Träkonstruktion	Golv?		C72	Plan		Förmultnade trärest- ter, på ett par ställen med synlig fiberrikt- ning. Möjlig rest av plankgolv.
C77				Lager	Golv?	Tertiär	C76	Plan	F203	Brun humös och något sandig lera. Under C76, möjligen helt nedbruten und- re del av detta.
C78				Lager	Lager	Tertiär	C71, C75	Plan	F162	Ljust grå lera med enstaka stenar, stänk efter kol, bränd lera, tegel och järnutfällningar.
C79				Stenkonstruk- tion	Stenläggning		C77	Plan		Upphöjd stenlägg- ning av rundade stenar, varav majoriteten kring 0,05 m stora och ett fåtal 0,12–0,15 m stora. Grus mellan stenarna.
C80				Nedgrävning	Ässja?		C77	Plan		Svacka med koncen- tration av bränd lera längs nordvästra kanten, slagg (eller möjligen försintrad lera) och slagg-grus innanför detta. Inslag av kolfrag- ment, kolbitar och fragment av bränd lera.
C81				Lager	Lager		C77	Plan		Svacka med fyllning av bränd lera, kol och tegelbitar. Likt C80 men med min- dre slagg.
C82				Lager	Raseringslager?	Primär	C84	Plan	F146, F195	Lager av kol och sot. Troligen bränd och nedfallen träkonstruktion eller möjligen golv.
C83				Träkonstruktion	Bjälke/stock		C82	Plan		Bränd bjälke/stock, längre ned delvis obränd. 0,3 m bred. Kantade C80 och begränsade 79.
C84				Nedgrävning	Nedgrävning			Plan		Grusfylld nedgräv- ning med enstaka större kullerstenar.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C85				Lager	Raseringslager	Primär	C79, C80	Plan		Rödbrunt till gulbrunt bränt material, troligen torv. Enstaka sekundärbrända tegelbitar och större kolstycken. Troligen nedfallet bränt tak. Möjl. Samma som C35.
C86				Lager	Golvlager/ tramphorisont	Tertiär	C81	Plan		Brunt humöst lerlager direkt under sot- och kollagret C81. Ej plan yta, utan sluttade åt S.
C87				Stenkonstruktion	Stenläggning?		C85	Plan		Spridda kullerstenar. Rest av golv- eller trampyta?
C88				Lager	Golv?	Tertiär	C86	Plan	F240	Grå något sandblandad lera med gott om gula stänk/ järnutfällningar i NV delen. Skiktat med sandlinser och inblandning av små kullerstenar. Renare gråbrun lera mot botten av lagret. Troligen golv som bättrats på efter hand. Enstaka stora fragment av obrända djurben. Troligen samtida med C52.
C89				Träkonstruktion	Träkonstruktion		C87	Plan		Obränd träkonstruktion direkt under C84. Plankor/kluvor som mätte ca 0,12 m i bredd.
C90				Stenkonstruktion	Sten		C1	Plan		I NÖ schaktkanten. Ensam sten.
C91				Lager	Lager	Tertiär	C82	Plan		Grått lerblandat grus.
C92				Lager	Lager	Tertiär	C89, C91	Plan	F138	Grå till brungrå relativt ren lera med inslag av grus, något kolstänk och enstaka djurben.
C93				Stenkonstruktion	Stenar		C28	Plan		Rundande stenar, ca 0,15 m stora. Direkt under C61. Från denna kontext och nedåt var schaktet delvis vattenfyllt.

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
C94	15	Hus 10?	4	Träkonstruktion	Trä		C40	Plan		Obränt trä, möjli- gen stock. Dåligt bevarad, ca 0,15 m bred. Även rester av ytterligare obränt trä.
C95	15	Hus 10?	4	Lager	Lager	Tertiär		Plan	F169	Brun humös lera i mellanrummet mellan C89 och C91. Inslag av djurben.
C96	15	Hus 10?	4	Lager	Golv/ konstruk- tionslager	Tertiär	C94	Plan	F170	Brungrå kompakt, något humös lera med kolstänk och inslag av träflis. Fanns NÖ om/fram till C93. Lergolv eller underlag för golv.
C97				Lager	Lager		C93, C64	Plan		Gråbrun lera, något siltig (?) och humös. Vattenblandad. Inslag av grus, näver, kolbitar och enstaka stora fragment av djurben.
C98				Nedgrävning	Ränna		C3	Plan	F180, F181, F232-F239	Oregelbundet avlång, ca 0,15 m djup. Fyllning av brun lerig och sandig silt med tegelbitar och enstaka stora djurben. Något ben i vertikalt läge.
C99	15	Hus 10?	4	Träkonstruktion	Träkonstruktion		C95	Plan		Träkonstruktion och möjlig syll- eller hörn- sten. Vattendränkt.
C100	15	Hus 10?	4	Nedgrävning	Härd		C96	Plan	F144, F241	Minst 0,1 m djup nedgrävning. Fyllning av sotig lera med enstaka skörbrända stenar.
C101	15	Hus 10?	4	Lager	Golv?	Tertiär		Plan		Brun kompakt gödselblandad lera. Möjligt golv.
C102				Lager	Lager		C3	Plan	F197- F202, F334	Brun till gråbrun lerig och något humös silt med enstaka tegelbi- tar och stenar.
D1			1	Lager	Marklager	Tertiär				Homogent grus
D2			1	Lager	Utfyllnad	Sekundär				Påförd matjord med inslag av tegel och sten

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
D3	16	Hus 7	2	Lager	Rasering	Primär				Sand och stenkross med rikligt av tegelflis
D4	16	Hus 7	2	Stenkonstruktion	Syll			Plan, D		Innervägg i ekonomibyggnad till prefektgården
D5	16	Hus 7	2	Stenkonstruktion	Fundament			D		En flat gråsten med fastmurade tegelstenar i två skift. Möjligen spisfundament in situ bland i övrigt raserade massor. Större kallmurade gråstenar i östra delen av schaktet tillhörande samma konstruktion.
D6	16		2	Lager	Marklager	Primär		Plan, D		Kompakt brunröd matjord med kol och rödbränd sand. Under golv i ekonomibyggnad? Möjligen trossbotten, ev. brandrest.
D7	16		2	Lager	Marklager	Primär		Plan, D		Homogen lucker brunröd matjord med kol och sot samt enstaka tegelflis. Under golv i ekonomibyggnad? Möjligen trossbotten, ev. brandrest.
D8	16	Hus 7	2	Nedgrävning	Fundamenteringsgrop			D		Stor nedgrävning i v kanten av schaktet. Sluttande sidor plan botten. Troligen för fundament till spis eller skorstensstock. Se D10.
D9	16	Hus 7	2	Fyllning	Fundament					Konstruktionsfyllning av lerig sand och grus med mycket sten och tegel, troligen spismursfundament
D10			2	Lager	Utfyllnad	Tertiär		D		Brungrå kompakt sand och grusblandad matjord. Utfyllnad för anläggande av prefektgårdens ekonomibyggnad

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
D11	17	Yta 4	3	Stenkonstruktion	Gata/gränd			Plan, D		Stenläggning av ca 01-0,2 meter stora runda stenar i tät läggning, med flat ovansida. Tendens till större stenar i ena kanten. Skärs av nedgrävning för ekonomibyggnadens fundament.
D12	17	Yta 4	3	Lager	Sättsand	Tertiär		D		Lös homogen gulrå sandigt grus under stnläggning D11.
D13	18	Hus 11	3	Träkonstruktion	Golv			Plan, D		Nedbruten träfiberstruktur, framkom i botten av nedgrävning för spisfundament. Delvis bortriven/skadad. Troligen äldre golvlager i samband med D14.
D14	18		3	Stenkonstruktion	Eldstad/ fundament			Plan, D		Sten och kantlagda tegel, med trästycken och kol. Möjligen spisfundament.
D15			3	Lager	Odling	Sekundär		D		Humös lucker matjord med rikligt av djurben och rötter, inslag av kol, saknar tegel.
D16	19	Hus 12	4	Nedgrävning	Stolphål			Plan, D		Cirkulär nedgrävning, 0,5 m diameter, med stensködd kant, Borteroaderad trästolpe, saknar fyllning, vattenfyllt.
D17	19	Hus 12	4	Träkonstruktion	Stolpe			Plan, D		Delvis nedbruten stolpe i vägglinje till hus
D18	19	Hus 12	4	Träkonstruktion	Golv			Plan, D		Delvis borteroaderat trägolv, träfiberstrukturer i samma riktning, diagonalt mot schaktet.
D19	19	Hus 12	4	Träkonstruktion	Syll			Plan, D		Komprimerad och delvis nedbruten kluva, ansluter till stolphål D16. Syll för mellanvägg då lergolv D20 finns på båda sidor om stocken.
D20	19	Hus 12	4	Lager	Lergolv	Tertiär		Plan, D		Lager av homogen påförd blålera. Lergolv

Kontext	Grupp	Grupptyp	Fas	Typ	Tolkning	Deposition	Strat. under	Plan/ sektion	Fynd	Anmärkning/ Beskrivning
D21	19	Hus 12	4	Nedgrävning	Stolphål			Plan		Cirkulär nedgrävning 0,4 m diameter, med stenskodd kant, Delvis borteroderad trästolpe, hålrum mellan stolpe och nedgrävningsskant, saknar fyllning, vattenfyllt.
D22				Lager	Avfallslager			Plan, D		Infiltrationskikt av lucker grå-brun till gul-grå sandig silt med mycket rikligt av stora djurben varav en del vertikalt stående, träflis med enstaka träflis, kol och djurben, rikligt av rötter. Hastigt dumpat avfall.
D23			5	Lager	Marklager			D		Infiltrationsskikt av gråbrun sandig lera med enstaka träflis och djurben.
D24			5	Lager	Brandlager			Plan		Sot och kolblan- dad sand och grus liggande direkt ovan blålera.
D25			5	Lager	Opåverkad			D		Opåverkad lera.

Bilaga 2. Fyndlista

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
1	A19		3	Keramik	Yngre rödgods		2	2	49	Invändigt bemålad med vitlera, ett fragment av botten till fat/skål
2	A19		3	Keramik	Yngre rödgods		2	2	10	Invändig blyglasyr, ett fragment av mynning
3	A19		3	Slagg	Slagg		1		228	
4	A19		3	Järn	Spik		4		78	
5	A19		3	Järn	Hästsosöm		2		11	
6	A19		3	Järn	Oidentifierat		1		9	
7	A19		3	Ben	Djurben				1296	
8	A6		3	Läder	Sko		1	1	5	Ovanläder med sömhål i ena kanten
9	A20	4	4	Ben	Djurben				132	Nöt (kalv), får/get, Svin, fisk
10	A20	4	4	Keramik	Yngre rödgods		1	1	12	Ut- och invändig blyglasyr
11	A2		2	Ben	Djurben				369	Nöt, får/get, svin
12	A2		2	Glas	Fönsterglas			5	6	
13	A2		2	Keramik	Yngre rödgods			3	13	Invändig blyglasyr, två fragment av mynning varav ett till gryta
14	A2		2	Keramik	Yngre rödgods			5	38	Invändigt bemålad med vitlera. Koncentrisk cirklar
15	A2		2	Järn	Oidentifierat		2		42	
16	A22	5	4	Ben	Djurben				409	Nöt, får/get. Ett fragment bränt, i övrigt obrända
17	A1		1	Järn	Redskap				184	Holkförsedd ändskoning, avbruten
18	A1		1	Glas	Fönsterglas			10	25	
19	A1		1	Ben	Djurben				780	Obrända. Nöt, får/get, svin, fågel (tarsometatarsus)
20	A1		1	Keramik	Stengods	Burk/stop?	1	1	21	Kärl med råta väggar. Tunn botten. 1700-tal. Okänd produktionsort
21	A1		1	Keramik	Yngre rödgods	Trefotsgryta	1	1	61	Ben till trefotsgryta
22	A1		1	Keramik	Yngre rödgods			10	162	Invändig blyglasyr. Ett fragment av mynning till skål. Två bottenfragment. 1700-tal
23	A1		1	Keramik	Rödgods	Kruka?	1	1	8	Oglaserad, mynning
24	A1		1	Keramik	Vitgods			4	7	Odekorerad, ett fragment av botten till fat
25	A1		1	Keramik	Vitgods	Fat	1	2	40	Handmålad blå dekorbård. Portugisisk fajans. Tidigt 1600-tal. AMST CER

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
26	A1		1	Keramik	Yngre rödgods			7	212	Två fragment med heltäckande vit engobe, varav ett mynningsfragment. Fat/skål. tidigt 1600-tal. Tre fragment av mörkt hårdbränt rödgods med utvändig bemålning och handtag. Möjlig en eldhuva. Tidigt 1600-tal. Övriga fragment invändigt bemålade med vitlera, bottenfragment. Sent 1600-tal-tidigt 1700-tal. AMST CER
27	A6	1	3	Ben/horn	Kam	Sammanfatt	1	2	5	Typ 4
28	A21	5	4	Keramik	Nästan-stengods	Kanna	1	1	9	Rhenländskt, troligen Siegburg. Mynningsfragment. Ev. sekundärbränd. Medeltid.
29	A22	5	4	Keramik	Nästan-stengods	Krus/kanna	1	1	4	Grått gods med gul slammad yta. Rhenländskt. Mynningsfragment. 1200-1400-tal
30	A21	5	4	Cu-legering	Mynt?		1	1	0,31	Fragment, korroderat
31	A20	4	4	Glas	Kärl	Bägare	1	2	8	Fadenrippenbecher
32	A21	5	4	Glas	Kärl	Bägare	1	4	7	Fadenrippenbecher, klarglas utan blå prickar
33	B14		2	Cu-legering	Mynt		1		6,73	Korroderat
34	B1/B6		1	Cu-legering	Mynt		1		4,55	Korroderat
35	B31		3	Glas	Kärl	Bägare	1	1	2	Med knoppad fotrand och en noppa, blåaktig glasmassa. Schaffhausen?
36	B10	5	2	Järn	Spik		1		4	
37	B5		2	Järn	Spik		2		18	
38	B5		2	Lera	Kritpipa			2	7	Skaft
39	B5		2	Glas	Fönsterglas		1	1	1	
40	B5		2	Ben	Djurben				4	Obrända: 1 fågel, 1 får/get
41	B5		2	Glas	Kärl		1	1	2	
42	B5		2	Cu-legering	Bleck?		1	1	11	Bleck eller möjlig kantskoning
43	B5		2	Keramik	Yngre rödgods	Fat	2	2	15	Invändigt bemålade med vitlera, ett mynningsfragment till fat
44	B5		2	Keramik	Yngre rödgods			8	25	Invändig blyglasyr. Ett mynningsfragment. Två fragment utan glasyr/spjälkade.
45	B5		2	Keramik	Vitgods		2	2	10	Blå dekor. Ett mynningsfragment. Holländskt import.
46	B5		2	Keramik	Stengods	Flaska?	1	1	2	Mycket hårdbränd vit saltglaserad, troligen flaska, möjligen soja.
47	B14		2	Ben	Djurben				13	Obrända: får/get, fågel (coxae)
48	B14		2	Glas	Fönsterglas		1	1	3	
49	B14		2	Glas	Kärl			2	7	
50	B14		2	Järn	Spik		4	4	39	
51	B21		3	Ben	Djurben				35	Svin.
52	B21		3	Järn	Spik		2	2	29	

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
53	B21		3	Keramik	Yngre rödgods	Kruka	2	2	20	Invändig blyglasyr
54	B21		3	Keramik	Rödgods	Planteringskruka		7	128	Oglaserad. Ett mynningsfragment med två hål, med extremt rak kärlvägg. Gult sandigt lergods. Importerat?
55	B11		2	Keramik	Yngre rödgods	Skål?	1	3	96	Invändig blyglasyr, botten av skål.
56	B11		2	Järn	Spik		2	2	31	
57	B39		4	Ben	Djurben				47	Obrända: Nöt, Får/get
58	B27		3	Ben	Djurben				12	Obränt: Nöt (hov)
59	B37		4	Ben	Djurben				18	Obrända: fågel + stort däggdjur
60	B27		3	Glas	Fönsterglas?			1	3	
61	B16		2	Keramik	Rödgods	Kruka?		2	22	Oglaserad, ett mynningsfragment. Rak kärlvägg, kruka?
62	B36		4	Ben	Djurben				1	Obränt: fågel (tibi tarsus)
63	B29		3	Ben	Djurben				5	Obränt: får/get
64	B29		3	Keramik	Yngre rödgods			4	18	Invändig blyglasyr
65	B50		5	Ben	Djurben				233	Obrända: Nöt (kalv), får/get, svin + katt (juvenil, humerus dexter) + sågat ben (platta)
66	B4		2	Ben	Djurben				156	Obrända: Nöt
67	B4		2	Järn	Spik		1	1	15	
68	B4		2	Keramik	Yngre rödgods		2	3	40	Invändig blyglasyr. Från botten av lagret, tillhör möjligen underliggande lager.
69	B50		5	Keramik	Stengods	Krus	1	6	76	Rundbuktigt kärl i mycket tunt gods med snävare mynning. Nästan komplett botten med mycket fint tummad fot med nagelmärken. Waldenburg?
70	B34	9	3	Ben	Djurben				32	Två fragment brända, i övrigt obränt: Nöt, fågel (humerus och tibi tarsus)
71	B34	9	3	Keramik	Rödgods		1	1	6	Oglaserat, sekundärbränt? Liknar F54.
72	B31		3	Ben	Djurben				179	Obrända: Nöt,får/get, svin
73	B31		3	Lera	Kritpipa		1	1	3	Skaft med dekor fransk lilja. Arne Åkerhagen har identifierat pipor med liknande dekor i museets samlingar som holländska ca 1625-1660 (sid 13 och sid 28)
74	B31		3	Slagg	Slagg		2		72	
75	B31		3	Järn	Spik		3	3	29	
76	B31		3	Järn	Hästsosöm		1		7	
77	B31		3	Järn	Oidentifierat		1		55	
78	B31		3	Keramik	Yngre rödgods		1	1	4	Invändig blyglasyr, mynningsfragment. Spjälkat.
79	B31		3	Keramik	Yngre rödgods		1	1	4	Invändigt bemålad med vitlera
80	B31		3	Keramik	Kakel		1	1	26	Pottkakel, mynning
81	B31		3	Glas	Fönsterglas			4	4	
82	B7		2	Lera	Kritpipa		2	2	2	Skaft

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
83	B7		2	Ben	Djurben				16	Obrända: 2 frag, 1 nöt en femur fågel
84	B7		2	Keramik	Yngre rödgods			5	172	Invändig blyglasyr utan dekor, tre fragment av mynning. Tre skålar
85	B7		2	Keramik	Rödgods			3	30	Oglaserat, två fragment dock spjälkade
86	B16		2	Glas	Kärl	Flaska	1	8	372	1700-tal
87	B16		2	Ben	Djurben				16	Obrända: Nöt, får + får/get
88	B4		2	Keramik	Yngre rödgods	Skål/fat	1	1	38	Invändig blyglasyr, mynningsfragment. Från toppen av lagret.
89	B4		2	Keramik	Kakel		1	1	26	Rödbränt gods. Del av blad till rumpkakel. Från toppen av lagret.
90	B14		2	Ben	Djurben				40	Nöt, Får/get, Fågel (carpometa-carpus, 2 ulna)
91	B14		2	Lera	Kritpipa			8	14	Fragment av skaft och huvud
92	B14		2	Keramik	Yngre rödgods			1	5	Invändig blyglasyr
93	B14		2	Glas	Fönsterglas			4	4	
94	B46		4	Ben	Djurben				92	Obrända: Nöt, får/get
95	B18		3	Keramik	Rödgods		1	1	4	Oglaserad
96	B18		3	Glas	Fönsterglas			4	6	
97	B42	11	4	Ben	Djurben				13	Obrända: Får/get, svin (juvenil), fågel (tupp, carpo metacarpus)
98	B42	11	4	Sten	Glimmerskiffer		1		25	
99	B45	10	4	Ben	Djurben				7	Obrända: Revben mellanstort däggdjur
100	B45	10	4	Keramik	Yngre rödgods	Öronskål	1	1	10	Blyglaserat horisontellt öra
101	B41	11	4	Ben	Djurben				6	Obrända: Nöt
102	B45	10	4	Järn	Spik		2	2	18	
103	B45	10	4	Järn	Oidentifierat		1		19	
104	B32	3	3	Ben	Djurben				27	Obrända: Får/get, nöt
105	B32	3	3	Järn	Spik		2	2	35	
106	B32	3	3	Glas	Fönsterglas		1	1	1	
107	B32	3	3	Keramik	Kakel			2	25	Rumpkakel
108	B6		2	Ben	Djurben				70	Obrända: Nöt
109	B6		2	Keramik	Yngre rödgods		2	2	2	Invändig blyglasyr
110	B6		2	Keramik	Yngre rödgods	Kruka/gryta	2	2	27	Heltäckande vit engobe, ett mynningsfragment
111	B6		2	Keramik	Vitgods			6	9	Blå dekor. Portugisiskt. 1600–1700-tal
112	B6		2	Lera	Kritpipa		1	1	3	Skaft
113	B6		2	Järn	Oidentifierat		2	2	11	
114	B48		4	Ben	Djurben				163	Främst brända ben: får/get, nöt
115	B37		4	Ben	Djurben				11	Obränt: Nöt
116	B26		3	Ben	Djurben				5	Obränt: 1 frag obest
117	B7		2	Lera	Tegel		1	1	518	Profilerat tegel, möjlig sockel. 1600–1700-tal. Ovanpå lager B7
118	B7		2	Ben	Djurben				34	Obränt: Får/get ovanpå lager B7
119	B12		2	Järn	Skära?		1	2	120	Ovanpå lager B12

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
120	B12		2	Keramik	Rödgoods		1	1	6	Oglaserat, ovanpå lager B12
121	B49		5	Ben	Djurben				146	Obrända: 5 frag bearbetat för kamtillverkning från nöt + matavfall får/get o svin
122	B49		5	Ben/horn	Kam	Samman-satt	1	4	11	Typ 4. Ej färdigställd
123	B17		3	Järn	Spik		2	2	16	
124	B32		3	Ben	Djurben				198	Nöt, får/get, svin, fågel (tibiotalus)
125	B32		3	Keramik	Yngre rödgoods		1	1	1	Invändig blyglasyr
126	B32		3	Järn	Spik		5	5	78	
127	B30	7	3	Ben	Djurben				18	Brända: Svin (humerus)
128	B46		4	Järn	Spik		2	2	54	
129	B2		2	Ben	Djurben				45	Obrända: Nöt, får/get
130	B2		2	Keramik	Yngre rödgoods		2	2	4	Invändig blyglasyr
131	B2		2	Lera	Kritpipa		1	1	1	Skaft
132	B2		2	Glas	Fönsterglas			9	34	
133	B3		2	Ben	Djurben				10	Ett obränt, två brända: Stor gräsätare (nöt?)
134	B42	11	4	Ben	Djurben				24	Obrända: Nöt
135	B46		4	Ben	Sländtrissa		1		10	Intakt
136	B48		4	Järn	Oidentifierat		1	1	19	
137	B39		4	Ben	Djurben				180	Obrända: Nöt, Får/get, svin 2 fågel (tibiotalus)
138	C11	17	3	Ben	Djurben				130	Obrända: Får/get, nöt
139	C54			Keramik	Yngre rödgoods	Skål	1	1	14	Invändig blyglasyr, mynningsfragment
140	C54			Keramik	Rödgoods	Kruka?	1	1	36	Runnen rand av blyglasyr på utsidan, i övrigt oglaserad. Möjlig kruka.
141	C54			Keramik	Rödgoods	Kruka?		3	35	Oglaserat. Troligen del av F140.
142	C54			Lera	Kritpipa		1	1	2	Skaft
143	C54			Ben	Djurben				62	Obrända: Får/get, nöt (kalv)
144	C75			Ben	Djurben				604	Ett bränt, i övrigt obrända: Nöt (kalv), får/get, svin
145	C49			Cu-legering	Mynt		1		2,14	Korroderat
146	C25		4	Ben	Djurben				13	Ett obränt, i övrigt brända: Bränt ben 6 frag från mellanstort däggdjur, två frag obränd bearbetad
147	C55			Ben	Djurben				41	Obränd: Nöt.
148	C48			Ben	Djurben				34	Obrända: 2 frag nöt m bearbetning
149	C48			Keramik	Yngre rödgoods		1	1	4	Invändigt bemålad med vitlera
150	C48			Keramik	Rödgoods		1	1	2	Oglaserad insida, spjälkad utsida
151	C48			Slagg	Slagg		1		188	
152	C9		3	Ben	Djurben				90	Obrända: Nöt, får/get, svin (galt)
153	C9		3	Glas	Fönsterglas			12	14	
154	C9		3	Glas	Kärl		1	1	8	

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
155	C9		3	Lera	Kritpipa		1	1	2	Skaft
156	C9		3	Järn	Spik		3	3	40	
157	C9		3	Keramik	Rödgoods	Krukor		4	42	Oglaserat. En skärva gulvit sandig lera, import.
158	C9		3	Keramik	Yngre rödgoods			3	57	Invändigt bemålad med vitlera, med hemring. Ett mynningsfragment. Två kärl, varav en skål
159	C9		3	Keramik	Yngre rödgoods			2	26	Invändigt bemålad med vitlera, mynningsfragment. Holländsk import, 1600-talets senare del. AMST CER
160	C9		3	Keramik	Yngre rödgoods			11	68	Invändig blyglasyr, tre mynningsfragment varav åtminstone ett till fat. Spjälkad.
161	C9		3	Keramik	Kakel			1	17	Rumpkakel
162	C12		3	Ben	Djurben				6	Obrända: Odefinierat större däggdjur
163	C49			Ben	Djurben				226	Obrända: Nöt, får/get, svin + fisk
164	C60			Ben	Djurben				59	Obrända: Får/get, nöt, svin (juvenil) + fisk (gädda)
165	C60			Slagg	Slagg		2		146	
166	C60			Glas	Fönsterglas			8	10	
167	C60			Keramik	Yngre rödgoods	Kruka	1	1	11	Invändig blyglasyr, mynningsfragment
168	C60			Keramik	Rödgoods	Kruka		2	51	Oglaserat. Kruka av importerad ljus gul sandig lera. Holländskt?
169	C16		3	Ben	Djurben				94	Obrända: 3 frag nöt
170	C19		3	Ben	Djurben				120	Obrända: Nöt, får/get
171	C72	13	4	Järn	Spik		1	1	12	
172	C57		4	Ben	Djurben				262	Obrända: 3 frag nöt och 1 älghorn
173	C57		4	Glas	Fönsterglas			3	1	
174	C57		4	Järn	Spik		5	5	36	
175	C57		4	Järn	Oidentifierat		2	2	120	
176	C49			Järn	Beslag?			8	152	Avlång och platta i olika bredd
177	C49			Järn	Hästsosöm		1	1	5	
178	C49			Cu-legering?	Beslag?		1	1	3	Avlångt rektangulärt och platt
179	C62			Ben	Djurben				148	Obrända: Nöt, får/get + fågel (tibiotarsus)
180	C29		4	Ben	Djurben				622	Obrända: Nöt, får/get,
181	C29		4	Glas	Fönsterglas			20	30	
182	C49			Lera	Tegel			1	256	Profilerat tegel, möjligen sockel. 1600-1700-tal
183	C49			Keramik	Yngre rödgoods			4	61	Invändig blyglasyr, ett mynningsfragment och ett öra. Flera kärl, varav en gryta och en kruka
184	C49			Keramik	Yngre rödgoods			4	76	Invändigt bemålad med vitlera, ett bottenfragment. Ett fragment med utvändig dekor, okänd kärlyp

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
185	C49			Keramik	Yngre rödgods	Rörskafts-gryta	1	1	11	Rörskafat till mycket liten gryta, en trumf. Sent 1500-1600-tal. I ytan av C14
186	C49			Keramik	Stengods	Flaska	1	1	7	Rhenländsk, Köln? 1580-1625
187	C49			Keramik	Kakel			3	64	Rumpkakel. Grönglaserat rödbränt gods
188	C49			Glas	Fönsterglas			4	4	
189	C49			Glas	Kärl	Passglas	1	2	7	Fot till passglas, med luftkanal. 1580-1625
190	C49			Glas	Kärl			3	25	
191	C10		3	Ben	Djurben				21	Obrända: 3 frag 1 nöt
192	C10		3	Glas	Fönsterglas			7	5	
193	C98			Glas	Fönsterglas		1	1	6	Framrensat ur sektion, direkt under C98
194	C43		3	Ben	Djurben				80	Obrända: Nöt
195	C25		4	Ben	Djurben				18	Brända: Odefinierat mellanstort daggdjur
196	C66			Keramik	Yngre rödgods	Skål	1	1	14	Invändig blyglasyr, mynningsfragment. Sent 1500-1600-tal
197	C4	12	3	Ben	Djurben				33	Obrända: Nöt
198	C4	12	3	Järn	Spik?		1	1	27	
199	C4	12	3	Glas	Fönsterglas			7	15	
200	C4	12	3	Glas	Kärl		1	1	10	
201	C4	12	3	Keramik	Rödgods		1	1	2	Oglaserat. Litet kärl/burk
202	C4	12	3	Keramik	Vitgods		1	1	17	Lila dekor. Sent 1700-tal/tidigt 1800-tal
203	C9		3	Ben	Djurben				40	Obrända: Nöt
204	C53			Ben	Djurben				98	Ett bränt, i övrigt obrända: Svin (galt), får/get, nöt
205	C10		3	Järn	Ten		1	1	59	Kraftig ten, del av större föremål
206	C30	7	3	Keramik	Yngre rödgods	Gryta	1	1	17	Invändig blyglasyr, mynningsfragment
207	C100	7	3	Glas	Kärl		1	1	1	
208	C53			Järn	Spik		7	7	76	
209	C53			Järn	Hästkosöm		1	1	6	
210	C53			Järn	Oidentifierat			3	24	
211	C53			Ben	Djurben				8	Obrända: Får/get
212	C53			Lera	Kritpipa		1	1	1	Skaft
213	C53			Glas	Fönsterglas			24	34	
214	C53			Glas	Kärl			3	6	
215	C53			Glas	Kärl	Passglas	1	1	15	Fot till stort passglas, med luftkanal. Grönaktig glasmassa, Waldglas? 1600-tal
216	C53			Glas	Kärl	Passglas/stangenglas	1	1	1	Oktagonalt pass- eller stangenglas, med veckad pålagd glastråd i täta band, klar glasmassa. 1580-1630
217	C53			Keramik	Yngre rödgods	Skål		4	59	Invändigt bemålad med vitlera, tre mynningsfragment varav ett sekundärbränt. Skål

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
218	C53			Keramik	Yngre rödgods	Kruka/ gryta		8	59	Invändig blyglasyr, två mynningsfragment till två krukor/grytor
219	C53			Keramik	Rödgods	Planteringskruka		3	40	Oglaserad med utvändig reliefdekor
220	C53			Keramik	Rödgods		1	1	4	Oglaserat, inristat "26"
221	C53			Keramik	Rödgods	Kruka		15	180	Oglaserat, ett mynningsfragment med krusad dekor
222	C52			Ben	Djurben				280	Obrända: Nöt, får/get, svin
223	C52			Glas	Fönsterglas			14	15	
224	C52			Glas	Kärl	Bågare/ passglas	1	1	2	Botten i grönaktigt glas
225	C52			Järn	Spik		1	1	9	
226	C52			Järn	Oidentifierat		1		18	
227	C52			Keramik	Yngre rödgods	Öronskål		2	26	Blyglaserat, profilerat öra till öronskål. 1650-1750
228	C52			Keramik	Yngre rödgods			2	40	Invändigt bemålad med vitlera, mynningsfragment
229	C52			Keramik	Yngre rödgods		1	1	7	Invändig blyglasyr, sekundärbränd
230	C52			Keramik	Rödgods		1	1	23	Rester av utvändig glasyr, mynningsfragment. Sekundärbränd
231	C52			Keramik	Rödgods			2	14	Oglaserat. Gult sandigt gods.
232	C29		4	Glas	Kärl		1	1	5	
233	C29		4	Järn	Spik		2	2	72	
234	C29		4	Järn	Fönstertapp		1	1	20	
235	C29		4	Järn	Beslag?			2	34	Avlånga, smala och platta
236	C29		4	Keramik	Yngre rödgods			6	80	Invändig blyglasyr, två bottenfragment
237	C29		4	Keramik	Yngre rödgods			4	29	Heltäckande vit engobe, två fragment med hemring. Ett fragment marmorat, 1680-1750
238	C29		4	Keramik	Rödgods			6	37	Oglaserat, ett mynningsfragment
239	C29		4	Keramik	Vitgods		1	1	2	
240	C92			Ben	Djurben				94	Obrända: Nöt, får/get
241	C36		4	Ben	Djurben				9	Brända: Bränt ben 6 frag från mellanstort däggdjur, 1 frag bränt ben från får/get
242	C4	12	3	Ben	Djurben				136	Obrända: Nöt
243	C4	12	3	Järn	Spik		2	2	11	
244	C4	12	3	Järn	Beslag?		1	1	12	Avlång, smal och platt
245	C4	12	3	Glas	Fönsterglas			7	13	
246	C4	12	3	Glas	Kärl		2	2	14	
247	C4	12	3	Keramik	Kakel			3	96	Rumpkakel. Grönglaserat rödbränt gods
248	C4	12	3	Keramik	Yngre rödgods	Kruka		3	84	Invändig blyglasyr. Kruka med hank
249	C4	12	3	Keramik	Yngre rödgods			5	96	Invändigt bemålad med vitlera, ett mynningsfragment, ett fragment sekundärbränt

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
250	C4	12	3	Keramik	Yngre rödgods			7	170	Heltäckande vit engobe, två mynningsfragment. Fyra fragment med hemring. Minst tre kärl, varav en liten skål. Ett fat med invändig heltäckande engobe och sgraffito-dekor med text. 1740–1800
251	C4	12	3	Keramik	Rödgods	Kruka/gryta		4	63	Oglaserat, ett mynningsfragment
252	C73	13	4	Järn	Oidentifierat		1	1	2	
253	C63	13	4	Järn	Oidentifierat		1	1	44	
254	C70	13	4	Ben	Djurben				33	Obrända: Nöt
255	C7			Ben	Djurben		1	1	2	Bränt: mellanstort däggdjur
256	C66			Ben	Djurben				72	Obrända: Får/get, nöt
257	C66			Järn	Spik		1	1	4	
258	C66			Glas	Fönsterglas			4	4	
259	C66			Keramik	Yngre rödgods			2	14	Invändig blyglasyr
260	C66			Keramik	Rödgods		1	1	12	Oglaserat
261	C72	13	4	Ben	Djurben				31	Obrända: Nöt
262	C4	12	3	Järn	Oidentifierat		1	1	52	
263	C56		4	Ben	Djurben				43	Obrända: 2 Frag nöt, 1 frag get/får, 1 frag fisk, 1 frag fågel
264	C56		4	Glas	Fönsterglas			2	5	
265	C56		4	Järn	Spik			3	26	
266	C56		4	Järn	Oidentifierat		1	1	18	
267	C56		4	Keramik	Yngre rödgods	Fat/skål		3	62	Invändigt bemålad med vitlera
268	C56		4	Keramik	Yngre rödgods			3	116	Invändig blyglasyr, ett mynning- och ett bottenfragment. Mynningen med ristade utvändiga vågband, Nordtyskland
269	D12	17	3	Ben	Djurben				61	Obrända: 3 frag nöt 1 får get
270	D12	17	3	Järn	Spik		1	1	14	
271	D23		4	Ben	Djurben				3152	Obrända: mycket rikligt av ben från får/get (2-3 ind), svin nöt och ospec mellanstora däggdjur, slakt- och matavfall + ett bearbetat hästben och en avsågad distal metatarsal
272	D23		4	Järn	Oidentifierat		4	4	94	
273	D23		4	Järn	Spik		2	2	9	
274	D15		3	Sten	Sländtrissa		1	1	28	Defekt
275	D7			Ben	Djurben				390	Obrända: Får/get, nöt, fågel
276	D7			Järn	Spik		3	3	23	
277	D7			Järn	Krok		1	1	59	Krok med ögla
278	D8			Ben	Djurben				198	Ett bränt, i övrigt obrända
279	D15		3	Keramik	Stengods		1	1	10	Mycket tunt gråsvart gods. Mynningsfragment. Ca 1450
280	D5	16	2	Ben	Djurben				180	Obrända: får, nöt, svin
281	D5	16	2	Järn	Spik		3	3	31	
282	D5	16	2	Lera	Kritpipa			2	8	Skaft

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
283	D5	16	2	Glas	Fönsterglas			2	1	
284	D5	16	2	Keramik	Yngre rödgods			7	60	Invändig blyglasyr
285	D5	16	2	Keramik	Kakel			2	59	Oglaserat rödbränt gods
286	D5	16	2	Keramik	Vitgods	Burk/ stop?	1	1	1	Blå dekor, mynningsfragment. Möjligen kinesisk
287	D6		2	Keramik	Rödgods	Planterings- kruka	3	1	1184	Utvändig grön blyglasyr. Grovt gods, ett stort centrerat hål med flera mindre hål i botten
288	D6		2	Ben	Djurben				674	Obrända, schaktfynd nedgrävning: Får/get, nöt, svin + stor fågel
289	D6		2	Järn	Spik		6	6	122	Schaktfynd nedgrävning
290	D6		2	Järn	Oidentifierat		4	4	59	Schaktfynd nedgrävning
291	D6		2	Keramik	Rödgods		1	1	7	Schaktfynd nedgrävning
292	D23		4	Ben	Djurben				94	Obrända: lagd tillsammans med 271
293	D23		4	Järn	Spik		1	1	2	
294	D23		4	Järn	Oidentifierat		2	2	24	
295	D15		3	Sten	Bryne		1	1	33	Oregelbunden form
296	D25		4	Ben	Djurben				179	Obrända: 4 nöt 1 får get 1 fågel + frag mellanstort däggdjur
297	D10		2	Järn	Spik		1	1	7	
298	A22	5	4	Ben	Djurben				656	Ett bränt, i övrigt obrända: Nöt med sågmärken, får/get + galt
299	A6		3	Ben	Djurben				750	Ett bränt, i övrigt obrända: Nöt, får/get + 1 avsågad distal metacarpal
300	A1		1	Ben	Djurben				2216	
301	A1		1	Glas	Fönsterglas			2	14	
302	A1		1	Glas	Kärl	Flaska	1	1	39	Med kort hals, enkel skarpkantad trumf. Troligen 1600-tal
303	A1		1	Glas	Kärl	Butelj		5	57	
304	A1		1	Porslin	Knapp		1		1	Tre knapphål. 1800-tal
305	A1		1	Lera	Kula		1	2	1	Blåmålad kula
306	A1		1	Järn	Spik		5	5	66	
307	A1		1	Järn	Oidentifierat		6		158	
308	A1		1	Keramik	Kakel		1	1	49	Kakelblad, glaserat vitgods. 1700-talets andra hälft
309	A1		1	Keramik	Vitgods			7	35	Flera fat, ett med formpressad dekor. Troligen 1800-tal
310	A1		1	Keramik	Rödgods		1	2	8	Gul heltäckande glasyr, mynningsfragment. 1800-1900-tal
311	A15		1	Keramik	Rödgods	Kruka, gryta		4	108	Oglaserat. Minst två kärl, en kruka och ett rörskaft till en gryta
312	A15		1	Keramik	Yngre rödgods		1	1	16	Invändig blyglasyr
313	A15		1	Keramik	Yngre rödgods			4	46	Invändigt bemålad med vitlera, ett mynningsfragment, ett fragment med hemring. Öronskål, import. Troligen 1600-tal
314	A15		1	Keramik	Yngre rödgods		1	1	72	Heltäckande engobe, bottenfragment

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
315	B26		3	Ben	Djurben				14	Obrända: obest 4 frag, ovanpå lager B26
316	B1		1	Lera	Tegel		1		1834	Del av profiltegel, trådkuren. Medeltid
317	B1		1	Ben	Djurben				120	Obrända: Nöt
318	B1		1	Glas	Fönsterglas			4	15	
319	B1		1	Glas	Kärl			2	15	
320	B1		1	Lera	Kritpipa			2	4	Skaft
321	B1		1	Keramik	Vitgods			11	28	Ut- och invändig blå dekor. Portugal eller Holland. 1650-1725
322	B1		1	Keramik	Stengods	Sojafaska?	1	1	8	Vitt mycket hårdbränt stengods, mycket tjock saltglasyr. Sojafaska?
323	B1		1	Keramik	Yngre rödgods		1	1	5	Invändig blyglasyr
324	C2		1	Glas	Fönsterglas		1	1	1	
325	C2		1	Lera	Kritpipa			2	7	Skaft
326	C2		1	Järn	Beslag		1	1	128	Rektangulärt
327	C2		1	Glas	Kärl		1	1	13	
328	C2		1	Keramik	Yngre rödgods	Skål		3	76	Invändig blyglasyr
329	C2		1	Keramik	Yngre rödgods		1	1	4	Invändigt bemålad
330	C2		1	Keramik	Yngre rödgods		1	2	118	Heltäckande dekor i vitt och rött, sgraffito. Två olika kärl. Nordtyskland
331	C2		1	Keramik	Yngre rödgods	Gryta	1	1		Rörskafat enkel trumf
332	C2		1	Keramik	Rödgods	Planteringskruka	1	1	15	Oglaserat med hål
333	C2		1	Keramik	Porslin		1	1	1	Blå dekor, kinesiskt porslin
334	C4	12	3	Sten	Sockel?		1	1	2470	Grovt tillhuggen sandsten med profil, möjligen sockelfragment
335	D1		1	Ben	Djurben				568	Obrända: Nöt, Får/get, svin + större fågel (carpometacarpus, ulna, humerus)
336	D1		1	Glas	Fönsterglas			5	4	
337	D1		1	Glas	Kärl		1	1	68	Buk till större kärl med pålagt handtag, möjligen lock
338	D1		1	Glas	Kärl		1	1	29	
339	D1		1	Lera	Kritpipa			9	13	Skaft
340	D1		1	Keramik	Kakel	Rump- och pottkakel		8	272	Rumpkaklet grönglaserat
341	D1		1	Keramik	Yngre rödgods	Fat	1	1	61	Invändigt bemålad med vitlera, mynningsfragment
342	D1		1	Keramik	Yngre rödgods			3	30	Heltäckande vit engobe, två mynningsfragment. Två fragment med hemring
343	D1		1	Keramik	Yngre rödgods			6	150	Invändig blyglasyr, två mynningsfragment. Två grytor, en kruka
344	D1		1	Keramik	Rödgods	Durkslag	1	1	34	Heltäckande ut- och invändig glasyr med mangan-prickar. Olika färger på ut- och insida, flera hål
345	D1		1	Keramik	Rödgods		1	1	14	Mynningsfragment

Fnr	Kontext	Grupp	Fas	Material	Typ	Undertyp	Antal	Ant. frag.	Vikt (g)	Beskrivning
346	D1		1	Keramik	Rödgoods	Krukor		2	80	Oglaserat, två krukor varav en med hank
347	D1		1	Keramik	Vitgoods		1	1	3	Blå dekor
348	D1		1	Järn	Kniv		1		50	Med tånge
349	D1		1	Järn	Spik		3	3	31	
350	D1		1	Järn	Beslag?		1	1	39	Avlångt och platt
351	A1			Ben	Djurben				615	Obrända: Nöt, Får/get, svin
352	A1			Lera	Kritpipa			3	3	Skaft
353	A1			Flinta	Eldslagningsflinta?		1		3	
354	A1			Glas	Fönsterglas			5	10	
355	A1			Järn	Spik		2	2	24	
356	A1			Järn	Oidentifierat		1		32	
357	A1			Keramik	Yngre rödgods	Gryta	2	2	42	Invändig blyglasyr, ett sekundärbränt mynningsfragment. Krukakeriavfall?
358	A1			Keramik	Yngre rödgods			4	47	Heltäckande vit engobe med hemring, två kärl varav ett fat med hemrad dekor
359	A1			Keramik	Rödgoods	Trefotsgryta	1	1	60	Ben till trefotsgryta
360	A1			Keramik	Rödgoods	Kruka	2	3	74	Oglaserat, två mynningsfragment
361	A1			Keramik	Kakel?		1	1	25	Oglaserat med reliefdekor (djävul som kräks), textilavtryck på andra sidan. 1600-tal
362	C2		1	Keramik	Produktionsavfall		1		194	Större stycke svårt överhettad och bränd, sammansmält. Ler-gods med glasyr

Bilaga 3. Dendrokronologisk rapport

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

02 September 2021

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2021:72

Anton Hansson & Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV LINNÈTRÄDGÅRDEN, UPPSALA

Uppdragsgivare: Stiftelsen Upplandsmuseet, Fyristorg 2, 753 10 Uppsala. Org nr 817600-7071 (kontaktperson Joakim Kjellberg, joakim.kjellberg@upplandsmuseet.se)

Område: Uppsala **Prov nr:** 57771-57773 **Antal Prov:** 3

Dendrokronologiskt objekt: syll hus 2 (57771), stolpe hus 2 (57772), stolpe hus 4 (57773)

Resultat:

Dendro nr:	Provnr;	Trädslag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalvåret)	Kommentarer
57771	3	Tall	67; 1	Ej W	Ej datering		Stört prov
57772	2	Ek	64+~5	Ej Sp, Ej W	1238	E 1253	(1253-1350)
57773	1	Tall	138	Sp 80?, Nära W	1295	1295-1300	

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Prov 57771 är stort och har ett deformerat/kompakterat ringbreddsmönster vilket gör att provet ej har gått att datera.

Virket till prov 57772 saknar splint och har avverkats efter 1253. Provets form tyder inte på att vankanten/barken är nära yttersta årsring, men provet bör inte sakna mer än 100 ringar och virket är troligast inte avverkat senare än 1350.

Virket till prov 57773 har avverkats någon gång åren **1295-1300**. Det finns ingen tydlig splintgräns i virket men provets kurvatur tyder på att vankanten/barken är nära yttersta uppmätta årsringen, varpå virket bör ha avverkats max 5 år efter 1295.

Det daterade virket korrelerar väl mot referensmaterial från Uppland vilket tyder på att virket kan vara lokalt avverkat.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Bilaga 4. Rapport över ¹⁴C-analys

Uppsala 2021-11-08

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Joakim Kjellberg
Upplandsmuseet
Drottninggatan 7
753 10 UPPSALA

Resultat av ¹⁴C datering av makrofossiler från Uppsala, Uppsala län. (p 3909)

Förbehandling av makrofossiler:

- 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
- 0.5 % NaOH tillsätts (1 h, 60 °C). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ¹⁴C-innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO₂-gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	δ ¹³ C‰ V-PDB	¹⁴ C ålder BP
Ua-71890	UM8823_1_Linneträdgården SC L75	-26,0	709 ± 29
Ua-71891	UM8823_2_Linneträdgården SB L48	-25,1	596 ± 36

Med vänliga hälsningar

Karl

Håkansson

Elektroniskt undertecknad
av Karl Håkansson

Datum: 2021.11.09
12:29:01 +01'00'

Karl Håkansson / Melanie Mucke

Kalibreringskurvor

